

Opening door de voorzitter, Bas Eenhoorn.

Welkom op de 112^e Algemene Vergadering van de VVD. We hebben in onze gelederen enorm intensief met elkaar gediscussieerd over hoe wij in de VVD een slag kunnen maken naar het meer betrekken van leden bij besluitvorming en het meer opengooien van het debat zodat de VVD weer een aantrekkelijke partij wordt waar mensen graag deelnemen aan de activiteiten.

Die vernieuwingsvoorstellen zijn uit, als ik het zo mag zeggen, afdelingen, allerlei vernieuwingsgroepen uit de basis van de VVD naar boven gekomen en zo is in het laatste Thorbeckeweb door Edwin van der Haar nog eens gezegd het zijn allemaal zaken die overal in allerlei afdelingen zijn besproken en niet van bovenaf zijn opgelegd maar van onderaf zijn opgeborreld.

Ik denk dat het dus zaak is om daar heel zorgvuldig mee om te gaan en ik denk dat het goed is dat ik hier nog eens zeg dat het spijtig is dat in de vorige Algemene Vergadering de stemprocedure zodanig ging dat er verwarring ontstond, dat ik te laat in de gaten had dat bij handopsteken stemmen geen duidelijkheid zou geven over de stemverhoudingen en dat we daar door die situatie creëerden waardoor mensen in de zaal, afgevaardigden, u, niet goed meer in de gaten kon houden van ja, waar gaat het nu eigenlijk over, gelukkig ging het met de volgende schriftelijke stemmingen wel goed maar uw signaal was duidelijk, laten we niet voor een dubbeltje op de eerste rang zitten maar zorgen dat bij de volgende Algemene Vergadering elektronisch gestemd kan worden dan zien we duidelijk hoe het zit, dan kan het snel en dan is er ook geen discussie meer over de uitkomst en dat gaan we dus ook vandaag doen. Een heldere open duidelijk besluitvorming over al die vernieuwingsvoorstellen die aan u zijn voorgelegd.

Het Hoofdbestuur heeft naar aanleiding van die Algemene Vergadering midden mei veel contacten gelegd en een voorstel aan u gedaan om tegemoet te komen aan een aantal belangrijke bezwaren. Eigenlijk zijn er twee heel erg uit naar voren gekomen, in het oog springende punten, die we hebben opgepakt.

Allereerst hebben wij besloten om heel duidelijk in te gaan op de wens om de besluitvorming te faseren. In de moties 2, 3 en 4 is een vraag gesteld met betrekking tot het uitstellen van de besluitvorming over reglementen en statuten. En wij hebben, met uitzondering van het kandidaatstellingreglement Europa, dat overgenomen en we willen graag naar aanleiding van de besluitvorming van u vandaag een goede vertaling maken naar reglementen en statuten om zo weer goede besluitvorming te kunnen hebben in november dit jaar en volgend jaar in de loop van het jaar.

De tweede in het oog springende voorstellen van het Hoofdbestuur gaan over een aantal bevoegdheden neer te leggen bij verschillende organen van de VVD zoals Hoofdbestuur, partijraad en Algemene Vergadering. We hebben ervoor gekozen om een groot aantal amendementen over te nemen waarbij besluitvorming en bevoegdheden zijn neergelegd bij partijraad en Algemene Vergadering zodat in een open en betrokken manier iedereen kan meepraten over onderwerpen als samenstelling van de scoutingcommissie maar ook over de ledenraadplegingen die we voorzien in de toekomst zodat u allemaal hetzij in de partijraad, hetzij in de Algemene Vergadering, daarover besluiten kunnen nemen. Ik denk dat dat tegemoet komt aan de wens om meer betrokken te zijn van uw kant, van de kant van leden, van afgevaardigden van afdelingen, kamercentralebestuurders bij de besluitvorming in de partij. Ik heb in de vele contacten van de afgelopen weken begrepen dat daar in ieder geval een situatie is voor de besluitvorming vandaag die het mogelijk zal maken om met verve de vernieuwing door te zetten maar tegelijkertijd op een zorgvuldige en goede manier besluitvorming te plegen en ik ben ook vol vertrouwen dat we dat vandaag op een goede manier zullen doen.

Ik denk dat er daarnaast nog van belang is om nog één ding te zeggen. Een aantal leden hebben mij gebeld en gemaïld en hun zorg uitgesproken over de emotie van de laatste Algemene Vergadering en gezegd van ja, zo moet dat toch niet, zo hard tegenover elkaar alsof je voor of tegen bent, zwart en wit, goed of verkeerd. Wil je nou alsjeblieft zorgen dat dat niet meer gebeurt? Ik denk dat het van groot belang is dat we een open discussie hebben, debat hebben en besluitvorming, ook over voorstellen waar we het onderling misschien niet allemaal over eens zijn, dat moet kunnen, maar dat moet uiteraard in de besluitvorming, die volgt op het debat, open en met respect voor elkaar.

Dat is altijd zo geweest in de VVD en dat moet zo blijven en ik hoef dat beroep op u niet te doen maar ik wil graag nog eens benadrukken dat ik, ook in de vorige Algemene Vergadering waar de emoties hoog gingen, er altijd van ben uitgegaan dat wij andersman standpunten respecteren en de uitslag van een vergadering ook accepteren en honoreren. Er is geen enkele aanleiding om met betrekking tot de vernieuwingvoorstellen daar anders in te handelen en anders ons te gedragen dan we gewend zijn. Dus ik zou dat hier ook nog eens willen benadrukken.

Dank u wel en ik wens u een hele goede Algemene Vergadering toe waar we op een goede wijze met elkaar debatteren en besluiten. En dan, beste VVD'ers, is er toch een bijzonder moment. Namelijk wij sturen mee in Nederland

en we hebben een ploeg van hele goede mensen die ervoor zorgen dat ons liberale gedachtegoed in het kabinet in de landsregering op een goede wijze wordt vertegenwoordigd en dat ons liberale gedachtegoed ook zal worden vertaald in concrete maatregelen die voor het land goed zijn. Ik zou eigenlijk van de Algemene Vergadering gebruik willen maken om de ploeg, onze liberale ploeg, in het kabinet aan u te presenteren in de zin dat ik zal vragen aan alle bewindspersonen in alfabetische volgorde, wat altijd heel zielig is voor Gerrit Zalm, naar voren te komen en een plekje op het toneel in te nemen zodat u kunt zien wie ze zijn en straks in de loop van de vergadering misschien ze nog aan te spreken, hoewel een aantal moet straks snel weer terug in 's lands belang, zodat ze niet de hele Algemene Vergadering hier zullen blijven maar we zijn erg blij dat ze allemaal hier zijn op één na, Atzo Nicolai die is vanochtend om drie uur in het vliegtuig gestapt in Thessaloniki om hier op tijd te kunnen zijn, hij had eigenlijk moeten doen denk ik wat Jozias van Aartsen heeft gedaan die ook in de Liberals leaders meeting in Thessaloniki was, die is gewoon gisteren teruggevlogen wetende wat voor chaos het vanuit Griekenland is, dus welkom fractievoorzitter dat je op tijd bent en hier gewoon rustig kunt zitten. Maar Atzo komt dus wat later en ik denk dat als Atzo binnenkomt we nog de gelegenheid hebben om hem ook even te presenteren als staartje van de ploeg.

Ik zou graag willen vragen om achtereenvolgens de bewindspersonen naar voren te laten komen en allereerst Sibilla Dekker, het mooiste departement zei ze en dat is het ook VROM. Hans Hoogervorst Volksgezondheid, Welzijn en Sport. En dan defensie is goed geregeld Henk Kamp. Er draait een applausmeter mee en die uitslag wordt later bekend gemaakt. En op Onderwijs, ze is gebleven en daar zijn we blij mee Annet Nijs. En op Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met een rechte rug, Johan Remkes. En Mark Rutte heeft zijn portefeuille gehouden en daar moet hij hard aan werken Sociale Zaken en werkgelegenheid. En dan op Verkeer en Waterstaat om alle klussen die ze heeft opgepakt allemaal af te maken in de komende vier jaar Melanie Schultz. En dan VNI, zoals dat in de wandelgangen heet, Vreemdelingenzaken en Integratie, Rita Verdonk. En ze stond allang op ons lijstje en tot slot de Z, hij is er, Gerrit Zalm.

Mag ik vragen aan onze vice-premier en minister van Financiën om te vertellen hoe hij met deze ploeg zorgt dat het in Nederland weer goed zal gaan en mag ik de bewindspersonen vragen hun stoelen weer in te nemen.

De heer Gerrit Zalm; ja, dames en heren het is dus niet alleen vernieuwing in de partij maar ook vernieuwing in het kabinet en daarom toch eventjes

stilstaan bij onze ploeg. Ik ben blij dat we uiteindelijk met CDA en D'66 een coalitie hebben gevormd. De oppositie lokte zeer maar in deze moeilijke tijden is het denk ik uiteindelijk toch beter dat de VVD ook aan het roer staat en echt meedoet in het landsbestuur want het worden zware tijden en er zijn ook veel moeilijke maatregelen nodig en daar zijn VVD 'ers over het algemeen erg goed in.

We hebben denk ik ook een ploeg, u heeft ze net gezien op Atzo Nicolai na, waar we trots op kunnen zijn. Henk Kamp, onze liberale allesvreter is nu echt definitief naar defensie en Henk staat ondermeer voor een enorme klus om de krijgsmachten te reorganiseren maar bijvoorbeeld ook zo'n grote missie naar Irak uit te voeren en ik weet zeker dat dat vier succesvolle jaren worden want wie integriteit koppelt aan daadkracht die krijgt alles voor elkaar.

Dan Johan Remkes, bekend van zijn krasse uitspraken en soms denk je van hij had eigenlijk het liefst politieagent geworden. Op dat ministerie is een staatssecretaris van politie ook verdwenen, er is wel een minister zonder portefeuille bijgekomen, maar Johan heeft nu nog meer dan de vorige keer veiligheid in portefeuille en dat is één van onze VVD speerpunten. We hebben het ook in het debat over het regeringsverklaring vanuit de fractie gehoord, meetbaar meer blauw op straat dat is nodig en als er nou iemand die aansporing niet nodig heeft dan is dat Johan wel.

Rita Verdonk, onze nieuwe, één van onze nieuwe, op Vreemdelingenbeleid en Integratie, dat is niet de eerste de beste, het is een stevige minister kan ik al vertellen maar wel één met een hart en dat is nou ook wat we nodig hebben juist in deze portefeuille. Ik krijg ook veel brieven binnen van menselijke problemen die juist in haar portefeuille spelen en elke keer dan denk ik streng zijn aan de ene kant en toch menselijk blijven, ga er maar aan staan. Nergens komen hard met een 'd' en hart met een 't' zo samen als in deze portefeuille, Rita ik wens je veel wijsheid toe en ook een goede nachtrust.

Dan hebben we Mark Rutte, de man zonder stropdas u kent hem allemaal, er is een citaat van hem dat als je zonder stotteren een ao'tje doet en één keer uitgeslapen in het Buitenhof zit dan vinden ze je in Den Haag al een heel talent. En ik voorspel u we zullen van deze bescheiden staatssecretaris van Sociale Zaken nog wel wat horen. Maar eerst moet 'ie nog wat lastige kwesties doen zoals de AOW, de hervorming van de bijstandswet en niet te vergeten het veiligstellen van onze pensioenen totdat 'ie er zelf grijze haren van krijgt.

Melanie Schultz van Haegen-Maas Geesteranus, dus een qua uitspraak is mij nog verteld; het is Mélanie en geen Mellanie, het is SGultz en geen Schultz maar verder neemt ze er genoeg mee Melanie Schultz.

Zij is weer terug op Verkeer en Waterstaat maar ze wilde er toch nog wel wat erbij hebben in haar portefeuille en dat liet mevrouw Peijs zich geen tweede keer zeggen en dus onmiddellijk werden de Nederlandse Spoorwegen Melanie in de maag gesplitst maar ik ben ervan overtuigd dat ze ook de Nederlandse Spoorwegen weer op het spoor, het goede spoor, zal weten te zetten.

Dan Sibilla Dekker, onze andere vrouwelijke minister. Op het ministerie van VROM zijn ze al erg in hun nopjes met de komst van Sibilla en dat heb ik niet van mezelf maar ik hoorde van een VVD 'er dat er donderdag in de trein een paar hoge VROM ambtenaren illegaal aan het praten waren over hun werk, en dat moet je natuurlijk niet in de trein doen, en die gaven heel erg ook op van die nieuwe minister maar ja, wat wil je ook met zo'n brede ervaring, maatschappelijk middenveld, bouw nijverheid als achtergrond, Sibilla welkom in onze wonderde wereld.

Hans Hoogervorst die maakte de switch van Financiën naar Volksgezondheid en staat daar wellicht wel voor de zwaarste klus van ons allemaal. Niet alleen die stelselherziening gezondheidszorg staat op het programma maar ook het beheersbaar houden van de kosten terwijl tegelijkertijd de kwaliteit verbetert en de wachtlijsten moeten worden weggewerkt. Dat is een buitengewoon ingewikkelde problematiek en het maatschappelijke belang van de portefeuille is ook enorm groot, ook het budget is enorm groot. Hans ik wens je wel veel sterkte toe in de komende periode, het is nog wel even wennen als jij vol hartstocht praat over dottercentra in de kamer maar alles zal wennen.

En net als Melanie is ook Annet Nijs op haar oude stek gebleven, er is een uitdrukking wat je van verre haalt is lekker, nou verder dan de Filippijnen konden wij niet verzinnen maar dan heb je ook een staatssecretaris die uit graniet gehouwen is en één van de eigenschappen die in deze moeilijke tijden een pre is is onverzettelijkheid en dat zal zeker lukken, Annet sterkte.

En dan zag ik net binnen komen schuiven Atzo Nicolai, hartelijk welkom. Kijk eens, ja die Rutte is zo vrijgevig. Nou Atzo heeft dus geen rustige start mogen maken ook niet in de nieuwe ronde want hij heeft een rijdende trein van de Europese Conventie waar keihard aan gewerkt moet worden en ook in de komende jaren zal Europa in de Nederlandse politiek een belangrijk thema zijn. Destijds heeft Atzo zich heel fanatiek ingezet als kamerlid voor de

portefeuille cultuur en als hij dat net zo fanatiek doet voor Nederland in Europa dan zal het zeker lukken en dan zal hij het onderste uit de kan halen.

Nou ja, tenslotte ben ik er zelf ook nog. Ik ben weer terug op het vertrouwde honk maar wel met een paar klusjes erbij, het vice-premierschap maar ook de taak om de administratieve lasten, waar we zoveel over gesproken hebben, om die nu echt te gaan verlagen. Het worden zware tijden, ongetwijfeld ook voor mij ik heb ook uitzicht op dat Malieveld dus dat inspireert, en verder ben ik nu terug van dat leesmapje wat je af en toe als fractievoorzitter krijgt naar de grote loodgieterstassen waar je thuis mag zwelgen in de papieren en die je dan als een soort zak van Sinterklaas mag leeghalen. Toch zult u me niet horen klagen want ik vind het heerlijk om dit te mogen doen.

Dames en heren, de ploeg waarmee de VVD aan de slag gaat is denk ik een goede ploeg en samen met onze coalitiepartners kunnen we proberen er iets goed van te maken. Datzelfde geldt ook voor de fractie. Jozias, heb ik nog niet genoemd, die is ook nieuw dus ik noem hem toch maar even. Op de vorige Algemene Vergadering was Jozias nog niet echt officieel fractievoorzitter, want de nieuwe fractie was er nog niet maar hij is dat nu wel, Jozias onze nieuwe fractievoorzitter.

Nou. Één ding staat voor mij nu al vast, dat hebben we ook inmiddels al kunnen horen, Jozias zal zeker vanuit de Tweede Kamer het authentieke VVD geluid laten horen zoals we dat ook van de VVD gewend zijn. Jozias heeft dat al eens genoemd de mooiste hondenbaan van het Binnenhof.

Ook de rest van de fractie zullen we natuurlijk nodig hebben want je moet het uiteindelijk ook allemaal samen doen. Één ding weet ik zeker, dames en heren, wanneer het kabinet succesvol is, de VVD bewindslieden zijn en ook de VVD fractie succesvol is dan zal niet alleen Nederland er over vier jaar een stuk beter voorstaan maar dan zullen we ook als partij daar de vruchten van plukken.

Er is een bekend Haags spreekwoord: "een succesvolle liberaal gaat met de zetels aan de haal, en twee succesvolle liberalen kunnen er nog meer halen". En tot slot wens ik u vandaag een hele fijne dag toe waarin we eindigen met weer verdere stappen op het pad van de partijvernieuwing en ik hoop dat u dat voor elkaar brengt vandaag, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; we gaan even hergroeperen, ik maak van de gelegenheid gebruik om een paar huishoudelijke mededelingen te doen. Allereerst de stemkastjes mogen niet uit de zaal, als ze uit de zaal zijn dan wordt het systeem ontregeld en dan moeten we alsnog overgaan tot

schriftelijk stemming en daar denk ik dat is voldoende waarschuwing voor u om zich te houden aan deze gulden regel, stemkastjes blijven in de zaal. Een tweede punt is met betrekking tot de stemming ik iedere keer heel uitvoerig en overzichtelijk, hoop ik ook, zal vertellen waar we het over hebben en ons systeem van stemmen dat we het hebben over de moties en de amendementen, daar zijn we voor of tegen, en dat moet u dat altijd vertalen in wat dat betekent voor het vernieuwingsvoorstel. Als een amendement zich tegen een bepaalde vernieuwing verzet en u bent voor dat amendement dan betekent dat, dat u tegen die vernieuwing bent. Die slag van denken moet u iedere keer weer maken en ik zal proberen om dat zo goed mogelijk en met zo weinig mogelijk verwarring iedere keer weer te vertellen en daarom zijn ook Mark Harbers en Marco Zwart en Daan Zwart hier achter de tafel om mij daarbij te helpen maar zij niet alleen, met ons ook drie leden van de vernieuwingsgroep die achter ons zijn opgesteld en die ook daar waar zij dat nuttig en nodig vinden, maar ook als er vragen van uw kant zijn, zij kunnen toelichten hoe bepaalde vernieuwingsvoorstellen in elkaar zitten en wat de achtergrond er van is.

Dan denk ik is het formeel ook nuttig om de stem- en notulencommissie aan u bekend te maken, mevrouw van der Kallen-Morren uit Zeist, de heer van de Linden uit Capelle aan den IJssel en de heer Peterse uit Ravenstein met z'n drieën zijn stem- en notulencommissie. Ik hoop, behalve dat zij de notulen controleren, dat het stemmen allemaal elektronisch veilig is en noem maar op wat allemaal kan, zodat zij wat dat betreft hun taak in terughoudendheid kunnen verrichten.

Ik denk dat dit alle mededelingen zijn vooraf, oh ja, we kunnen nog een teststemming doen. We hebben een test dus we gaan even een teststemming doen hoe het zit met alle kastjes of ze werken en de vraag wordt nu gepresenteerd.

De heer Eenhoorn: wij krijgen altijd de vraag bij het begin van die stemmingen van ja hoeveel stemmen zijn er nu eigenlijk op dit moment te vergeven? Het maximale aantal kan ik u zo geven dat zijn er 1,134 want dat is het maximaal aantal stemmen wat er op dit moment überhaupt in de partij door afgevaardigden kan worden uitgebracht, het aantal stemmen wat feitelijk in de vergadering vertegenwoordigd is kan lopende de vergadering veranderen want als er zich nu nog mensen melden krijgen ze alsnog stemmen en als mensen nu vertrekken kunnen ze ze ook inleveren. De laatste stand van ik denk een kwartier geleden was 740 uitgereikte stemmen.

Wij hebben een wijzigingsvoorstel geformuleerd wat ook nog enig praktisch nut heeft omdat wij bij een discussie in het secretarissenoverleg bij de vorige Algemene Vergadering in ieder geval de suggestie op tafel kregen zou je het jaarboek niet gewoon alleen via Internet uitbrengen zodat mensen dat op maat kunnen bekijken? De indruk daar was dat er toch heel wat mensen het op prijs stellen alleen of ook een papieren versie te krijgen dus hebben we dit wijzigingsvoorstel nu maar meteen gebruikt voor de proefstemming maar wat ons betreft geeft u er ook maar meteen een serieus antwoord op. Het wijzigingsvoorstel is om het jaarboek alleen nog maar via het Internet uit te brengen.

En dan is de procedure bent u daar voor of bent u daar tegen?

De heer Bas Eenhoorn; zullen we dan deze proefstemming starten? Voor wie kastjes heeft stel ik voor dat nu de stemming wordt geopend.

De stemming kan worden afgesloten bij deze, het duurt vrij lang begrijp ik voordat iedereen de knopjes heeft gevonden maar de ervaring is dat het in de loop van de dag steeds sneller gaat. En de uitslag is: tegen 60%, voor 39% en dat betekent dat wij het jaarboek in ieder geval dit jaar nog op papier zullen uitbrengen.

Oké, ik denk dat dat voldoende is geweest voor de proefstemming en dat we over kunnen gaan tot de behandeling van de verschillende voorstellen. Met betrekking tot, en dan moet ik toch ieders aandacht heel precies vragen. Het Hoofdbestuur stelt voor om de moties 2, 3 en 4 die de vorige keer op de Algemene Vergadering, de 111^e Algemene Vergadering, zijn doorgeschoven naar het eind van die vergadering, en dat eind hebben we toen niet bereikt, om die moties nu eerst aan de orde te stellen gezien het voorstel, de reactie van het Hoofdbestuur, dat geeft namelijk duidelijkheid voor de rest van de vergadering, dan weten we precies waar we aan toe zijn en dan weten we dat we het hebben over ....

... dan wel in de loop van het volgend jaar de meeste reglementaire voorstellen. U hebt uit onze brief gelezen dat we dat om twee redenen zouden willen doen, de ene is omdat wij menen, zoals ook in de moties is verwoord, dat het inderdaad verstandiger is om nog eens even goed na te denken over die vertaling in statuten en reglementen en in de tweede plaats dat het ons de gelegenheid geeft om de ledenraadpleging voor de lijst voor Europa, voor de verkiezing van de lijsttrekker voor Europa en voor de verkiezing van de voorzitter, te gebruiken in een evaluatie waardoor die reglementen zoals we die nu voorzien in de loop van het volgend jaar dan definitief aan u voor willen leggen, dat het daardoor mogelijk is om de zaak op een goede evenwichtige manier te bezien.

Daarmee halen we de spanning eruit, daarmee kunnen we rustig straks kijken hoe dat moet worden vertaald, dus ons voorstel is om met betrekking tot de orde van de vergadering eerst deze moties te behandelen, dan weten we precies waar we aan toe zijn, en ons voorstel is tevens om die moties 2, 3 en 4, waarvan 2 en 3 gaan over de reglementen en 4 over de reglementen en statuten dus ze dekken met zijn drieën het totaal en dat wij zeggen van het Hoofdbestuur wij nemen dat gaarne over, de strekking daarvan, met andere woorden zoals dat is bedoeld nemen we dat over met uitzondering van het reglement voor Europa omdat we die proef, maar dat mag geen proef heten omdat wij vinden dat het reglementair wel moet zijn geregeld, omdat we dat dus in het najaar willen gaan doen. En de evaluatie dan meenemen waarbij het mogelijk wordt om die reglementen aan te passen naar de ervaring die wij dan in het najaar zullen opdoen.

Dat is wat wij wensen zouden voor te stellen en dat betekent dat wat ons betreft nu aan de orde zijn de moties 2, 3 en 4 en het voorstel van het Hoofdbestuur om die moties qua strekking over te nemen, eigenlijk moet ik zeggen we nemen ze gewoon over met uitzondering van het reglement van Europa omdat we daar in het najaar mee aan de slag zijn. Is er iemand die daarover het woord wenst? Niemand, kan iedereen daarmee instemmen omdat te doen.

De heer van Pruisen, Haarlem; voorzitter, ik wilde u eigenlijk vanaf deze plaats mijn hartelijke dank uitspreken, of eigenlijk naar het hele Hoofdbestuur, want ik denk dat het heel goed is dat het Hoofdbestuur deze stap nu zet. Ik had nog nagedacht over een argumentatie maar die heeft u eigenlijk vind ik heel goed gegeven maar mijn dank aan het Hoofdbestuur voor het nemen van even deze rust.

De heer Bas Eenhoorn; dank u wel. Mag ik vragen aan de Algemene Vergadering of u allen instemt om het op deze wijze te doen? Ja? Dat is het geval, dank u wel. Dan gaan wij door, nu dit volstrekt duidelijk is en iedereen weet waar die aan toe is, gaan we door met de verschillende voorstellen en we bladeren dan naar bladzijde 3, ik neem aan dat dat voor iedereen hetzelfde is, en we gaan dan naar het voorstel onder 15 om 'one man one vote' in te voeren in alle bestuurslagen en het Hoofdbestuur stelt u voor om dat niet te doen.

De heer Prins, afdeling Schouwen-Duivenland; het is een amendement maar daarmee wil het niet gezegd zijn dat wij tegen de partijvernieuwing zijn, in tegendeel. We zijn juist helemaal voor die partijvernieuwing, we willen het

zelfs nog verder uitbreiden dan wat u voorstelt. In de afwijzing van het voorstel staat dat het niet zinvol is, dat is een begrip waar ik op zich heel weinig mee kan, en vervolgens dat het de bureaucratie in de hand zou werken. Wellicht dat u heel kort even aan kunt geven wat dat dan eigenlijk precies betekent want ik kan er niet veel mee.

De heer Bas Eenhoorn; duidelijke vraag, ik kijk of er nog anderen zijn die over dit voorstel het woord willen voeren, niemand van u? dan is het woord aan Marco Swart.

De heer Marco Swart; ik neem aan dat ik niet hoeft uit te leggen dat wij op het niveau van de afdeling 'one man one vote' in principe kennen, we kennen op het centrale niveau dat op dit moment niet en we hebben wel al verkend dat als we dat op het niveau van de centrales zouden willen invoeren dat voor dat niveau nog al wat wijzigingen betekent omdat afdelingen eraan gewend zijn met ledenlijsten te werken en men elkaar wel kent dat het dan vrij makkelijk is om na te gaan iemand is wie die zegt te zijn maar op het niveau van centrales, en sommige van die centrales hebben 4.000, 5.000 leden, krijg ik dan het probleem wat wij landelijk verderop ook al in deze vergadering zullen bespreken dat je toch een aantal procedures rondom zo'n vergadering goed moet regelen. Dat is landelijk, waar het aantal vergaderingen overzichtelijk is en we toch al gewend zijn daar een vrij stevige organisatie tegenaan te zetten nog wel te ondervangen, maar voor een centrale is dat een enorm karwei.

Daar komt dan bij dat in de praktijk waarschijnlijk toch het aantal leden wat naar die centrale vergaderingen wil gaan toch vrij beperkt is, dat is voor ons een reden geweest om op dit moment te zeggen het lijkt ons nu goed, als we kijken naar de vernieuwingvoorstellen zoals die er liggen, het niet nu door te voeren voor de centrales, als de vergadering anders besluit dan kan dat maar het leidt wel tot een hoop papierwinkel juist op het niveau van de centrales.

De heer Prins; ik ben daar nog niet helemaal uit voorzitter, want de afvaardiging van afdelingen en centrales is exact dezelfde als de afvaardiging van afdelingen naar de landelijke vergaderingen dus daar zit geen verschil. Landelijk doen we het dus wel dat. Dat het extra werk zal opleveren nou meer dan twee, normaal gesproken, centralevergaderingen worden er per jaar niet gehouden dus dat is ook exact hetzelfde als de Algemene Vergaderingen en voorzitter, laten we het maar kort maken. Ik denk dat als we, ik vergelijk dat met het dualisme, het dualisme hadden we landelijk, het dualisme hebben we op gemeenteniveau en dan zouden we het op provincieniveau vergeten of niet doen, nou dat is gelukkig wel gebeurt en dan denk ik als we dan 'one man one

vote' invoeren, en daar ben ik hartstikke goed voorstander van, dan zeg ik doe het dan helemaal, doe het overal, laten we het allemaal uniform en transparant voor iedereen doen, dus ook op centralen-niveau.

De heer Bas Eenhoorn; de Algemeen Secretaris nog behoefte aan een dupliek heet dat geloof ik?

De heer Marco Swart; nee, wat het is van onze kant geen principieel standpunt maar wel een pragmatisch standpunt. We willen perse geen vernieuwingvoorstellen doen waarmee we de kans lopen dat we het komend jaar af willen schaffen maar als de partij vindt we willen dit perse op alle niveau's hebben dan gaan wij uitzoeken hoe dat kan.

De heer Prins; neem het nou gewoon over en dan hoef je ook niet te stemmen.

De heer van Pruisen, afdeling Haarlem; nee, want dan wil ik nog wel wat extra's zeggen wat een aanvulling is op hetgeen wat net gezegd is. Ik heb namelijk nog wel een extra argument. In de voorstellen die het Hoofdbestuur nu net gedaan heeft zit dat ook in deze vergadering gefaseerd zaken zullen gaan en dat betekent dus dat alles wat over verenigingszaken waarover gestemd wordt dat gaat nog met afgevaardigden. Ik bedoel, het kan natuurlijk in alle kamercentrale anders zijn, maar ik kan mij niet herinneren dat er in mijn kamercentrale, buiten discussie over inhoudelijke zaken ook gestemd is over inhoudelijke zaken, daar wordt wat gestemd wat niet zo vaak voorkomt, alleen over verenigingszaken gestemd en dat betekent dus het rechtstreeks doorvertalen van wat het Hoofdbestuur hier nu zou doen ook zou impliceren dat alleen over inhoudelijke zaken er dan stemming zou zijn.

De heer Bas Eenhoorn; zijn wij overtuigd Algemeen Secretaris?

De heer Marco Swart; nou, het is heel moeilijk om je door twee tegenstrijdige sprekers gelijktijdig te laten overtuigen. Maar op dit punt geldt gewoon laten we kijken hoe de stemming in de partij is? Als de partij zegt we willen dit overal hebben dan gaan wij uitzoeken hoe we dat kunnen doen en als men zegt laten we dat nog maar even afwachten dan wachten we dat eerst nog af.

De heer Bas Eenhoorn; we gaan stemmen, dat lijkt me dan het handigste en weten we hoe de vlag erbij staat. We stemmen voor of tegen het wijzigingsvoorstel dus met andere woorden we volgen de argumentatie van de heer Prins en dan is het voor en dat betekent dus dat dan 'one man one vote'

gefaseerd, zoals al werd aangegeven maar daar komen we straks nog over te spreken, wordt ingevoerd. De stemming is geopend of heeft iemand nog een vraag? De stemming is gestart. Daar is de uitslag van de stemming al, dat gaat heel snel. Tegen 63% en voor 36% dus het voorstel is verworpen dus het vernieuwingvoorstel blijft zoals die is.

Dan gaan we naar alles met betrekking tot de ledenraadpleging, we gaan naar voorstel 16 en wij stellen voor om dat qua strekking over te nemen.

Mevrouw Ribbeling, afdeling Amsterdam; dank u wel voorzitter. Als vrouw in deze partij heb ik bepaalde voorrechten zoals ook onze vrouwelijke bewindslieden vandaag met oranje mantelpakjes aangaven hoe liberaal geluid er in Den Haag zal klinken de komende periode, besloot ik vanochtend voor de kleerkast staande dat ik een signaal wilde uitdragen dat ik het rooskleurig inzie met de toekomst van onze partij, oranje rozen had ik niet.

Wij zijn buitengewoon gelukkig dat het Hoofdbestuur de strekking van ons voorstel wil overnemen. Wij hebben een AL gehouden na 17 mei en daarin hebben de Amsterdamse leden mij gevraagd het Hoofdbestuur te steunen indien zij met een voorstel kwamen wat heel dicht in de buurt kwam van het Amsterdamse voorstel. Ik stel vast dat de lijn die het Hoofdbestuur gekozen heeft inderdaad dicht in de buurt komt en ik ben buitengewoon tevreden over het feit dat u de strekking wilt overnemen. Ik zou daaraan echter één ding willen toevoegen.

In uw toelichting geeft u aan op welke wijze u die strekking ziet. In ons voorstel staat echter dat die gefaseerde invoering niet betekent dat wij de partijvernieuwing zouden willen vertragen of zelfs tegen zouden willen houden want wij zijn zeer voor partijvernieuwing. De strekking van de gefaseerde invoering is dat wij onszelf in staat stellen om middels een regelmatige en grondige evaluatie van dat wat er gebeurd is tot het beste resultaat te komen om de leden volledig stemrecht te geven in deze vergadering, dank u wel.

De heer Edwin van der Haar; ja, wat bedoelt u precies met gefaseerd invoeren, kunt u even duidelijk maken welke fase na welke komt?

De heer Bas Eenhoorn; ik kijk even of er anderen nog zijn over dit onderwerp, niet het geval? Mark Harbers.

De heer Mark Harbers; dank voor de steun uit Amsterdam en de vraag die gesteld is die hadden we inderdaad ook al verwacht wat bedoelt u precies met het overnemen van de strekking. De brief van het Hoofdbestuur, zoals die

ruim een week geleden is gepubliceerd, die vinden we wat dat betreft leidend voor het overnemen van de strekking. De hele goede lezer heeft namelijk ook nog gezien dat het amendement betrekking heeft op het instrument ledenraadpleging maar waar we vooral ook de gefaseerde invoering willen doen is bij het 'one man one vote' in de Algemene Vergadering. Het overnemen van de strekking van dit amendement daar bedoelen we mee precies datgene wat in de brief van het Hoofdbestuur staat namelijk dat individuele stemrecht in de Algemene Vergadering gefaseerd te laten verlopen te beginnen met politieke onderwerpen, waarvan we dus hopen dat die de komende jaren ook meer op de agenda komen, later over de verenigingszaken zeg maar de wijzigingen van statuten en reglementen en de contributie en eventueel, maar dat is ook pas over een aantal jaren hopelijk aan de orde, het verkiezingsprogramma, ik hoop dat dat voldoende duidelijk is. Ik kijk ook nog even naar de werkgroep achter mij.

De heer Siep Wijsenbeek; Ik denk dat een groot voordeel van gefaseerde invoering is dat we de mogelijke kinderziektes uit het 'one man one vote' systeem kunnen halen, dus dat is mooi, dat we er met de hele partij aan kunnen werken om er een werkbaar systeem van te maken. Want eerlijk gezegd, los van het feit dat we als vernieuwingscommissie het liefst het in één keer hadden willen invoeren was zeker de vorige vergadering zo dat je denkt het moet wel met de hele partij en niet met een gedeelte ervan, dus wat dat betreft denk ik dat het niet verkeerd is om dit gefaseerd in te voeren.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Siep Wijsenbeek, nu gaan we naar de tweede ronde, meneer van der Haar.

De heer Edwin van der Haar; los van het feit dat ik niet zo de indruk heb dat we verleden keer nou echt elkaar hele vreselijke dingen hebben aangedaan, we hebben gewoon stevig gediscussieerd met wat emotie en we hebben elkaar verder niet uitgejoeld of iets naars aangedaan dus daar moeten we ook niet overdreven over doen volgens mij maar even voor de duidelijkheid politieke zaken dat is zowel inhoud als kandidatenlijst?

De heer Mark Harbers; ja, politieke onderwerpen in de Algemene Vergadering dat zijn niet de kandidatenlijsten, kijk over de kandidatenlijsten zijn hele andere voorstellen. Als het goed is hebben we in de loop in de van de dag doen we uitspraken over hoe we specifiek over kandidatenlijsten om willen gaan. Hetzelfde geldt voor het instrument ledenraadpleging, in de loop van de dag gaan we waarschijnlijk uitspraken doen dat we de vraagstelling voor een

ledenraadpleging toch al willen vaststellen in een Algemene Vergadering of partijraad, het betekent overigens zo'n vraagstelling, als die over een politieke onderwerp gaat dan zullen we dat dus met 'one man one vote' in de Algemene Vergadering willen vaststellen, is dat helder genoeg of hebt u nog aanvullende.

De heer Edwin van der Haar; nee, want ik dacht dat 'one man one vote' rechtstreeks ook gekoppeld was aan kandidaatstellingen en ledenraadpleging trouwens ook?

De heer Mark Harbers; nee, specifiek die ledenraadpleging voor de kandidatenlijst die willen we mogelijk laten want dat zit eigenlijk ook in heel voorstel 9 straks en als het goed is hebben we dat straks bij voorstel 9 ook op die manier geregeld.

De heer Bas Eenhoorn; nog in tweede instantie zie ik ja.

De heer Potjer, afdeling Berkel en Rodenrijs; voorzitter, ik zou toch graag weten waar we nu precies voor stemmen als we voor dit voorstel stemmen. Is het dan zo dat al die fases doorlopen zullen worden of is dat nog aan nadere besluitvorming onderhevig?

De heer Mark Harbers; als wij zo meteen stemmen over voorstel 16 dan stemmen we wat mij betreft over de uitleg in de brief, die fases, het Hoofdbestuur zal van tijd een voorstel doen om naar een volgende fase te gaan als u als partij zegt het gaat ons te snel of het gaat ons niet snel genoeg dan treffen we elkaar twee keer per jaar in de Algemene Vergadering om dat tempo te laten bijstellen.

De heer Bas Eenhoorn; akkoord, ik denk dat we dan kunnen overgaan tot stemming. We doen steeds twee rondes, daar houden we ons aan dus u moet zich echt op tijd melden voor de eerste of de tweede ronde.

De heer Brom, Nieuwerkerk aan de IJssel; ik had nog één vraag, mag dat nog? Ik wil even voor alle duidelijkheid graag weten wat het inhoud om tegen te stemmen, houdt dat in dat je dan voor invoering ineens zou zijn of houdt dat in dat je tegen 'one man, one vote' zou zijn, daarover wil ik graag even duidelijkheid.

De heer Siep Wijsenbeek; nou kijk, we zijn bezig met een hele reeks amendementen, dus wijzigingen op het oorspronkelijke voorstel zelf dat komt

aan het eind nog één keer in stemming, als u nu tegen dit amendement stemt dan stemt u tegen het voorstel dat het gefaseerd moet verlopen. Als u helemaal tegen het voorstel bent dan krijgt u aan het eind nog de gelegenheid om u uit te spreken over het hele al dan niet gewijzigde voorstel.

De heer Bas Eenhoorn; dus aan de orde is om het gefaseerd te doen, wij als Hoofdbestuur nemen dat qua strekking over en dat betekent, zoals dat in onze brief is gezegd, in drie fasen en zoals door Mark Harbers is aangegeven u kunt altijd als Algemene Vergadering daarin interveniëren, heeft iemand behoefte nu dit zo duidelijk is om de stemming voor te zetten of kunnen we dit zo overnemen en akkoord gaan met deze fasering? Ja, dank u wel dan gaan we dat op die wijze aanpakken en dan gaan we naar nummer 17, de ledenraadpleging over specifieke onderwerp het Hoofdbestuur stelt u voor om dat te ontraden, iemand die daar het woord over wenst? Ga uw gang.

Mevrouw Anja Prins, ondercentrale Apeldoorn; we wilden eigenlijk zowel 17 als 18 intrekken omdat we ook voor het voorstel zijn om het eerst gefaseerd te gaan uit proberen en afhankelijk van het leermoment kunnen we altijd nog kijken of we onderwerpen moeten gaan bekijken.

De heer Bas Eenhoorn; fijn dank u wel, dat is heel helder en dat past in besluitvorming van de Algemene Vergadering van zonet, 17 en 18 zijn ingetrokken, dank u wel.

Dan gaan we naar 20, 23 en 25 namelijk om de beslissingen over de ledenraadpleging te leggen bij Algemene Vergadering of partijraad dus een heel duidelijke verschuiving van de bevoegdheden in de richting van de partij als geheel, wij stellen u voor om dat geheel over te nemen, kan iedereen daarmee instemmen? Dank u wel, als niemand stemming wenst dan is dat bij deze vastgelegd en gaan we naar 19b, een nieuw artikel 24.3 wordt voorgesteld en wij zouden dat willen ontraden, iemand die daarover het woord wenst.

Ik dacht daar gaat iemand naar de microfoon ja, nee, toch niet, dat was een hele knappe manoeuvre. Als niemand het woord daarover wenst dan stellen wij u voor om het Hoofdbestuur te volgen, dat kan bij deze. Dan is dat aldus besloten.

We over naar 29, schrappen van artikelen 1.1 tot en met 1.16, we stellen u voor dat te ontraden, althans wij ontraden dat we stellen u voor dus dat te verwerpen, iedereen volgt het Hoofdbestuur? Dan gaan we naar 21, 22 en 24 de ledenraadpleging gelijktijdig en simultaan in afdelingen houden, iemand van u daarover het woord? Ja, meneer van Pruizen.

De heer van Pruisen, afdeling Haarlem; ja, ik ben erg blij dat u het vorige voorstel, wat u net heeft overgenomen, om de ledenraadpleging te laten besluiten in een Algemene Vergadering maar wij hadden ook een aanvullend voorstel. Dat wil ik maar gewoon heel open aan deze zaal voorleggen om te kijken hoe men daarover denkt. Wij zijn namelijk voor een ledenraadpleging in onze kamercentrale en afdeling alleen er is wat verdeelde mening en die wilde ik hier dus ook maar eens even aftasten op de wijze hoe je dat moet doen.

Er zijn daarbij twee opties, optie één is dat elk lid in zijn huiskamer via de email of een brief of een andere wijze die het Hoofdbestuur nog gaat aangeven, kan stemmen. De persoon kan, als hij daar behoefte aan heeft, voorafgaand naar een vergadering toegaan en over dat thema een interessante discussie bijwonen alleen wij hadden in onze afdeling en ook in de kamercentrale een discussie van zouden we dit instrument van ledenraadpleging nu niet kunnen gebruiken om afdelingen een leuk middel te geven om vergaderingen interessant te maken en wat was ons idee dus? Meld overal dat er een ledenraadpleging komt, dan kunnen afdelingen vergaderingen houden waarin, in de zaal en dus na afloop van een discussie gestemd kan worden, dat biedt dus alle afdelingen interessante thema's om over te praten, dat lijkt er ook toe dat leden druk gaan uitoefenen op hun bestuur om vergaderingen uit te schrijven, wij waren natuurlijk wel bang dat leden niet zouden kunnen stemmen omdat hun afdeling niets deed dus daarom zat er een beetje de gedachte je kan het ook bij een naburige afdeling doen, maar de gedachte dus laat het stemmen nu plaatsvinden in zalen opdat er gewoon een zekere druk komt om wat te organiseren en omgekeerd zit er ook bij de VVD is erg voor vrijheid maar ook weer niet voor vrijblijvendheid dus wij vonden ook dat een lid best naar een zaal zou kunnen komen om daar een discussie bij te wonen en dus niet louter denkend vanuit zijn stoel ik weet wel wat hier speelt te stemmen.

De heer Bas Eenhoorn; dank voor dit punt, anderen nog hierover? Dan geef ik het woord aan Judith Tielen.

Mevrouw Judith Tielen; het is leuk dat u erover begint want er zijn veel bijeenkomsten die we in het land hebben gehad en daar is inderdaad de rol van de afdelingen aan de orde gekomen. Ik denk dat het een heel goed initiatief is, ik denk dat het goed is om afdelingsbesturen de prikkel te geven om in het kader van landelijke ledenraadpleging een vergadering te organiseren. Ik denk alleen niet dat we onze leden er afhankelijk van moeten maken dus ik denk dat het gefaciliteerd moet worden maar niet dat we ons

als vereniging er afhankelijk van moeten maken en het dus verplicht moeten stellen, dat zou mijn advies daarover zijn.

De heer Bas Eenhoorn; dank, dus wat dat betreft wel een stimulans in de richting van de afdelingen maar niet op deze manier verplicht is de gedachte, meneer van Pruisen. Ik stel voor om met betrekking tot de voorstellen 21, 22 en 24 om met u deze terzijde te schuiven, bent u daarmee eens? Niemand behoefte aan stemming, ja u wilt stemming? Ja, meneer van Pruisen wil toch stemming. Dan gaan we stemming voor of tegen dit wijzigingsvoorstel hebben, voor het wijzigingsvoorstel betekent dus dat die afdelingen gelijktijdig gaan vergaderen en dat dan die ledenraadpleging volgt. 21, 22 en 24 als u daarvoor bent dan gaat u simultaan aan de slag en als u daar tegen bent dan volgt u het oorspronkelijke voorstel, zeg ik iets fout? Nee, ik dacht even er is beroering om mij heen maar zo is het duidelijk. Iemand nog een vraag over waar we het over hebben? Duidelijk dan is nu de stemming open.

De uitslag is vrij duidelijk dus we gaan volgens het oorspronkelijke vernieuwingsvoorstel aan de slag. Dank u wel dan gaan we naar 26, de stemprocedure nader uitwerken, we stellen u voor dat te ontraden. Iemand van u daar nog over het woord? Wenst iemand stemming? Nee, dan volgen wij het Hoofdbestuur.

Dan gaan we naar de corrigerende Algemene Vergadering, de uitkomst van de ledenraadpleging is niet corrigeerbaar. Ik moet daar even een opmerking bij maken dat wij zoals we nu als Algemene Vergadering bij elkaar zijn aan het eind van de vergadering uiteraard de ruimte moeten geven voor het Hoofdbestuur, de opdracht moet ik eigenlijk zeggen, om die ledenraadplegingen te organiseren en of we het daar met zijn allen over eens zijn, maar dat de uitslag daarvan dan ook wordt gerespecteerd door de Algemene Vergadering maar omdat wij de statuten niet wijzigen is altijd de Algemene Vergadering op dat moment het laatste die het woord heeft totdat wij de statuten wijzigen, wat u weer met zijn allen zou doen, dan ontstaat er een nieuwe situatie dus ik wijs u er nog even voor de goede op dat zolang statutair de zaak nog niet is geregeld de Algemene Vergadering uiteindelijk altijd, ook al spreekt u nu met z'n allen af de ledenraadplegingen de uitkomst daarvan zullen wij accepteren, honoreren, hoe u het ook wilt zeggen, respecteren, dat de Algemene Vergadering altijd het hoogste orgaan blijft totdat op dat punt de statuten zouden zijn gewijzigd. Dus wij stellen u voor om dit dan ook over te nemen op deze wijze maar dan met zicht op straks wat we moeten gaan regelen in de statuten, dus dit is een aanwijzing voor het Hoofdbestuur om voorstellen te doen aan u die daarin passen, iemand van u die daar nog het woord over wenst? Iedereen volgt in deze het Hoofdbestuur? Dan is dat bij deze besloten.

Dan krijgen wij het voorstel versterking van de partijraad in plaats van de Algemene Vergadering, wij stellen u voor dat te ontraden, 28, iemand van u daarover? Niemand stemming? Dan is ook daar het Hoofdbestuur voorstel gevolgd en we gaan naar de ledenraadpleging uitsluitend bij 50% deelname en tweederde van de stemmen, we stellen u voor om dat niet over te nemen. Iemand van u daar over? Dan is dat bij deze besloten.

Dan gaan we naar 31, 52b en 101. het initiatief van de ledenvergadering alleen bij 10% van de leden wij stellen u voor dat niet over te nemen, wij ontraden u dat, het woord.

Mevrouw, afdeling Rotterdam; ja, deze drie voorstellen worden bij elkaar genomen maar er is toch wel een verschil tussen 31, 52b aan de ene kant die gaan namelijk over 10% van de leden en het voorstel van Rotterdam waarbij het zowel om 10 afdelingen gaat als 10% van de leden. Dus ik zou willen vragen om dat ook apart te behandelen. Rotterdam heeft aangegeven dat 10 afdelingen is voor ons niet voldoende omdat je dan een heel onevenwichtige verhoudingen bij verschillende stemmingen kan hebben en dat zouden we graag willen corrigeren.

De heer Bas Eenhoorn; oké, dus u stelt voor apart te besluiten over 31 en 52b en over 101. die beide apart te behandelen, één gaat over 10% van de leden andere 10% van de leden en 10 afdelingen. Ik denk dat dat helder is en er geen enkel bezwaar tegen is om dat op die wijze te doen. Dan stel ik eerst voor dat we het hebben over 31 en 52b maar u kunt ook over 101 alvast het woord voeren en dan gaan we ze apart straks aan u voorleggen. Meneer van der Haar.

De heer van der Haar; ik zal me tot voorstel 101 beperken. Het is eigenlijk niet zo'n groot veranderingsvoorstel maar ons ontgaat de logica als je op het moment dat je partijvernieuwing wilt doorvoeren en daarmee de individuele leden meer te zeggen wilt geven maar om dan een ledenraadpleging toch nog tien afdelingen zou nodig hebben want het kan natuurlijk best zijn dat drie afdelingen bij elkaar ook 10% van de leden vertegenwoordigen. Ik heb niet de actuele getallen in mijn hoofd maar volgens mij kan dat wel net dus waarom zouden die afdelingen dan nog daartussen moeten zitten.

De heer John Deighton, Buren; misschien is het nog goed voor de leden te weten dat we in de werkgroep in de vorige Algemene Vergadering ook over dit onderwerp hebben gesproken en dat we hebben gestemd over het voorstel

om die 10% te laten vallen omdat er maar een paar afdelingen zijn die zoveel leden hebben en we hebben daar gezegd verhoog dan het aantal van 10 bijvoorbeeld naar 20 of 30 afdelingen, dan moet je toch een breed draagvlak hebben.

We hebben erover gestemd en ik geloof dat 95% van de mensen in die werkgroep daar voor waren, ik denk dat de leden dat moeten horen.

De heer Bas Eenhoorn; oké, dank u wel, anderen nog?

Vanuit Hilversum; even de vraag. We hebben net aangenomen dat de ledenraadpleging dat daarover besloten wordt in de Algemene Vergadering . Dan begrijp ik niet helemaal meer wat dan een tweede criterium daarvoor nodig is voor het aantal leden die dat dan ingetekend moeten hebben als uiteindelijk de Algemene Vergadering toch degene is die beslist over een ledenraadpleging?

Dus volgens mij hebben we al voor gestemd voor een verdergaand besluiten misschien kan daar nog een kleine toelichting op komen hoe het Hoofdbestuur dit ziet?

De heer Bas Eenhoorn; u bent geslaagd voor de test. Niemand verder hierover? Dan is het woord aan de Algemeen Secretaris, oh sorry meneer van Pruisen nog?

De heer van Pruisen; nou ja, ik hoorde u snel zeggen u bent geslaagd voor de test maar dan zou ik graag willen dat de Algemeen Secretaris ook toelicht wat dat betekent voor het wijzigingsvoorstel.

De heer Bas Eenhoorn; dat gaat hij nu vertellen.

.... de vergadering nu al, en dat blijft ook in de toekomst zo, een voorstel voorleggen aan de Algemene Vergadering en dan kan daar over worden gestemd. Als het echter moet gaan om een zaak waarbij het niet beperkt blijft tot die Algemene Vergadering maar in feite de hele partij, alle leden, gevraagd wordt zich daarover uit te spreken dan is dat toch nog al een beslag op de middelen die de partij heeft, wij zijn ervoor dat dat gebeurt maar dat moet dan wel gebeuren in die situaties waarin er ook redelijk breed in de partij leeft dat dat onderwerp op die manier aandacht zou moeten krijgen. Origineel was daarbij de gedachte 10% van de stemmen en tenminste tien afdelingen.

Tenminste tien afdelingen komt uit de statuten en dat is een criterium wat we nu ook al kennen. Er is een aantal afdelingsvergaderingen wat nodig is om

een Algemene Vergadering bijeen te kunnen roepen en in zoverre sluit dat dus aan bij wat we al kennen. Bij nader inzien hebben we geconstateerd dat 10% van de leden in aanvulling daarop een wat lastig te hanteren eis is en daarom dat wij deze amendementen ook samen nemen. Wij kennen op dit moment eigenlijk nergens in de statuten en reglementen een drempel die gerelateerd is aan een percentage van het aantal leden en als we dat zouden willen invoeren dan zou dat meteen betekenen dat we ook een helemaal systematiek van peildatacriteria wanneer mensen voor dit meetellen, of we dat per stem doen of per aantal leden, en toen hebben we gezegd aan de ene kant is dat nou wel verstandig om zoveel regelgeving uit te lokken alleen maar om te testen of er een breed draagvlak is en kun je andersom en dat is dan zoals het voorstel nu luidt.

Door de combinatie van aan de ene kant te zeggen er moeten minstens tien afdelingsvergaderingen zijn waarin mensen tot een oordeel zijn gekomen ja, deze vragen zouden eigenlijk voorgelegd moeten worden aan de hele partij en dan nog eens het oordeel, namens de hele partij, van de Algemene Vergadering en de partijraad dat dit ook de juiste vragen zijn om voor te leggen dat lijkt ons bij elkaar drempel genoeg en dan ook nog eens dat onhandige wat op dit moment niet voorkomende criterium van 10% van de stemmen erbij te nemen dat lijkt ons iets teveel van het goede. En daarom dat ons voorstel nu is uit te gaan van wel tien afdelingsvergaderingen als een test voor het draagvlak om überhaupt aan zo'n proces te beginnen is het aantal afdelingsvergaderingen kleiner kan er een normale uitspraak van de Algemene Vergadering worden gevraagd en gekregen en vervolgens een oordeel van die Algemene Vergadering of in spoedeisende gevallen over politieke zaken door de partijraad om te kijken of de vraagstelling onacceptabel is.

De heer Bas Eenhoorn; tweede rondje, meneer Wijsenbeek.

De heer Wijsenbeek; ja, ik vind het jammer dat de heer Swart dus niet op onze argument in gaat. Wij zijn niet zo erg geporteerd voor die tien afdelingen en waarom niet? Omdat het kan zijn dat er iets specifiek aan de orde wat bijvoorbeeld de vier grote steden betreft, die heel vaak bepaalde belangen hebben met zijn vieren, ze hebben ook een belangenvereniging geheten de G4. Er is een tweede belangenvereniging van grote steden boven de 100.000 die kunnen ook een specifiek belang hebben, daar vind ik moet je dus niet die tien afdelingen voor hebben, wij zijn maar vier afdelingen maar met elkaar echt wel 10% van de leden. Ik vind dus je moet handhaven het één of het ander.

De heer Bas Eenhoorn; oké, wie nog meer?

De heer Woittiez, afdeling Driebergen; als we het nou goed begrepen hebben vanuit Driebergen is de dominante kanteling die we in zetten de leden aan het stuur, en niet teveel de partij instituties daar tussen, u heeft eerder al gezegd er komt op onderdelen een gefaseerde uitvoering, ook om statutaire redenen, in die lijn doordenkend zou je toch moeten zeggen richten op de 10% van de leden en niet meer ruis op de lijn voor wat betreft de afdelingen en mijn vraag is is er nou één van de moties die ons als Driebergen in de gelegenheid stelt om de leden verder aan het stuur te krijgen en niet de afdelingen ertussen te houden?

De heer Bas Eenhoorn; dat is een duidelijke vraag, anderen nog? Ja.

Mevrouw Corrine den Baars, kamercentrale Zeeland; het argument van de heer Wijsenbeek is ook om te keren. Meneer zegt onze vier grote afdelingen komen makkelijk aan de 10% dat betekent dus dat de vier grote afdelingen in het vervolg uit kunnen maken wat de hele partij vindt. En als perifere kamercentrale kan ik het daar niet mee eens zijn.

De heer Touw; ik heb het genoeg dat ik dus nu kan rechtzetten, in ieder geval dat heeft de heer Wijsenbeek niet gezegd, de heer Wijsenbeek heeft gezegd dat ook in Rotterdam speelt één kamercentrale die één afdeling telt, zoals Den Haag en Rotterdam in Amsterdam het geval is, is niet vergelijkbaar met 80 afdelingen. Ik hoef dat denk ik niet toe te lichten. Ons amendement 101 kan wat dat betreft ook tot verwarring leiden. We hebben daar op een ander element, namelijk de ledenraadpleging voor de kandidaatstelling het oog gehad, ik denk dat het verstandig is dat wij ons amendement terugnemen en de redenering van de heer Wijsenbeek die onderschrijf ik en ik wil u vragen bij de uitwerking van de statuten, dan komt het in november terug, niet laten we zeggen meer op detail over te praten, maar in ieder geval ik onderschrijf met element 10% is voldoende.

De heer Bas Eenhoorn; dan kijk ik of er nog anderen zijn in deze ronde? Dat is niet het geval dat betekent dat we het nu nog hebben over 31 en 52b, Rotterdam heeft 101 teruggenomen. Er zijn een aantal vragen en opmerkingen gemaakt. Met het terugnemen van 101 kijk ik even naar de Algemeen Secretaris, of anderen, om daar nog iets van te zeggen.

De heer Marco Swart; om te beginnen is het denk ik goed, dat is een principiële vraag en daar moeten we er dan met elkaar ook naar kijken, dat heeft de heer Wijsenbeek terecht aangekaart. Vindt je nu nog dat in de nieuwe partijstructuur er ook een rol is weggelegd voor de afdelingsvergadering of moet je die eigenlijk zoveel mogelijk overslaan als dat het bedienen van het individuele lid vergemakkelijkt? Onze keus is vrij nadrukkelijk om voor een aantal processen dat mogelijk te maken, dat ziet u ook terug in de ledenraadpleging en in de voorstellen voor het persoonlijk stemrecht in de Algemene Vergadering, dat gaat met name over de uiteindelijke beslissing die er moet vallen. Aan de andere kant, en ook dat leert de ervaring elders wel, is het nuttig dat er enig voorwerk wordt gedaan over wat zijn dan precies die vragen die je voor gaat leggen.

En als je roept ja, maar in het kader van de totale democratisering gaan we ook dat voorwerk maar leggen bij de individuele leden dan krijg je vaak processen waarbij individuele leden, degene die bij andere partijen wel eens gebuurd hebben die kunnen dat zien, dan krijg je telefoonboeken vol voorstellen en suggesties waarvan een groot deel vervolgens eigenlijk een heleboel leden niet boeit en dan ben je met elkaar wel een heel veel papier aan het verplaatsen en bovendien is dat voor veel mensen geen stimulans om mee te gaan doen maar juist iets om te zeggen ja, het wordt nu allemaal zo'n berg laat maar.

Dus denken wij dat het goed is dat de ledenvergadering op dit punt een rol blijft spelen, dat is een plek waar leden ook rechtstreeks met elkaar van gedachten kunnen wisselen over voorstellen en het is daarom dat wij daar aan hechten dat in dat voortraject uitdrukkelijk het initiatief blijft liggen bij de ledenvergaderingen net zo goed als dat het geval is bij de kandidaatstellingen. Ook daar zien we in de voorstellen zoals we die doen het initiatief liggen bij ledenvergadering.

Vervolgens is dan de vraag moet je dan dat criterium leggen bij tien vergaderingen, is dat drempel genoeg of moet je ook gaan kijken naar het aantal stemmen wat wordt vertegenwoordigd, of het aantal leden wat wordt vertegenwoordigd,? Wij denken dat als er eenmaal op tien plaatsen in het land over een zaak beraadslaagt is en een meerderheid van zo'n vergadering zegt ja, deze vraag moeten wij aan een ledenraadpleging voorleggen is dat wat ons betreft een voldoende indicatie dat die brede interesse, dat brede draagvlak, er is. Als we dat gaan uitbreiden met het criterium het moet ook die 10% van de stemmen zijn dan wil dat in de praktijk zeggen, daar heeft Schouwen-Duiveland gelijk in, dat het weliswaar voor die vier grote afdelingen relatief makkelijker wordt maar dat het vervolgens voor een heleboel andere

afdelingen, want veruit de meeste afdelingen in de VVD hebben veel minder dan 1% van het totale aantal leden, juist een extra drempel wordt opgeworpen om een ledenraadpleging te laten plaatsvinden, dat lijkt ons niet op zijn plaats.

De heer Bas Eenhoorn; zijn wij zover dat wij kunnen stemmen?

De heer Wijsenbeek; ja, wat mij betreft niet maar ik weet niet wat de anderen ervan vinden. Ik heb eigenlijk twee opmerkingen, ik wil het heel kort houden want ik was eigenlijk van plan helemaal niks te zeggen vanochtend. Het eerste is de argumentatie van de heer Swart doet je in de verte denken dat u onvoldoende vertrouwen hebt in uw eigen systeem. Als u zegt van ja, we gaan niet zomaar ledenraadpleging houden en als we zomaar leden gaan vragen om ledenraadpleging dat kan tweërlei uitgelegd worden.

De heer Bas Eenhoorn; ik begrijp dat u nog een toelichting wilt geven maar we doen geen derde rondes.

De heer Wijsenbeek; nee, maar mag ik even mijn zin afmaken? En mijn andere zin is dat de impasse die we kunnen voorkomen is dat we niet meer praten over tien afdelingen maar over drie kamercentrales, dan hebt u in ieder geval de overtuiging, natuurlijk wel, ik ben een kamercentrale en een afdeling en als u zegt drie kamercentrales of twee kamercentrales vragen erom dat staat het iedereen vrij om in zijn eigen kamercentrale een aantal afdelingen te vragen hoe er over wordt gedacht. Maar ik blijf het een moeilijk, laten we zeggen, uit te leggen vinden in de huidige structuur om dan van tien afdelingen uit te gaan. Dan is mijn voorstel, denk ik, doet meer recht aan de partijstructuur waar we nu eenmaal destijds voor gekozen hebben en die niet ter discussie staat.

De heer Bas Eenhoorn; ik begrijp dat er nog een dringende vraag is mevrouw de Graaf?

Mevrouw de Graaf, afdeling Zeist; ja, als we uitgaan van de ledenaantallen van de afdelingen dan gaat de afdeling er vanuit dat alle leden dan ook voor zijn omdat te doen terwijl er ook binnen zo'n ledenafdeling, zo'n afdelingsvergadering, wel eens leden tegen zouden kunnen zijn. Dus het voorstel van de heer Wijsenbeek gaat uit van een complete instemming van al zijn leden als hij, en namens één afdeling, een voorstel zou willen doen.

De heer Bas Eenhoorn; oké, ik denk dat we even maar weer teruggaan naar wat er voorligt namelijk er ligt een voorstel, een amendement, om het initiatief

voor een ledenvergadering te leggen bij 10% van de leden, ons voorstel oorspronkelijk in de vernieuwingsvoorstellen is dat het initiatief ligt bij tien afdelingen, even voor de goede orde de opmerking zonet gemaakt het is de Algemene Vergadering die spreekt over de ledenraadpleging en over de teksten van die ledenraadplegingen dan wel dat hebt u besloten de partijraad, dus dat is niet het punt waar we het over hebben. Het gaat over het initiatief uit de partij, wij stellen voor tien afdelingen, dit amendement heeft het alleen bij 10% van de leden, ik stel voor dat wij gaan stemmen over 31 en 52b, wij ontraden dat overeenkomstig de argumentatie van de Algemeen Secretaris dus als u voor dit voorstel bent dan voegt u ook in in de kwestie van de 10% van de leden.

Kunnen we overgaan tot stemming? Is het iedereen duidelijk? Dan gaat nu de stemming beginnen. 84% tegen dus wij blijven bij ons oorspronkelijke voorstel. Dan gaan we naar de kwestie van de lijsttrekker door de ledenraadpleging en wij stellen u voor deze amendementen over te nemen, iemand van u daar nog over? Iemand stemming? Aldus besloten.

Dan ontraden wij de kandidaten die tenminste één jaar lid moeten zijn, iemand van u daar over?

De heer van der Torre, Rotterdam; dit voorstel trekken wij in.

De heer Bas Eenhoorn; het voorstel wordt ingetrokken, dank u wel. Dan gaan we naar 34 en 36, de kandidaatstellingsreglementen aanpassen, we stellen u voor dat te ontraden, althans wij ontraden dat, iemand van u daar over?

De heer...; ja, gezien het aannemen van 19a, 32 enzovoort, trekken wij dit ook in.

De heer Bas Eenhoorn; fijn dank u wel, dan is dat bij die besloten. De lijsttrekker is politiek leider wij ontraden dat, wij denken het maar zeggen het niet. Iemand van u daarover, niemand stemming? Aldus besloten en dan gaan we over naar de tekstuele aanpassing één of meer kandidaten bij voorkeur meer dan één, strekking overnemen, ja natuurlijk bij voorkeur meer dan één. Iedereen eens met ons voorstel? Dan doen we dat en dan gaan we over naar de verzending aan de leden, strekking zouden we willen overnemen, we gaan daarmee aan de slag, iedereen akkoord. Dan gaan we naar 44 en 45, een termijn van één maand en dan nemen wij dat over voor wat betreft 44 en daardoor ontraden wij 45, kan iedereen het volgen? Iedereen eens? Aldus. We gaan naar 46, stemrecht van af 1 januari, wij ontraden dat dat gaat dus over stemrecht van leden, iemand van u, ja meneer Prins.

De heer Prins; nou gaan we zo snel dat ik maar moet gaan schreeuwen. Ja, we hebben het vanmorgen van uw kant gehad over bureaucratie. Nou voorzitter, deze voorstellen die gedaan zijn met betrekking tot deelname aan een Algemene Vergadering en alles wat daarmee annex is en de verplichte registratie van een maand van tevoren etc. als dat geen bureaucratie is dan weet ik het niet meer dus laten we nou gewoon de bestaande reglementen al toe passen dan zijn we van alle problemen af dus wat dat betreft wil ik graag dit amendement hoe dan ook in stemming.

De heer Bas Eenhoorn; ik kijk over er onderen zijn over dit onderwerp? Niet?

De heer Marco Swart; ja, voor een deel ben ik het met de heer Prins wel eens als het gaat om probeer de regelingen nou zo eenvoudig mogelijk te houden, dus we hadden zelf ook al geconstateerd dat het waarschijnlijk meer aan onze, en waarschijnlijk ook aan uw doelstelling tegemoet zou komen, als je werkt met peildata element willen wij best volgen dat je inderdaad twee keer per jaar, dat is een peildatum die we nu ook al vaak gebruiken 1 januari, en 1 juli dat je dat dan als peildata aanhoudt voor het stemrecht van leden in vergaderingen. Waar wij echter aan moeten vasthouden, en daar komt straks nog een amendement over dus ik stel ook voor dat we dat dan daar bespreken, is dat die registratie die is echt nodig. Dar wil ik nu niet over uitwijden want dan komen we straks weer in de knel, maar als u ermee kunt leven dat we u voorstel in die zin overnemen dat we werken met twee peildata, 1 januari en 1 juli, dan zijn we eruit.

De heer Prins; daar kan ik mee leven.

De heer Bas Eenhoorn; en het feit dat u ermee kan leven betekent dat wij het Hoofdbestuur op dat punt met deze uitleg kunnen volgen meneer Prins? Ja, dat betekent dat wij 46 op die manier behandelen en de Algemene Vergadering stemt daarmee in? Aldus.

Even een klein puntje van orde, het is altijd mogelijk om de vergadering te volgen al pratende achter in de zaal maar het is plezieriger voor degenen die voor in de zaal, of überhaupt ergens in de zaal zitten en het proberen te volgen dat de palavers achterin de zaal door politici zie ik daar worden beëindigd cq. voortgezet in de wandelgangen.

Aanduiding van het kiessysteem 47, gaan we daar dan naar toe? Iemand die daar nog behoefte heeft om iets over te zeggen? Niet het geval, wij volgen het Hoofdbestuur. Bij 48, meneer van der Haar.

De heer van der Haar; u stelt nogal een danige inperking van de rechten van de leden voor door te zeggen dat iemand zich één maand van tevoren moet aanmelden om stemrecht te hebben op een Algemene Vergadering, kortom je moet een maand van tevoren al weten of je naar de vergadering wil, gaat en dat moet je dan ook nog keurig melden. Mij lijkt het dat op het moment dat je gewoon je contributie hebt betaald, en dus zeg maar aan het vereiste voldoet waar we het net over hadden dat je dan stemrecht hebt, hoe dan ook. Want over bureaucratie gesproken, zo blijf je natuurlijk aan de gang. Ik kan me best voorstellen dat het voor de mensen op de Laan wel even wat handiger is als er ze wel zoveel mogelijk weten dat wie er komen zodat ze even kunnen checken of iedereen zijn contributie heeft betaald. Dus ik steun u wel als u de mogelijkheid, of de oproep doet of dat soort termen, om je een maand van tevoren in te schrijven maar het kan niet zo zijn dat als ik het vrijdagavond beslis, betalend lid en wel, omdat ik toch hier vandaag wil zijn dat ik er wel kan zijn maar geen stemrecht heb?

Dus misschien dat de consequentie van die keus voor mij zal zijn achter in de rij, net zoals in de hal daarnet, iets langer moet wachten voordat ik mijn stemkastje heb dan een ander, oké dat vind ik aanvaardbaar, maar niet het simpele bureaucratische feit van één maand. Dan moet u zeker in deze tijd is dat toch echt niet meer nodig.

De heer Sanders; ik wilde nog een tussenvoorstel doen in dit verband want het is toch zo dat als u ertoe zou overgaan om alle leden die hun contributie betaald hebben een kaartje met een chip te geven, zoals dit ook is, dan is het toch heel simpel om op de Algemene Vergadering dat door de machine te halen en dan een stemrecht te krijgen dus ik zie niet in waarom dat dan niet zou kunnen dat u dan de verplichting aan de leden oplegt als ze zich niet een maand van tevoren gemeld hebben om met een kaartje naar binnen te komen daar kan ik mee leven maar hier moet het mogelijk zijn om op mechanische wijze, elektronische wijze, de bokken van de schapen te scheiden.

De heer Bas Eenhoorn; ik denk dat het inderdaad goed kan, maar ik kijk maar even naar de Algemeen Secretaris.

De heer Marco Swart; maar dit is ook niet de reden dat we het voorstel zo doen want als dat het enige probleem was dan zouden we ook niet hebben gezegd dat we die maand registratie willen hebben. Om het leven eerst even wat ingewikkelder te maken, we hebben hier ook uitvoerig met de notaris over van gedachten gewisseld bij het vormgeven van de voorstellen, wat je nou wel

en niet kunt doen want het luistert heel nauw. Op het moment dat je dit niet goed regelt ergens heb je ook heel gauw een ongeldige vergadering en dat is iets wat we met elkaar niet moeten willen want dan heb je één of twee dagen bij elkaar gezeten en is dat achteraf voor niks geweest.

Als je dat zeker wilt stellen dan kun je dus niet uitgaan, dat is één van de lastigste dingen. We hebben in de VVD waarbij de contributiebetaling aan de ene kant staat en als je je contributie niet betaalt dan wordt je uiteindelijk opgezegd maar zolang die opzegging niet heeft plaatsgevonden ben je gewoon lid en heb je alle rechten die uit dat lidmaatschap voortvloeien, dus er is geen relatie, ook niet een relatie te leggen want dat mag statutair niet, tussen het contributie betalen en het krijgen van het recht op stemrecht. Dus daar gaat het eigenlijk niet om bij dit punt, waar het bij dit punt omgaat is de praktische vraag dat als er leden naar een Algemene Vergadering komen wij er vervolgens wel voor moeten zorgen dat die betreffende leden ook ordentelijk worden ontvangen, dat zijn ook de mensen die dan besluitvorming moeten kunnen laten plaatsvinden, wij moeten weten hoe groot de zaal moet zijn, wij moeten weten wat voor voorzieningen we moeten treffen om de.... Ja, daar kunt u ach en wee over roepen maar wat in ieder geval niet kan is dat wij beginnen met een Algemene Vergadering terwijl er nog stemgerechtigden bij de balie staan die recht hebben om deel te nemen bij de beraadslaging, dat heeft ieder lid.

En het recht hebben straks in de nieuwe situatie om uw stem uit te brengen en dan kunt u wel zeggen ja, dan hadden ze zich eerder moeten laten registreren maar daar loop je dus inderdaad een serieus risico namelijk dat om die reden wij vervolgens met de vergadering niet kunnen beginnen. Daarom zie je dus ook in de praktijk dat bij de organisaties die met dit systeem werken, waar we ons licht ook hebben opgestoken, er altijd een registratie vereiste is.

De heer Bas Eenhoorn; ik denk dat het verhaal van de Algemeen Secretaris is zoals we dat allemaal hebben besproken maar tegelijkertijd heb ik de indruk in de zaal dat men zegt jongens probeer dat nou toch zo goed en zo ruim mogelijk te doen zodat we niet tegen dat soort dingen aanlopen, zoals de heer van der Haar dat al aangaf, en dat betekent dat u een signaal daarmee geeft dat we er eens even goed naar kijken want het moet natuurlijk in de statuten straks verwerkt worden. Ik zou willen zeggen wij gaan hier goed naar kijken om dit op een minder rigide wijze te doen zodat er het veel beter en veel duidelijker is en we gaan proberen zo goed mogelijk tegemoet te komen aan die vrijere registratie waarbij we even moeten kijken naar wat notarieel en technisch mogelijk is dus mijn voorstel zou zijn de strekking over te nemen en

in overleg met notaris en met de techniek te kijken hoever we kunnen komen en dan besluit u daarover in de Algemene Vergadering in november, kunt u daarmee akkoord gaan?

Dank u wel, dan kunnen we 49 nu overslaan en dan gaan we naar het vaststellen van het programma aanpassing, dat is dus een wijziging voor het Hoofdbestuur om te werken aan de statuten, kunt u daarmee instemmen het individueel stemrecht voor het programma, 13 en 51 zijn de volgende, het woord is aan de heer van der Haar.

De heer van der Haar; ja, dank u voorzitter. We hebben het net al over faseringen gehad dus ik neem aan dat dit onderdeel uitmaakt van dat voorstel? Maar het kan natuurlijk niet zo zijn dat je leden meer invloed wil geven op het reilen en zeilen in de partij en dan vervolgens één van de belangrijkste dingen, namelijk het verkiezingsprogramma, daarvan wilt uitsluiten. Dat is niet logisch omdat mensen, mag je aannemen, lid worden van de VVD omdat ze iets vinden over het land dus iets inhoudelijks met die club willen, gezelligheid kan je ook ergens anders vandaan halen dus daar doe je het niet alleen voor, fijn dat het er is daar niet van, maar het is natuurlijk een beetje gek om dan te zeggen dat je daar niet over zou mogen besluiten op een ledenvergadering. Ik kan me wederom om praktische redenen voorstellen dat je die amendementen wel via de afdelingen doet want anders is het natuurlijk niet te behappen als 1.400 man tegelijkertijd amendementen gaat verzinnen, daar zijn we het snel over eens, maar het moet wel gebeuren dat iedereen over dat verkiezingsprogramma kan besluiten want anders heeft het individueel besluitrecht op vergaderingen natuurlijk heel weinig inhoud dus dan beperk je je erg.

De heer Bas Eenhoorn; duidelijk punt, meneer Wolbering, u bent het daarmee eens, dat bedoelde u ook had u willen zeggen oké.

De heer Guy Kerpen; ja, als werkgroep partijvernieuwing kunnen we ons op zichzelf wel vinden in dit voorstel dus daar zijn we het niet helemaal eens met wat het Hoofdbestuur voorstelt omdat wij denken dat zeker ook de leden zeker over het verkiezingsprogramma zouden moeten uitspreken, dus wij steunen als werkgroep partijvernieuwing dit amendement.

De heer Bas Eenhoorn; zullen we het even in stemming brengen dan hebben we gelijk even gepeild hoe de zaak ervoor staat, zullen we dat doen? We gaan stemmen over 13 en 51 en eens even kijken hoe daar tegen aan kijkt.

De heer van Pruisen; even praktisch. Wat betekent dat nu in relatie tot hetgeen wat u bij 16 hebt gedaan? Wat betekent deze proefstemming nu in relatie...

De heer Bas Eenhoorn; nee, het is geen proefstemming, u gaat echt stemmen.

De heer van Pruisen; nee, maar in relatie met 16? Want bij 16 is al bepaald dat we het gefaseerd doen?

De heer Mark Harbers; ja, het was zeg maar de laatste fase van het openstellen van de 'one man, one vote'. Volgens mij wat wij precies doen als we dit aannemen is dat we buitengewoon veel vertrouwen hebben dat dit kabinet vier jaar zit want dan is de stemming over het volgende verkiezingsprogramma, wat is het, dik drie jaar aan de orde en dan hebben we hopelijk die laatste fase inmiddels wel bereikt.

De heer Bas Eenhoorn; kan Gerrit Zalm dat garanderen? Oké dan is het geregeld. Nou gaan we even kijken hoe de stemming is in de zaal? Voor dit amendement om individueel stemrecht voor het verkiezingsprogramma inderdaad op die manier te regelen zoals dit nu is voorgesteld, we stemmen. Oh, dat is leuk, voor 58% nou dat lag nog heel verschillend, dus wij nemen het over als Algemene Vergadering en we gaan daar dus op die manier mee aan de slag. Dan gaan we naar zichtbaar in het debat, en niet alleen in debat tussen fractie en onze leden in het kabinet in het kader van het dualisme, maar vooral ook het debat in de partij als geheel. Ontbinding van de partijraad, wij ontraden dat, is er iemand die daar iets over wil zeggen?

De heer Wijsenbeek; dank je wel voorzitter. We hebben als partij nu besloten naar het systeem 'one man, one vote' te gaan en de macht van de leden. Dan komt er ineens een voorstel tussen waar toch weer ergens een laag ingebouwd wordt waar de leden buitengesloten worden. Als we nou onze leden het vertrouwen geven dat die gaan uitmaken wat er in de partij gebeurt en het is noodzakelijk om ergens over een vergadering bijeen te roepen, dit land is gelukkig niet zo groot dat we allemaal met vliegtuigen of dagen reizen ergens naartoe moeten, er wordt aangekondigd er is een partijvergadering, iedereen die wil die kan daarheen komen en ik vind het onzin om dan die partijraad ertussen te laten zitten. Waar dient die dan nog toe? Van wie krijgt die de volmachten? De leden maken het toch uit meneer de voorzitter.

De heer Bas Eenhoorn; ja, verder niemand hierover? Wat krijgen wij vanachter het politiebureau, wat is jullie reactie.

De heer Wijsenbeek; dit is een familie aangelegenheid. Ik ben het er volstrekt oneens mee maar inhoudelijk klopt dat, ik kan niet anders zeggen dat inderdaad als je de leden, terecht als je de leden vertrouwd dan heeft een partijraad wat dat betreft niet zoveel zin. Als je kijkt naar het inhoudelijke politieke denkwerk en debatwerk dan heb je ook altijd nog de partijcommissies dus wat dat betreft is dat waar.

De heer Bas Eenhoorn; u geeft natuurlijk nu allerlei signalen af waar de commissie van Zanen mee aan de slag gaat, dat begrijpt u. als u zo'n uitspraak doet dan is dat richtinggevend voor het werk van de commissie van Zanen, even voor de goede orde dus als u hiervoor bent dan is dat een heel duidelijk signaal.

Ik kijk of er verder nog iemand behoefte aan het debat hierover, dan stel ik voor dat we het in stemming brengen, wij ontraden dit voorstel en wij gaan stemmen over ontbinding van de partijraad, wij ontraden dat. Als u ervoor bent ontbindt u en als u er tegen bent dan ontbindt u niet, wij stemmen.

De vinger van de heer Wijsenbeek zit vast aan het kastje, we stemmen nog steeds behalve meneer Wijsenbeek. Even weten dat de zaal weet wat er gebeurt want anders krijgen we hetzelfde gevoel als we op het perron staan bij de spoorwegen en de treinen doen het niet maar niemand weet waarom. Daar gaat trouwens Melanie Schultz iets aan doen. Oké, ook de heer Wijsenbeek heeft gestemd en de uitslag is tegen 55% dus dat betekent dat we de partijraad nog even houden, althans het signaal geven aan de commissie van Zanen die altijd nog zijn eigen oordeel, haar eigen oordeel wat zeg je van een commissie, kan geven.

Hoofdbestuur, partijraad vraagteken, 54. wij ontraden dat, iemand van u daar nog over?

55 nemen we graag over, het jaarplan aan te passen. 56 ontraden wij en dat gaat over de afgevaardigde die het jaarplan van inhoud voorziet. 57 zouden we willen overnemen, de frequentie van politieke onderwerpen. 58 en 59 de fractie moet aangeven en heeft de politieke verantwoording, ontraden en strekking overnemen, klein probleempje met de tekst maar inderdaad zoals het bedoeld is nemen wij over. Iemand van u daar over? Aldus.

Tijdens de campagne wordt het interne debat niet beperkt? Wij ontraden dat en mevrouw Scheidel wil daar graag iets van zeggen.

Mevrouw Schijndel; ja, want dat vonden we toch een beetje vreemde redenering van het Hoofdbestuur, althans er staat geen redenering bij. Als we bezig zijn met partijvernieuwing dan willen we discussie, dat hebben we met elkaar afgesproken, en wat staat er dan vervolgens in een vernieuwingsstuk dat voor het interne debat minder ruimte aanwezig nou dat vonden we toch wel zo vreemd, natuurlijk gaan we in de verkiezingen eensgezind naar buiten toe maar laten we dit dan ook gewoon schrappen.

De heer Bas Eenhoorn; Mark Harbers, ook uit Rotterdam.

De heer Mark Harbers; het is niet bedoelt om dan de hele vernieuwing te stoppen, zo staat het voorstel er ook niet. Het voorstel heeft primair, zegt het, drieënhalf jaar heb je zoveel debat als mogelijk is, zijn we het over zoveel mogelijk onderwerpen oneens of proberen we het eens te worden als maar mogelijk is maar dan ga je de fase in dat je de strijd op de kiezersmarkt aan moet gaan en dan gaan we met zijn allen eensgezind die boodschap van het VVD verkiezingsprogramma uitdragen. Er staat dan ook niet dat we tijdens de verkiezingscampagne geen ruimte bieden voor debat er staat dat we minder ruimte bieden voor debat. Een aantal van u was ongetwijfeld ook aanwezig in januari nog een week voor de verkiezingen op het de themadag normen en waarden, dus we hebben laten zien dat we wel degelijk kunnen debatteren tijdens verkiezingscampagnes het is alleen niet zo dat je in de toekomst van een bestuur vraagt om nou ook nog tijdens de verkiezingscampagne als alle energie gestopt wordt in het uitdragen van dat verkiezingsprogramma nog allerlei andere zaken te organiseren als ledenraadplegingen als debatten e.d. want dat kost ook tijd, dat kost menskracht, en die kun je op zo'n moment beter stoppen in het winnen van een aantal extra zetels, dat is wat beoogd wordt met deze zin in dat voorstel en het is zeker niet bedoeld om de hele vernieuwing te stoppen maar het mag duidelijk zijn dat er een paar momenten zijn zo eens in de vier jaar dat je even met vereende krachten onze boodschap gezamenlijk moet uitdragen.

De heer Bas Eenhoorn; met deze toelichting, die met kapitale letters in de notulen komen, kunt u daarmee leven? iedereen akkoord? Dan gaan we naar 61 en 64 dat gaat ook over de ruimte voor het debat, een paar redactionele aanpassingen nemen wij over. 62 gaat over combinatie van partijraad en themadagen, de strekking zouden wij willen overnemen? Dan gaan we naar 63 en 66, ook dat zouden we willen overnemen prikkelende stellingen voor de partijraad, iedereen akkoord? En we gaan naar 65 en inhoudelijke voorbereiding bij partijcommissies ook dat zouden we qua strekking willen overnemen.

Dan gaan we naar de Teldersstichting en het schrappen van het voorstel als geheel, wij ontraden u dat en we gaan naar de Patrick van Schie, de directeur van de Teldersstichting.

De heer Patrick van Schie; ja, graag. Uit het voorstel spreekt als de partij zich hiermee verenigt dan spreekt de partij uit dat ze aan de Teldersstichting een belangrijke rol toekent en als Teldersstichting zijn we daar natuurlijk zeer mee ingenomen op zichzelf. We spelen ook graag die rol, als ik alleen al naar het afgelopen jaar kijk hebben we die rol gespeeld bijvoorbeeld in twee partijraden, één daarvan is net al naar verwezen, we hebben ook mee geschreven aan het rapport van de partijcommissies Respect daar heb ik een wetenschappelijke medewerkster opgezet dat is gezien de hele kleine staf van de Teldersstichting een zwaar beslag op de middelen. Naar vermogen zullen wij dus de rol spelen die de partij kennelijk van ons verlangd als dit voorstel wordt aangenomen. Wij voegen, zoals gezegd, de daad bij het woord maar ik zou de partij willen vragen als zij zich met dit voorstel verenigt om naar liberaal gewoonte ook de daad bij het woord te voegen. Wij zijn als Teldersstichting heel klein en we hebben weinig middelen wij kunnen onze werkzaamheden niet intensiveren zonder dat er extra middelen komen. Op dit moment trekt de partij 0 euro voor de Teldersstichting uit op haar budget uit. Dus als de partij zegt die Teldersstichting moet een nog belangrijkere rol gaan spelen dan vraag ik u in het vervolgtraject ook de daad bij het woord te voegen want wij zijn als Teldersstichting een liberale instelling en wij doen dus niet aan de wonderbaarlijke vermenigvuldiging. Één punt nog over de formulering van voorstel 4.1 daar is het zo geformuleerd dat de Teldersstichting werkt onderwerpen wetenschappelijk uit, ik wil er geen misverstand over laten bestaan dat dat natuurlijk niet kan betekenen dat de Teldersstichting zich tot taak zou stellen om partijstandpunten nog eens van wetenschappelijke voetnoten te voorzien. Wetenschappelijk onderzoek is altijd open en wij verstrekken advies aan de partij, de partij is natuurlijk vrij om daarmee te doen en te laten wat ze wil, maar het is niet zo dat wij partijstandpunten nog eens van wat wetenschappelijke voetnoten voorzien om die wat op te leuken, dank u.

De heer Bas Eenhoorn; iemand anders nog in deze eerste ronde ja, gaat uw gang.

De heer Ben Taselaar, afdeling Leiden; ik denk dat datgene wat er in het voorstel staat inderdaad ook los gezien moet worden van het belang van het academische vrije, op het moment dat de partij heel duidelijk invloed wil

hebben op het zelfstandige onderzoek dan denk ik dat dat minder zinvol is en ik sluit me daarom ook aan bij de heer van Schie.

De heer Bas Eenhoorn; dank u wel, verder niemand over dit punt dan gaan we naar Mark Harbers.

De heer Mark Harbers; ik denk dat we die hele vrijheid van denken als geen ander in de liberale partij thuishoort dus volgens mij zijn we het daar met z'n allen over eens. Het onderwerp wat de heer van Schie aan de orde bracht is zeg maar de ondersteuning vanuit de partij richting de Teldersstichting. De historie van dat besluit om op een gegeven moment vanuit de partij geen geld meer naar de Teldersstichting de subsidiëren dat ligt een paar jaar geleden dat was moment dat de rijkssubsidie voor onder andere wetenschappelijke ondersteuning en mede in het licht van het zetelaantal wat de VVD toen had zo sterk steeg dat daarmee hetgeen de partij inhield en de Teldersstichting werd overtroffen door de extra subsidie die richting de Teldersstichting kwam dus grosso modo ging de Teldersstichting erop vooruit maar ik begrijp het punt van de heer van Schie dat als je dergelijke verwachtingen hebt dat je dan ook aan alle kanten elkaar moet proberen te vinden in het waarmaken van die verwachtingen. Dat is een punt daar zijn we nog niet uit want wij hebben heel veel beleidsterreinen waar we als VVD eigenlijk geld tekortkomen.

Vanuit het Hoofdbestuur, en ook vanuit de Tweede kamerfractie is nu wel gang gemaakt om eens te kijken van welk werk moet er allemaal gedaan worden wat kun je daarvan overlaten aan vrijwilligers waarvoor heb je echt beroepskrachten nodig en als je spreekt over het werk van beroepskrachten wat wordt daar dan op dit moment dubbel gedaan bijvoorbeeld in de staf van de Tweede kamer bijvoorbeeld op het Thorbeckehuis en dat is een discussie waarbij we ook de Teldersstichting bij zullen gaan betrekken om op die manier te kijken of je door een zo groot mogelijke efficiëncyslag ook nog de mensen en meer mensen en middelen vrij kunt maken voor al die zaken die we als partij ook zo belangrijk vinden om de komende jaren op te pakken en dan ligt er een taak voor het wetenschappelijk onderzoek, wat de Teldersstichting doet, en dan zijn er ook nog wel een aantal andere beleidsterreinen, denk aan het feit dat campagnes steeds duurder worden, denk aan de ambities die de partij heeft op het gebied van talent management en zo kunnen we er nog wel een aantal noemen.

De bedoeling is om daar echt in onderling overleg de komende jaren nog wel wat slagen te maken maar het allerbeste zouden we geholpen zijn als deze hele vernieuwing ons ook nog een flink aantal nieuwe leden, donateurs, wat dan ook, op zou leveren want geld is heel dringend nodig.

De heer Bas Eenhoorn; en het is denk ik een hele goede zaak dat het huidige kabinet heeft meegekregen, de afspraak is gemaakt, dat er meer geld naar de politieke partijen gaat in het bijzonder voor studie, opleiding en training. Patrick van Schie, tweede ronde.

De heer Patrick van Schie; laat ik een concreet voorbeeld noemen. Een besluit dat het Hoofdbestuur in 2001 heeft genomen, Mark Harbers had het net over talentmanagement, wij organiseren als Teldersstichting een zomer of winterschool voor talentvolle jonge mensen. Dat is een investering in de toekomst van de partij wil jij meespelen in het inhoudelijke debat in de toekomst dan moet je dat doen, wij zijn als Teldersstichting bereid om daar de organisatie van te leveren om een week lang met die jongeren in de bossen te gaan zitten filosoferen over de grondslagen van het liberalisme wij hebben alleen niet de middelen. Als de partij zegt wij vinden talentmanagement belangrijk dan moet ze daar ook de middelen voor uittrekken en anders kunnen wij het gewoon niet doen.

De heer Bas Eenhoorn; ik denk dat uw punt duidelijk is. Ik stel voor dat we achtereenvolgens, even kijken naar de voorstellen, allereerst 67 iemand die daar nog het woord over wenst volgt u het Hoofdbestuur? Aldus. 68 zouden we de strekking willen overnemen, 69 ook en 70 eveneens, u bent daar allemaal mee eens? Dan gaan we naar de inspraak op het verkiezingsprogramma en wij willen die redactionele aanpassingen die u voorstelt allemaal overnemen.

Met betrekking tot het meedenken van de leden wij nemen de strekking van de regionale spreiding heel graag over, iemand van u daarover? Niemand dan nemen we dat op die manier. Wij ontraden om het amendement leden niet uit het partij circuit over te nemen, u volgt het Hoofdbestuur?. En we zouden willen overnemen de kwestie van de Tweede kamer, Eerste kamer en Europese parlement u bent het daarmee eens? Dan is bij deze dat besloten.

En dat geldt ook voor de zichtbare kamerleden. Dat is natuurlijk een kwestie waar Jozias van Aartsen voor zal zorgen iedereen zichtbaar, overal om het liberale gedachtegoed, hoe was het ook al weer, zo duidelijk mogelijk naar voren te brengen. Jozias, trouwens Bibi de Vries als nieuwe vice-fractievoorzitter ook hier aanwezig, aan jullie de taak. De partij ziet ernaar uit. Individuele gesprekken met politici? Wij ontraden amendement 83 u volgt het Hoofdbestuur? 84b, gesprekken ook op decentraal niveau ook dat ontraden wij. En 85 en 84a gesprekken wordt evaluatiegesprekken en dat nemen wij over, dan weten we tenminste waar we het over hebben. Iedereen akkoord?

Dan gaan we naar de nieuwe kandidaatstellingprocedure, wij nemen met plezier over het amendement met betrekking tot de scoutingscommissie dat zullen we uiteraard doen iemand daar nog over? Dat is aldus besloten. Wij nemen dan over de taak voor de scoutingscommissie zoals die wordt voorgesteld in amendement 99. En dat geldt ook voor het commitment voor de duur van de termijn uiteraard. We gaan naar de procedure voor Provinciale Staten en gemeenteraden de strekking nemen wij over. Ontraden het dubbelmandaat afwijzen cumulatie van functies 89 en 115 en ik zie de heer Wolbering bij de achterste microfoon. Aan hem het woord.

De heer Wolbering; dank u wel. Ik zou de vergadering van harte willen oproepen om voor dit voorstel te stemmen. Wat we met de vernieuwing beogen is dat we heel veel leden actief binnen deze partij willen betrekken dat betekent dat we functies voor deze leden die gewoon staan te popelen om wat te doen, op het moment dat we ze gewoon goed begeleiden, dat wij die functies moeten creëren. Dat betekent dat we mensen met dubbele functies moeten uitsluiten, daarnaast een tweede argument zou daarvoor zijn om te zeggen van wethouders die ook nog eens een keer Provinciale Staten zitten, dat zijn combinaties die zeker in mijn ogen niet verenigbaar zijn.

De heer Bas Eenhoorn; dank u wel, de volgende, ga uw gang.

De heer van de Hazel, afdeling Ede; graag ondersteuning in het voorgaande betoog waar nog een stapje verdergaand. Als wij vernieuwen dan is dit juist het punt waar men nog steeds op oude politiek kunnen worden aangesproken. Niet alleen dat een aantal combinaties zich nauwelijks met elkaar verhouden in tijd in mentaliteit maar ook een veel bredere bedding van de volksvertegenwoordigers en vertegenwoordigers in andere gremia binnen onze partij is hard nodig. De argumentatie van het Hoofdbestuur daar zit nog een element in wat ik niet helemaal begrijp. Vele kandidaatstellingsprocedures lopen in tijd parallel en er wordt bijna gedeald, ik zet me op twee lijsten en ik zie wel waar ik er het beste uitkomt, dat soort onduidelijkheid moeten wij vermijden.

De heer Bas Eenhoorn; dank u wel. De kamercentrale Amsterdam, mevrouw Ribbeling.

Mevrouw Ribbeling; dank u wel voorzitter. In Amsterdam gaat het heel erg goed met de leden wij hebben een enorme ledengroei en niet alleen in absolute aantallen mensen die de contributie betalen maar ook vooral in

mensen die een bijdrage willen leveren aan de partij. En als bestuur hebben wij er een hele klus aan om al die mensen een plek te geven in de partij waar zij al hun kwaliteiten kwijt kunnen, maar we doen dat graag. De kwestie van het dubbelmandaat is daarin voor ons lastig. Het toestaan van dubbelmandaten betekent namelijk dat er één iemand twee plekken bezet en juist als er zoveel mensen zijn die echt graag een bijdrage willen leveren is dat toch jammer.

Ik weet ook dat niet alle afdelingen in Nederland in dezelfde gelukkige omstandigheden verkeren als Amsterdam op dit gebied, ik weet dat er af en toe afdelingen zijn die dolgelukkig zijn dat er mensen zijn die een dubbelmandaat willen vervullen en misschien nauwelijks meer aan werk toekomen door allebei die functies voor de partij te doen. Amsterdam is tegen het dubbelmandaat maar met respect voor die andere afdelingen wil ik het Hoofdbestuur de volgende oplossing in overweging geven. Amsterdam wil graag dat het Hoofdbestuur uitspreekt dat het voeren van een dubbelmandaat buitengewoon onwenselijk is maar dat de lokale ledenvergadering kan instemmen met een voorgelegd dubbelmandaat op grond van het feit dat er lokaal geen andere oplossing mogelijk is.

De heer Bas Eenhoorn; ik begrijp u geeft, u stelt voor een zogenaamde hardheidsclausule voor afdelingen die daar specifiek en duidelijk expliciet een stemming over hebben. Ik kijk naar de heer Touw.

De heer Touw; ik kan het laatste voorstel van mevrouw Ribbelling volledig onderschrijven namens de Kamercentrale Rotterdam, afdeling Rotterdam, omdat natuurlijk een regeling in een partij als de VVD nooit zo rigide kan zijn dat laten we zeggen de partij beschadigd wordt door zijn eigen rigide regelingen. Aan de andere kant heb je de opdracht en de verantwoordelijkheid in 2003 en de jaren die daarna komen om te handelen in overeenstemming wat in de maatschappij, laten we zeggen, aanvaard en gewenst wordt. We lezen voortdurend dat stapelen van functies niet gewenst is, dat tegenstrijdige belangen niet gewenst is en u zal zien dat meer en meer in de bedrijven, maar zeker in politieke partijen, bij de overheid, men wordt afgerekend op de zuiverheid in besluitvorming en de zuiverheid over de rol die je hebt. Wij hebben daar in het Zuid-Hollandse met de andere kamercentrales heel veel over gesproken en wij hebben met elkaar geconcludeerd dat die zuiverheid alleen maar kan bestaan als er zoveel mogelijk, waar mogelijk, en ook met toch drang naar de betrokken kandidaten wordt gezegd dat dubbelmandaten volstrekt ongewenst is en ik zou nou heel graag toch vanuit het Hoofdbestuur in goed Nederlands uitgedrukt willen zien dat een dubbelmandaat ongewenst

is, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; meneer van der Haar.

De heer van der Haar; ik sluit me deels aan bij het voorgaande betoog zeker als we het over dubbelmandaten hebben zeg maar in landelijke of Europese zin dus een Europees parlamentslid wat in de Eerste Kamer wil een jaar voordat de termijn afloopt of een kamerlid wat ook nog fractievoorzitter ergens is in een gemeenteraad nou dat soort zaken lijkt mij echt heel erg ongewenst zeker omdat je natuurlijk daar wel genoeg kandidaten over het algemeen voor hebt. Ik kan me voorstellen dat je gemeenteraadslid bent en statenlid maar veel verder zou het niet moeten willen dus als u in die zin het voorstel zou kunnen aanpassen heel graag?

Meneer Neeb, nieuwe kamercentralevoorzitter Tilburg; een beetje in navolging op datgene wat net uit Amsterdam naar voren komt. Enige nuancering is denk ik op zijn plaats in deze discussie. Het kan zeer ten voordelen zijn met bepaalde ervaringen en combinaties en combinaties van ervaringen in een dubbelmandaat op te kunnen treden er kunnen zich ook situaties voordoen dat daarmee personen in discussie met zichzelf komen. Mijn advies aan u zou zijn om het niet zo ten principale te verbieden maar uiteindelijk in de richting van afdelingen neer te leggen dat daar de verantwoordelijkheid gelegd moet worden en dat vervolgens in de praktijk zal blijken, want dat is ook mijn eigen ervaring daarin, dat na verloop van tijd dubbelmandaten toch onhoudbaar blijken te zijn maar ik sluit dat niet bij voorbaat uit en laat dat zien hoe dat zich in de praktijk ontwikkelt, dus niet te rigide daarin optreden.

De heer Bas Eenhoorn; mevrouw aan de middelste microfoon, ik probeer het even te zien en kan het niet helemaal goed zien.

Mevrouw Anje Prins, ondercentrale Apeldoorn; dank u wel, wij zijn de indiener van 89 even voor de duidelijkheid. In principe kunnen we ons ook wel vinden in de nuances die 115 aangeeft. Een aantal betogers hebben aangegeven van nou we moeten eerst nog maar eens even kijken hoe het gaat en gebrek aan kandidaten kan wellicht toch leiden tot dubbelfuncties wij zijn van mening dat we het niet moeten toestaan met name ook in het kader van de controlerende functie. Je ziet dikwijls een vermenging van opdrachtgever en controletaken en als het dan betekent dat er iemand staat met twee petten op dat vinden we een ongewenste situatie en is ook moeilijk uit te leggen naar de achterban.

Afdeling Maassluis; wij zijn het met de voorgaande sprekers eens ik breng

alleen even in herinnering, voorzitter, dat een jaar of vijftien geleden deze discussie binnen deze praktijk ook al eens een keer heeft plaatsgevonden en dat er toen besloten is om op afdelingsniveau dit te regelen en Maassluis heeft dat vijftien jaar geleden al geregeld.

De heer Bas Eenhoorn; dank u wel, achterste microfoon graag.

De heer René Teunissen, afdeling Zevenaar; ik kan het heel gauw een heel stuk vinden in het voorstel wat daar ligt het enige probleem wat ik ermee heb is dat ik bij heel veel kleine afdelingen toch denk dat er problemen gaan ontstaan. In onze eigen afdeling zie ik ook dat het steeds moeilijker is om bestuursleden te vinden en ik denk dat we dan bijna gedwongen zijn misschien afdelingen op te heffen omdat er niet voldoende bestuurders zijn. Ik zie dat probleem in onze afdeling groeien. Dus ik stel voor inderdaad om uit te spreken dat het ongewenst is maar dat het theoretisch wel mogelijk moet blijven.

De heer Mark Verheyen; ik zou ook willen pleiten om niet mee te gaan met deze voorstellen en kan me van harte aansluiten bij de betoging van mevrouw Ribbeling en de heer van der Haar, dat ze in principe inderdaad zeggen van nou bepaalde functies zijn wellicht niet te combineren maar daar waar het gaat om of afdelingen die allang blij zijn dat ze iemand hebben op de provinciale statenlijst die vervolgens inderdaad met voorkeurstemmen, want dat willen we toch juist aanspreekbare volksvertegenwoordigers, dus met voorkeurstemmen worden gekozen en daarmee een dubbelmandaat verdienen denk ik ook dat we daar inderdaad coulant ook moeten zijn mede ook omdat inderdaad een bepaalde kamercentrale of afdelingen niet de luxe hebben dat ze heel veel kandidaten hebben voor die functies. Ik denk de strekking kunnen we inderdaad overnemen van het idee van nou in sommige zaken zou het niet moeten kunnen maar ik denk dat ledenvergaderingen van afdelingen of afdelingsbesturen volwassen genoeg zijn om hun eigen richtlijnen erin aan te houden.

Dhr. Bas eenhoorn; dank u wel meneer Verheyen, meneer van Haaf.

De heer Bas van Haaf, afdeling Utrecht; nog een kleine aanvulling op deze discussie voorzitter. Met de invoering van het dualisme is nadrukkelijk aangegeven dat gemeenteraadsleden meer tijd vrij moeten maken voor het benaderen van hun achterban en in mijn optiek doen ze dat niet door elders een vertegenwoordigende functie te aanvaarden waarmee ze een andere achterban moeten gaan bedienen.

De heer van Lindenburg, kamercentrale Groningen; wij hebben beide laatste provinciale staten verkiezingen dit dubbelmandaat uitgebreid bij de kop gehad. Uitspraak was, in principe zijn we tegen een dubbelmandaat, even los van de persoonlijke invulling van mensen, maar zou je dat rigide en zonder daar een achterdeur open te houden dat gaan doorvoeren zouden wij bij delen van onze provincie in grote personele problemen komen en zouden we posten en posities niet meer kunnen bezetten. Dus de uitspraak van de Algemene Vergadering hier zou voor wat mij betreft kunnen zijn in principe tegen maar wat u dan bij de ontrading, de uitleg, zeg maar de kandidaatstellende gremium en de kandidaat die maken dan ter plekke uit of dat er een uitzondering op gemaakt moet worden, graag.

Dhr. Herman Wortelboer, afdeling Hoogezand; ik heb een vraag over het dubbelmandaat in deze zin als iemand nou gemeenteraadslid is kan hij dan nog wel kandidaat staan voor de Provinciale Staten een is dat kan nadrukkelijk uitgesloten?

De heer Bas Eenhoorn; daar kunnen we ook een duidelijk antwoord opgeven.

De heer Rob van der Dungen, ondercentrale Zuid Oost Brabant; ik wil de Algemene ledenvergadering vragen 89 en 115 apart in stemming te brengen omdat 89 vooral gaat over en politieke functies en bestuurlijke functies en 115 mijns inziens meer gaat over alleen de politieke functies en daarbij zit een verschil omdat als je op 89 stemt of als je op allebei stemt dat je 89 meteen aanneemt met ook bestuurlijke functies. Dus ik zou willen vragen om 89 en 115 aparte instemming te brengen?

De heer Bas Eenhoorn; Oké, dit procedurevoorstel wordt hier achter de tafel druk besproken.

Mevrouw, Anna de Boer, afdeling Zwolle; het lijkt mij dat vooral het probleem ligt bij de bestuurlijke functies dus combinaties van gedeputeerde, wethouder et cetera ik denk dat je dat ook niet moet willen, dat in één hand lijkt me niet goed. Het lijkt me niet zo'n probleem bij de volksvertegenwoordigende functies dus kunnen we daar een knip in maken. Dus tussen dat bijvoorbeeld Provinciale Staten samen met een raadslidmaatschap dat dat wel mogelijk blijft.? Dat het niet mogelijk is wethouder en gedeputeerde te zijn, kan daar een knip in worden gemaakt dan kom je denk ik ook een heel eind.

De heer Bas Eenhoorn; u bedoelt datgene wat nog niet in de wet is geregeld

daar zouden wij nog een schepje bovenop kunnen doen maar datgene wat in de wet geregeld is daar hoeven we ons natuurlijk niet meer mee bezig te houden>

Mevrouw Ribbeling; ik ben blij dat ik zoveel steun krijg voor mijn voorstel maar gehoord alle betogen wordt het toch wel wat ruimer opgevat dan dat ik het bedoeld heb, dus ik wilde daar graag nog een aanvulling opdoen. Wat ik heb gezegd is dat Amsterdam tegen dubbelmandaat is omdat ze graag iedereen een plek wil, dat ze hoopt dat het Hoofdbestuur die lijn zal volgen en voor de kleinere afdelingen die het moeilijker hebben om zeg maar alle plekken in te vullen de ruimte geeft om lokaal die ledenvergadering te laten besluiten dat dat specifieke dubbelmandaat is toegestaan maar dat kan, wat Amsterdam betreft, nooit toe leiden dat een politicus in het bestuur komt dat over zichzelf gaat oordelen, en dat is niet omdat mijn fractievoorzitter zo mondig is dat die dan vast een hele goede beoordeling over zichzelf krijgt, maar in het algemeen lijkt het me zeer onwenselijk om die functies met elkaar te mengen.

Dus zodra het over hetzelfde gebied gaat kunnen bestuurlijke en politieke functies nooit door één persoon worden vervuld wat Amsterdam betreft.

De heer Norbert Sleegel, afdeling Arsen en Velden;; ik luister met belangstelling naar het betoog van de afdeling Amsterdam. Ik denk dat in grote afdelingen waar voldoende menskracht aanwezig is dubbelmandatering niet nodig is. Aan de andere kant zijn er kleinere afdelingen maar dat wel mogelijk moet zijn wegens gebrek aan mensen. Ik wil even wijzen op een praktisch probleem. Wanneer men een mandaat heeft betekent dat automatisch dat daar bepaalde tijd ingesproken moet worden cq. werkzaamheden moeten worden verricht en gezien de complexiteit van de dossiers tegenwoordig kan een dubbelmandatering tot gevolg hebben dat het ene mandaat de kwaliteit van het andere mandaat nadelig beïnvloed dat men geen tijd meer heeft om al die dossiers te lezen en in dat kader ben ik geen voorstander van een dubbelmandaat behoudens bij kleinere afdelingen maar laat dat dan aan de regionale en plaatselijke bestuurders over, dat is mijn verhaal.

De heer Bas Eenhoorn; dank u wel dan sluiten we nu de eerste ronde af en gaan we nee? Meneer Neeb?

De heer Neeb; dank u wel meneer de voorzitter, een kleine aanvulling. Ik denk dat het lastig wordt om te bepalen wat een grote en wat een kleine afdeling is,

we moeten dan met getallen gaan werken, en met alle respect, voor het standpunt van Amsterdam, denk ik dat dat niet werkbaar zal zijn. Je bent dan uiteindelijk of voor het opheffen van de dubbelmandaten of je bent er tegen en daar zit heel weinig tussen. En dan herinner ik u graag aan datgene wat ik net gezegd heb ga daar genuanceerd mee om, laat de verantwoordelijkheid liggen bij de afdelingen die kunnen daar goed mee omgaan en mocht dat niet lukken dan keert vroeg of laat de wal het schip toe.

De heer Bas Eenhoorn; dank, dan gaan we eerst naar de vernieuwingsgroep.

Ik neem het even over. Ik denk dat er heel veel argumenten zijn genoemd voor en tegen dubbelmandaten, ik denk dat het een principe kwestie is en minder een praktijk kwestie om eerlijk te zijn. Wat ik zelf hoor en wat ik zelf heel erg vind is dat dubbelmandaten in principe gewoon absoluut niet kunnen.

Het Hoofdbestuur ontraadt het amendement en de goede lezer ziet dat daar de twee woorden technisch advies in terugkomen. Ik denk toch dat het goed is om het amendement hier ter stemming te brengen om zeker te weten dat de mening dus van de vergadering zich tegen, hetzij voor, dubbelmandaten uitspreekt maar dat vervolgens in het technisch advies, en dat is hier nog niet zo erg aan de orde gekomen, maar het technisch advies zoals het was in het verleden, met betrekking tot kandidaatstelling, zal heel erg veranderen, tenminste dat is de strekking van het vernieuwingvoorstel, het zal veel omvattender worden. Er zal niet alleen gesproken worden over wat er nu besproken wordt maar er zal ook veel meer over de opbouw van de lijst, en dus ook over dingen als dubbelmandaat, in terugkomen. Voordat het over poppetjes gaat gaat het eerst over de principes van de lijst. Ik denk dat als we het hier ter stemming brengen en het over het dubbelmandaat hebben dat het Hoofdbestuur heel duidelijk mee kan nemen in het technisch advies voorstellen die in ieder geval voor de landelijke Europese kandidaatstelling terugkomen en dat het daarin besproken zal worden maar het zal ook een opdracht zijn aan de kamercentrales, of tenminste de provinciebesturen en de afdelingsbesturen, om ook voor hun eigen technische adviezen, voor hun eigen kandidaatstellingslijst, om dat in mee te nemen dus ik denk dat het goed is om het in stemming te brengen. Mijn eigen advies is om tegen dubbelmandaten te stemmen en vervolgens aan iedereen de opdracht om dat in de technische adviezen mee te nemen.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Judith, dan Marco nog.

De heer Marco Swarts; nou misschien is het goed omdat er anders, ik merk af en toe in de discussie dat er ook verwarring is over datgene wat er al geregeld is misschien is het goed om dat nog even helder te maken. Één voorbeeld wat genoemd is, wethouders en gedeputeerden, dat hoeven we in de partij niet te regelen dat heeft de wetgever al geregeld dus er zijn een aantal onverenigbaarheden sowieso al in de Nederlandse wetgeving opgenomen, daar kunnen wij als partij ook niks meer aan veranderen.

Er is een tweede categorie onverenigbaarheden die hebben wij zelf op dit moment al in onze huidige reglementen staan, dan gaat het met name over onverenigbaarheid tussen politieke functies en functies in partijbesturen op hetzelfde niveau, daarvan zijn er ook een hele serie uitgezonderd, ook dat is in feite op het moment al geregeld. Waar de discussie zich in het algemeen op toespitst is de vraag in hoeverre is het combineren van die politieke functies wenselijk en mogelijk? Het lastige bij die discussie, ik mag dat ook regelmatig meemaken bij allerlei troubleshootingoperaties waar vaak dit soort dingen op de achtergrond meespelen, is dat daar een mengvorm optreedt, dat zagen we ook in deze discussie, van principiële argumenten die op zichzelf denk ik geldig zijn en praktische argumenten die op zichzelf ook geldig zijn maar die vaak, van situatie tot situatie en van persoon tot persoon, verschillend kunnen worden gewogen.

Dat leidt er dus toe dat in het verleden, toen deze discussie er al was want dit is geen nieuwe discussie, de vertegenwoordiger van de afdeling Maassluis stipt terecht aan diezelfde discussie hebben we 15 jaar geleden ook al gevoerd en nog een keer daartussendoor ook, heeft tot nu toe geleid tot een regel waarbij je zegt we nemen geen algemene uitspraak over een richting op, we maken ook geen gedetailleerde regels verder, we laten het over aan het kandidaatstellend orgaan, de ledenvergadering van de afdeling, de provinciecentrale vergadering of de Algemene Vergadering, om hierover een standpunt te bepalen.

Het is zeker zo, dat heeft Judith net terecht gezegd, dat in de nieuwe situatie het heel goed mogelijk is om deze materie te regelen in het technisch advies omdat het in alle gevallen voor het begin van de procedure in feite door de Algemene Vergadering wordt vastgesteld, dat lijkt ons ook de verstandigste manier want dan kun je ook beter inhoud geven aan dat maatwerk. En voorzover, want dan komen we even bij de amendementen zelf, Apeldoorn kiest voor een hele principiële formulering en het zou goed zijn dat men als men zegt we willen dat heel principieel regelen dan moet je het ook zo principieel uitspreken en dan kun je het ook gewoon in de reglementen

uitsluiten, dan doen we in november een voorstel waarbij het overal absoluut onmogelijk gemaakt wordt.

Door een aantal mensen in de vergadering is als variant geopperd, nou sluit dat nou niet helemaal uit maar misschien moet je de ondertoon van de manier waarop je het regelt toch wat meer maken van ja, maar het is toch eigenlijk niet wenselijk en het moet uitzondering zijn dat je die mogelijkheid nog gebruikt, dat is op zichzelf in regels te vatten en dan gaan we net één stapje verder dan we nu zijn. En als u zegt nee, het moet echt helemaal blijven zoals het is, iedereen, elk kandidaatstellend orgaan moet helemaal in vrijheid kunnen beslissen, ja dan kunt u het best tegen alle voorstellen die nu voor liggen stemmen want dan hebben we op dat punt ook helderheid. Het lastige is dat het verschil tussen 89 en 115 niet echt gaat over het verschil wat ik nu uitspreek. En ik weet dus niet in hoeverre Apeldoorn zegt wij willen een amendement indienen wat juist die principiële zaak aankaart en het veranderen van de regels in een wat meer afwijzende richting dat is voor ons perse niet genoeg, want ik heb het gevoel dat dat eigenlijk een teneur is in de discussie, of, maar misschien kan Apeldoorn daar zelf wat over zeggen.

Mevrouw..., afdeling Apeldoorn; we hebben inderdaad even de discussie dat we het zo absoluut mogelijk even willen presenteren om de stemming daar ook voor te peilen maar we kunnen ons een heel eind vinden in, zoals Judith heeft verwoord, dat dat de nuance is maar het lijkt me goed om eerst even de principiële kwestie aan de orde te stellen.

De heer Marco Swart; maar als we dan bij uw amendement tot een stemming komen dan zegt u wij kunnen er ook mee akkoord gaan dat als het aangenomen wordt dat het dan wordt uitgewerkt als een regel van liever niet, maar er zijn uitzonderingen mogelijk?

Afdeling Apeldoorn; ja.

De heer Marco Swart; dan denk ik dat we een heldere stemming hebben. Is het verschil tussen 89 en 115 in mijn ogen, tenzij men heel principieel maar dat hangt dan met name samen met 115 zegt, we willen ook nog meer regelen over de combinatie partijbestuurlijk en politiek, wat dat is daar eigenlijk aan de orde, meer dan nu geregeld is.

De heer Bas Eenhoorn; oké, wat stelt u voor? Een aparte stemming samen?

De heer Marco Swart; nou, misschien kunnen de indieners van 115 aangeven of zij nog een verschil zien dan of niet, want dat is dan belangrijk, zij zijn indiener.

De heer Bas Eenhoorn; oké, we gaan naar de tweede ronde dan kan gelijk dat punt worden meegenomen, gaat uw gang.

De heer Haaksma, afdeling Roerstreek; ik zou heel veel moeite hebben als er een voorstel is waar in voor moet stemmen, wat heel principieel is, en wat daarna niet principieel uitgelegd wordt, dat kan ik me niet voorstellen.

de heer van Pruisen, afdeling Haarlem; een hele praktische vraag. Ik heb voorstel 89 gelezen, en dat proef ik ook een beetje bij meneer Swart, als dat het daar gaat om politiek verkozen ambten, dus om wethouders, burgemeesters, statenleden dat soort functies, maar nu hoor ik ook sommige mensen praten over bestuursleden van afdelingen centrales etc. voor mijn gevoel klopt wat de heer Swart zegt, daar hebben we een deel al van verboden in de partij en ik ga er dus vanuit dat het daar verder niet over gaat dus ook niet over het verbieden van de combinatie van, nou zeg maar eens wat, statenlid en afdelingsbestuurslid.

De heer Marco Swart; misschien is het goed dat Ede even de vraag beantwoord of zij hetzelfde willen als Apeldoorn of toch eigenlijk iets anders.

Afdeling Apeldoorn; het is iets anders geformuleerd maar het beoogd hetzelfde als we het hebben over bestuurlijke functies dan bedoelen wij de beroepspolitici, laat ik het zo maar stellen.

De heer Marco Swart; mag ik dan misschien het volgende voorstel doen voor de stemmingen anders dan, dan...

De heer Bas Eenhoorn; dan hebben we het dus over hetzelfde en dan kunnen 89 en 115 gezamenlijk in stemming worden gebracht want het gaat over hetzelfde en als het over bestuursfuncties gaat dan gaat het over beroepspolitici, zal ik maar zeggen, wethouders, gedeputeerden oké. Nog in de tweede ronde, gaat uw gang.

De heer Bolsenbroek, afdeling Delft; ik heb één ding, in de eerste ronde is dat wel aan de orde gekomen maar daar is toch niet op geantwoord. Er zijn een heleboel raadsleden die op een geven moment ook zeggen van ik ga op de lijst van de Tweede Kamer of van de provincie staan en dat is natuurlijk

acceptabel alleen onder voorwaarde dat op het moment dat ze gekozen worden, en dat kan misschien pas over drie jaar zijn, dat ze dan die andere functie opgeven en op het moment dat je deze voorstellen aanneemt maak je dat dan mogelijk en het andere kun je niet regelen want dat is uiteindelijk een kwestie van de kandidaat zelf op het moment dat die gekozen wordt. Daar kun je hooguit een uitspraak over doen.

De heer Bas Eenhoorn; bedankt. Dan kijk ik eerst even naar Judith Tielen, geen nadere toelichting? Het standpunt van de vernieuwingsgroep blijft principieel tegen maar een hardheidsclausule die zit in feite in het technisch advies en dat pakken wij dus op.

Sorry, toch nog even de toelichting, want deze meneer ging toch iets te ver in zijn betoog. Op het moment dat iemand zich kandidaat stelt voor een functie heeft hij die dubbelfunctie natuurlijk nog niet dus daar speelt het niet.

De heer Bas Eenhoorn; nee, oké, dat is duidelijk. Goed nog behoefte"

De heer Marco Swart; dan nemen wij het amendement van Apeldoorn over, dan werken wij het uit als een regeling die in principe dubbelmandaten als ongewenst beschouwt en de mogelijkheid creëert om daar een uitzondering op te maken en in dat kader zullen wij ook zorgen dat de kandidaatstellingsproblematiek helder is en dat daar ook geen verwarring over kan ontstaan, dat je nog wel kandidaat kunt zijn.

De heer Bas Eenhoorn; oké, iedereen stemt daarmee in dus we volgen de lijn zoals die door de Algemeen Secretaris en Judith Tielen is aangegeven. Akkoord? Dan stel ik voor dat wij gaan lunchen tot half twee. Ik wil u erop wijzen dat de kastjes niet de zaal uit mogen, die moet u achter in de zaal op de tafel leggen aldaar.

Hervatting:

Nummer 90, regionale spreiding voor schrijven; wij ontraden dat, kan de Algemene Vergadering met de lijn van het Hoofdbestuur instemmen? Aldus. Wij willen graag de strekking overnemen van de voorstellen 91, 95 en 96 met betrekking tot de benoeming van de scoutingscommissie en wel door de Algemene Vergadering, iedereen daarmee eens? Aldus. Wij gaan naar 92, 93, 94, 97 en 103, de scoutingscommissie versus de kandidaatstellingscommissie, 97 qua tekst overnemen, maar niet die toelichting, en de andere ontraden, iemand van u daar nog over?

De heer van Pruisen, afdeling Haarlem; ja, voorzitter. Wij hebben een beetje de vrees dat wij hier in dezelfde problematiek komen als die we net hebben gehad namelijk een dubbelmandaat. Wij zien namelijk op zich best het nut in van een scoutingcommissie, want scouten moeten we natuurlijk absoluut doen, alleen de vraag is moet dat nu ook dezelfde club zijn die dan de kandidaatstellingscommissie is? Loop je dan niet het risico dat mensen die dus de kandidaten gaan scoren denken van ja, jij hebt onze procedure niet doorlopen want jij hebt je laat gemeld dus wij hebben het voorstel om die twee clubs te knippen dus wel een scoutingscommissie maar los daarvan een aparte kandidaatstellingscommissie.

De heer Bas Eenhoorn; oké, dat is duidelijk, hartelijk dank. Ja, Ciska Scheidel.

Mevrouw Ciska Scheidel; ja, ook dezelfde strekking is ons amendement 97 en 103 dus het is niet zoals het er nu staat scoutingscommissie versus kandidaatstellingscommissie maar én kandidaatstellingscommissie. In dat opzicht vind ik het ook een beetje vreemd dat het Hoofdbestuur zegt dat ze de tekst wel wil overnemen maar de toelichting niet want wij hebben de tekst namelijk zo geschreven dat er wel een scoutingscommissie wordt ingesteld, want wij vinden het wel goed dat er permanent gescout wordt maar dat tegelijkertijd, zoals nu ook al in de reglementen staat, wel een kandidaatstellingscommissie wordt gehandhaafd, dat staat er al in dus dat hoeven we er dus ook niet uit te schrappen, dat was ons idee van ons amendement en uiteindelijk zal natuurlijk het Hoofdbestuur het voorstel doen aan de partij.

De heer Bas Eenhoorn; dus in die zin zou u willen doorgaan met kandidaatstellingscommissie vanuit het hoofdbestuur en dan naar de partij, dezelfde procedures dus zoals die nu is. Even kijken, wie? Niemand hier verder?

De heer Marco Swart; ja, toch even om er geen nieuwe verwarring te laten ontstaan. De vernieuwingvoorstellen behelzen dat we proberen een beetje te leren van de ervaringen van het afgelopen jaar waar we aan de ene kant hebben gezien dat een kandidaatstellingsprocedure waarbij het accent heel erg verlegd wordt naar een kandidaatstellingscommissie het grote nadeel heeft dat als grote dingen in de ogen van veel mensen net goed gaan er vervolgens een situatie ontstaat waarin eigenlijk niemand meer echt de verantwoordelijkheid voor die kandidaatstelling neemt. Wij willen met de vernieuwingvoorstellen onderstrepen dat de verantwoordelijkheid voor een

kandidatenlijst ligt bij het Hoofdbestuur. En dan gaat het dus over het laatste stukje besluitvorming, dat deel waarin je zegt wij plaatsen de kandidaten in een bepaalde volgorde, dat hoort gewoon een bestuur te doen en dat behoort niet te worden verschoven naar een commissie.

Maar om dat als bestuur goed te kunnen doen is het nuttig dat je een instantie hebt die in onafhankelijkheid kijkt naar de sterke kanten van de verschillende kandidaten en je daar in de volle breedte een advies over uitbrengt naast het feit dat je ook als Hoofdbestuur zelf, wil je dat goed doen en wil je het advies op waarde kunnen schatten, in de aanloop naar verkiezingen ervoor zorgt dat je eigenlijk die kennis op dat punt ook zelf ontwikkelt. Dat samenspel tussen die scoutingscommissie en het Hoofdbestuur is wat ons betreft voldoende om tot een goede kandidaatstelling te komen, het lijkt mij ook niet verstandig om daartussen nog een derde lichaam te creëren, de kandidaatstellingscommissie en die hebben we dus ook in de voorstellen achterwege gelaten. We hebben straks een scoutingscommissie die goed kan overzien de kwaliteiten van individuele kandidaten en ons daarover van advies kan dienen en het Hoofdbestuur is verantwoordelijk voor een voorstel wat ze vervolgens aan de leden voorleggen.

Mevrouw Ciska Scheidel; waar het ons om gaat is wie de gesprekken voert met de kandidaten. Die scoutingscommissie, die heeft daar natuurlijk in de loop van de tijd al zicht op, maar voor een specifieke verkiezing willen wij graag een commissie hebben die ook echt die gesprekken voert. Ik heb begrepen dat het de wens was om zover te komen dat vooral het Hoofdbestuur dat gaat doen. Nou wij zien het wel van belang dat er natuurlijk een goede link is zodat ook informatie overgedragen kan worden maar we denken wel dat het verstandig is om gewoon een aparte commissie te hebben om die gesprekken te voeren.

De heer Marco Swart; dat is juist de kern van de vernieuwing. Wij hebben de afgelopen keer ontdekt, als ik nu kijk naar de verkiezingen van de Eerste Kamer, Tweede Kamer en Europees Parlement, al die trajecten waar we mee bezig zijn dat het voor het Hoofdbestuur belangrijk is om niet alleen maar te oordelen op basis van gesprekken die anderen hebben gevoerd maar inderdaad ook zelf de verantwoordelijkheid te nemen om die informatie in te winnen, er zit in de voorstellen al dat we contact hebben ook in de loop van een de periode met zittende kamerleden. Het is belangrijk dat we ook die gesprekken aangaan met nieuwe kandidaten, bij het Europees Parlement zijn we ook bezig dat feitelijk zo te doen.

De heer Bas Eenhoorn; en we hebben het gedaan voor de Tweede Kamer, voor de lijst van de Tweede Kamer, zoals u weet waar het Hoofdbestuur van meet af aan die positie en die verantwoordelijkheid heeft gedragen, en als de scoutingscommissie het werk goed doet dan is het absoluut te vee van het goede om daar nog een kandidaatstellingscommissie tussen te voegen want die heeft geen enkele toegevoegde waarde meer.

Mevrouw van Scheidel; dan zijn wij dus inderdaad een andere mening toegedaan dus we willen graag stemmen.

De heer Bas Eenhoorn; oké, dan gaan we erover stemmen. Dan is de stemming over deze nummers en de portee is; vindt u dat tussen het werk van de scoutingscommissie, en het Hoofdbestuur, al dan niet nog een kandidaatstellingscommissie moet worden tussengevoegd. U kunt stemmen voor dit wijzigingsvoorstel en dan vindt u dat dat moet en u kunt er tegen stemmen en dan bent u voor het oorspronkelijke vernieuwingsvoorstel. De stemming is geopend.

Mevrouw...; voorzitter, kunt u de vraag zoals die gesteld wordt toelichten want ik begrijp hem niet zoals die hier staat?

De heer Bas Eenhoorn; ik begrijp dat u dat vraagt maar we zijn aan het stemmen. Er wordt gezegd ik zou het toch nog één keer kunnen zeggen maar de meeste hebben hun stem al uitgebracht maar dat gaat voor of tegen het invoegen van de kandidaatstellingscommissie en wij vinden van niet en het voorstel is om dat wel te doen en daar kunt u voor of tegen zijn. De stemming duurt even iets langer hoor ik omdat een enkel stemkastje het niet lijkt te doen, die is misschien toch in en uit geweest, die worden nu vervangen of zijn ondertussen vervangen. De stemming is 70% tegen dit wijzigingsvoorstel en daarmee volgen wij de oorspronkelijke vernieuwingsvoorstellen en gaan wij over naar inspraak over samenstelling scoutingscommissie we nemen dat over. Wij ontraden de permanente groslijst schrappen. Wij gaan de strekking overnemen, als u daarmee instemt, met het geageerd advies van de afdelingsvergaderingen bij de kandidaatstellingscommissies, het woord is aan de heer Talsma.

De heer Talsma, afdeling Gorsel; voorzitter, wij zijn buitengewoon verheugd dat ons voorstel wat aanvankelijk werd ontraden nu wordt geadviseerd over te nemen, de strekking althans. Het is een buitengewoon belangrijke zaak, het zal iets meer werk voor het Hoofdbestuur betekenen dat wil ik ronduit daarbij zeggen, maar het is uiterst belangrijk, dat blijkt steeds meer, dat zowel de

afdelingen als de kamercentrales, op enige manier van te voren iets kunnen uitten, ik zeg het heel voorzichtig. En we zijn dankbaar en erkentelijk dat u dat heeft willen overnemen.

Voorzitter, u had het vanmorgen in uw inleidende woord over de gang van zaken vorige keer en nu. De vorige keer wat strakker, wat zwart/wit en nu wat soepeler. Dit is een duidelijk voorbeeld waar het Hoofdbestuur dit, zeg maar verbrede beleid heeft ingevoerd, het Hoofdbestuur moge op deze weg voortgaan, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; dank u wel meneer Talsma voor die woorden.

De heer van Pruisen, afdeling Haarlem; enerzijds wil ik het graag eens zijn met de heer Talsma maar daarnaast heb ik een beetje een probleem en dat is dat u de strekking van een voorstel 107 en 109 wilt overnemen maar wat u heeft overgenomen qua strekking is het voorstel denk ik van de heer Talsma en dat vind ik op zich wel een goede zaak alleen ik zit een beetje met 107 en 109 want daarin wordt voorgesteld om de landelijke ledenraadpleging niet te doen maar om ledenraadplegingen op landsdeel niveau te houden, om een soort préselectie te hebben waaruit dan weer de procesgang komt van het Hoofdbestuur maak daar een lijst van want die lijst komt in stemming etc. nou kan ik mij voorstellen dat wij nu ons eigenlijk primair bezighouden met de discussie over het Europees Parlement, want die wordt nu in reglementen gegoten, dat het daar niet meer voor kan want ik bedoel als we dat al zouden willen dat trekken we niet meer dus ik zou mij kunnen voorstellen dat als het Hoofdbestuur, ik weet niet precies hoe en wanneer die kandidaatstellingsreglementen in 2004 ingaan ik bedoel dat is nog een tijd weg. Ik bedoel wat wij ook een beetje hebben, dat hebben we gezien bij de Eerste Kamer, daar zag je toch dat er regio's waren die zeiden van het Hoofdbestuur heeft wel een kandidaat uit onze regio op de lijst gezet maar wij vinden eigenlijk dat wij beter weten wie onze eerste kandidaat moet zijn dan het Hoofdbestuur dus daarom zat in ons voorstel ook laten we nou eerst eens regionaal kijken wie de beste kandidaat is en daaruit een lijst samenstellen dus mijn verzoek is meer kunnen we dit voorstel niet betrekken op enigerlei wijze als we in 2004 de kandidaatstellingsreglementen gaan bekijken dan hoeft dat nu niet in stemming want dat zou lastig zijn voor Europa.

De heer Bas Eenhoorn; bedankt. Verder nog iemand in eerste instantie? Dan is het woord aan Siep Wijsenbeek.

De heer Siep Wijsenbeek; ik denk dat dat een goed idee zou zijn om dat er in mee te nemen. Inderdaad voor de Europese verkiezingen het maar te

proberen zoals in de lijn van de vernieuwingsvoorstellen. Wat we oorspronkelijk in gedachte hadden als vernieuwingscommissie waren een soort primaries, zoals die in Amerika wel worden gehouden, waarbij mensen die op een landelijke lijst staan juist ook de regio ingaan, en juist ook de afdelingen ingaan om te laten zien wie ze zijn. En of je daar of en zo ja, in welke mate je daar een reglementair verhaal van moet maken, ik denk dat we dat met elkaar nog nader moeten uitvinden.

De heer Bas Eenhoorn; met deze interpretatie nemen wij de strekking over, kan iedereen daarmee instemmen? Meneer Talsma dank, bij deze. Een voorverkiezing houden, dat ontraden wij, 108 en 110 iemand van u daarover? Niemand? Dan volgen we daarin het Hoofdbestuur. De ledenraadpleging voor de kandidatenlijst schrappen, iemand van u daarover? Ja, 104, 105 en 106, wij ontraden deze amendementen.

De heer van der Veer, afdeling Groningen; wij zijn ook tegen dit amendement, daarvoor sta ik hier niet, maar als statenleden menen ledenraadplegingen en besluiten van vergaderingen zo te behandelen als deze laatste keer zouden wij feitelijk voor dit amendement moeten stemmen.

De heer Bas Eenhoorn; een cri de ceur begrijp ik maar het verandert op dit moment niet ons ontraden van deze voorstellen. Niemand verder hierover? Mevrouw Scheidel.

Mevrouw Scheidel; ja, over 106 hoeven we wat ons betreft niet meer te stemmen want die willen we graag intrekken.

De heer Bas Eenhoorn; oké, iedereen volgt het Hoofdbestuur? En 106 is niet meer aan de orde. 111 en 112 is overbodig in onze gedachte, kan iedereen daarmee instemmen? 113 en 114 daar willen we de strekking van overnemen voor de maximale zittingstermijn, niemand van u daarover? Dan zullen we dat op die wijze als lijn nemen in de partij, bij deze. De nieuwe vormen van het lidmaatschap 116, 117, 118 en 119 wij stellen voor dat aan te houden en komen daar dus op terug. Niemand bezwaar tegen dit procedurevoorstel? Dan is aldus besloten. Dan gaan we naar 120, donateurs, we stellen voor dat over te nemen.

Mevrouw Ribbeling; voorzitter, ik vind het fijn dat u de vergadering heel erg goed leidt vandaag maar u neemt nu zo snel besluiten dat ik niet bij de microfoon kan komen.

De heer Bas Eenhoorn; neemt u me niet kwalijk, en u had nog wel zo'n snel jasje aangedaan.

Mevrouw Ribbeling; ja, alles meegenomen om te zorgen dat ik op tijd bij de microfoon zou zijn en nog bent u me weer te snel af. Mijn vraag is waarom de voorstellen over lidmaatschapsvormen worden aangehouden?

De heer Bas Eenhoorn; oké. Mark Harbers.

De heer Mark Harbers; we houden ze aan omdat eigenlijk het voorstel zelf al is om het stelsel nog verder uit te werken. Ik denk dat heel veel mensen in de VVD wel weten wat we ongeveer zouden willen, wat we ongeveer nog meer zouden willen bieden, waar we ook komen op onze rondgang door het land horen we suggesties van vrienden van de VVD, donateurschap, kortom allerlei andere manieren om, net als andere verenigingen dat doen, mensen betrokken te maken. En in die zin hebben we het hele pakket amendementen, nou niet 116 want die wil alles schrappen maar 117, 118 en 119 en ook 120 zouden we wel daar bij betrekken die verdere uitwerking dus we kijken daar heel welwillend naar, maar het is nog een stevige puzzel en dit is één van die dingen waar we ook nog wel de zomer en misschien ook wel komende winter op door moeten puzzelen omdat we eigenlijk twee dingen willen die niet op voorhand verenigbaar zijn namelijk én heel veel meer mensen en waar ze minder willen betalen ook minder betalen maar ook onze inkomstenstroom op peil te houden dus dat is een hele grote doorrekening die we moeten maken waarbij we hopen dat we met een aantrekkelijke partij ook meer mensen trekken zodat we ook langs die weg meer geld binnen krijgen en in ieder geval die betrokkenheid op peil willen houden maar we willen eigenlijk ook nog net iets meer garanties daarvoor dat we niet onszelf in de vingers snijden. Dus al die amendementen houden we niet alleen aan maar die nemen we mee in die overwegingen en te zijner tijd, dat kan november zijn en misschien zelfs volgend jaar, volgt er gewoon een compleet voorstel waarin die nieuwe vormen van betrokkenheid zijn uitgewerkt en dan kunt u toetsen of ze aan de uitgangspunten uit voorstel 10.2 voldoen en of ze aan de additionele uitgangspunten in de amendementen voldoen en wat u daar dan van vindt.

De heer Bas Eenhoorn; mevrouw Ribbeling in tweede instantie.

Mevrouw Ribbeling; hartelijk bedankt voor de toelichting, buitengewoon goed verhaal en ik zou het Hoofdbestuur graag in overweging willen geven om nu we toch heel constructief naar nieuwe lidmaatschapsvormen gaan kijken om dan ook daarin het element te betrekken dat zowel lokaal als in grotere gremia

makkelijk inzichtelijk moet zijn wie wat voor lid is zodat niet ofwel de mensen van het Thorbeckehuis volstrekt overspannen raken ofwel hier bij de ingang een ballotagecommissie moet worden ingesteld.

De heer Mark Harbers; nee, absoluut, dat is één van die aspecten die ook bij in die uitwerkingen meegenomen wordt.

De heer Bas Eenhoorn; bedankt bij deze uitwisseling van verduidelijking, met dank aan mevrouw Ribbeling. Gaat iedereen akkoord? Dan gaan we naar 120, het woord is aan de heer van Pruisen.

De heer van Pruisen, afdeling Haarlem; ja, ik snap namelijk net, meneer Harbers die zegt namelijk net dat 120 daar ook in zit en dat lijkt mij logisch want die gaat volgens mij net over hetgeen hij net zegt. Dus ik was het erg eens met wat hij zei maar ik begrijp alleen niet waarom 120 niet in het pakketje zit?

De heer Mark Harbers; nou ja, ook 120 zegt er komt een mogelijkheid om naar, en dat nemen we dan ook op in dat pakket ja.

De heer Bas Eenhoorn; dus het overnemen is bedoeld overnemen om dat in het pakket te gaan bekijken en dan komt het aan de orde. Dat betekent ook in feite aanhouden ja, u hebt gelijk, dat is een multi interpretabele opmerking, bij deze. We doen dat op dezelfde manier en nemen dat mee.

Dan gaan we naar de voorstellen met betrekking tot de partijorganisatie. Voor de goede orde, we hebben dus een commissie van Zanen die aan het eind van de maand augustus aan ons zal adviseren over een aantal structuurvragen, dus een aantal organisatorisch vraagstukken in de partij, en ik heb met de heer van Zanen nog gesproken over de verhouding tussen de besluiten hier en de opdracht aan zijn commissie, hij beschouwt dus uw opmerkingen en uw besluiten als fingerwijzingen voor het werk van zijn commissie. Hij heeft in die zin behoefte aan uitspraken die de commissie kan meenemen, ik zeg dat maar even vooraf. Ik hoop niet dat ik allerlei wind uit uw zeilen neem of gras voor uw voeten wegmaai, het woord aan kamercentrale Dordrecht.

De heer Bouman, kamercentrale Dordrecht; inderdaad heeft u het gras voor mijn voeten weggemaaid en de wind uit de zeilen genomen, dit was precies wat ik had willen voorstellen.

De heer van der Veer, afdeling Groningen; voorzitter, wij stellen u voor om, mede met het oog op uw eigen inleiding, het voorstel onder b niet af te wijzen maar ook aan te houden want dat is dan in lijn met wat we in 121a hebben.

De heer Potjer, afdeling Berkel & Rodenrijs; wij stellen voor om eigenlijk die zaak ook mee geven en dat geldt niet alleen voor voorstel 11a maar ook voor voorstel 12. beiden betreffen de structuur van de partij en wij denken juist dat dat thuishoort in de commissie partijstructuur en een broedende kip zou ik niet willen storen, er zijn heel wat discussies al geweest, allerlei voorstellen gedaan en ik denk dat het beter daar eerst goed belicht kan worden dan dat we hier nu 'jump to conclusion' doen.

De heer Bas Eenhoorn; maar, nogmaals, we hebben natuurlijk even met de commissie erover gesproken, in het bijzonder met de voorzitter, en hij beschouwd het dus als richtlijnen, aanwijzingen, vingerwijzingen is denk ik het goede woord voor zijn commissie vandaar dat wij het ook op die manier hebben verwoord maar het is uiteraard aan u die vingerwijzingen al dan niet te geven. Ik kijk even anderen nog, meneer Neeb?

De heer Neeb; voorzitter, ik wou u adviseren om ook b even aan te houden. Want ik wil nadrukkelijk a en b in de context met elkaar bespreken, daar ook de kamercentrales de gelegenheid voor te geven om daar goed en zinnig met elkaar over te discussiëren. En in die discussie ook te betrekken de al dan niet gewenste combinatie van afdelingen en /kamercentrales, dus een vrij breed pakket wat dus ter principale met elkaar moeten bediscussiëren. Dus b aanhouden.

De heer Patrick Delissen, Culemborg; even een opmerking over 12a, kamercentrales groeien voort uit kieswet RKK, nou de minister van Binnenlandse Zaken is hier helaas niet meer anders hadden we hem die opdracht mee kunnen geven omdat ook te veranderen naar provinciebesturen maar waar het mij om gaat, ik ben voorzitter van een hele kleine afdeling waar we met heel veel moeite en pijn activiteiten kunnen organiseren, we hebben 11 actieve leden waarvan 5 in het bestuur en 6 in de Raad en de rest hebben we niet meer.

De heer Bas Eenhoorn; daar moet hard aan gewerkt worden, we komen langs om te helpen.

De heer Patrick Delissen; waar het mij om gaat is, natuurlijk ik ben het helemaal eens met de verantwoordelijkheden tussen de kamercentrales, de afdelingen en de ondercentrales moet eens een keer echt rigoureuus op de

schop. Wat je nu ook ziet is gewoon dat er heel veel georganiseerd wordt binnen de VVD maar wat, naar mijn mening, er teveel mist is dat er teveel blijft hangen op hogere niveau's. ik vind dus naast de partijstructuur hoort er ook bij de hele partijfinanciering. Het is niet alleen zo van dat we dan mooi gaan praten van wie er wat doet maar zeker moet er dan bij komen te staan het financiële plaatje want een afdeling van 56 leden wat wij zijn die kan misschien één thema avond organiseren en dan houdt het gewoon op, we hebben gewoon geen geld meer en dat betekent dus dat het komt op individuele donaties, partijsponsoring, dat wij actief bedrijven moeten gaan zoeken. Ik vraag u dan ook, zeker in het voorstel over partijstructuur, om na te denken over de hele partijfinanciering die daaraan ter grondslag ligt.

De heer Bas Eenhoorn; de opmerkingen gemaakt zullen we doorgeven ook aan de commissie en nogmaals, ik herinner u er even aan, dat het huidige kabinet het voornemen heeft om iets te doen aan de verdere financiering, waar wij principieel tegen zijn maar in praktische zin voor.

De heer van Pruisen, afdeling Haarlem; ja, ik zou graag de stelling, van nu weer mijn achterbuurman, nogmaals onder de aandacht willen brengen. Dat is namelijk er is een commissie, de commissie partijstructuur, die commissie gaat naar ik aanneem in kaart brengen wat problemen zijn in de partijorganisatie samenhangen, ook zaken die net aan de orde zijn waar het geld betreft, verhoudingen, al dat soort zaken en ik zou het eigenlijk nogal raar vinden als wij in deze Algemene Vergadering vooruitlopend op een probleemanalyse van wat er nu fout is en beter kan, al een deel van die voorstellen hier zouden gaan aannemen of afwijzen. Ik begrijp best dat een voorzitter van een commissie niet anders kan dan zeggen als deze vergadering iets aanneemt dan beschouw ik dat als richtinggevend maar ik zou toch eigenlijk liever hebben dat die commissie gewoon een heldere analyse maakt van problemen en op basis daarvan tot een consistent voorstel komt en als wij hier dus nu delen gaan aannemen of niet gaan aannemen in dat pakketje wat nu voor ligt dan is de consequentie dat mogelijk die commissie daarmee in de wielen wordt gereden. Dus mijn advies zou erg zijn om te ondersteunen wat mijn achterbuurman net zei, dat hele pakket nu gewoon aanhouden en stuur het naar die commissie.

De heer Bas Eenhoorn; het is misschien goed om even als opmerking tussendoor, de suggestie om 121b ook aan te houden, dat lijkt ons een hele goede zaak. De andere punten zijn of overnemen, maar dat is een redactionele kwestie, of het in gang zetten, of het is al in gang gezet, dus met andere woorden het hele pakketje van 121 tot en met 124 geeft inderdaad alle

ruimte als we dat op deze manier doen voor de commissie van Zanen, en dat is ook uw idee dus als we dat op die manier vaststellen met z'n allen dan kunnen we 121 tot en met 124 op die manier bespreken.
Nog even voordat de tweede instantie komt meneer Prins, Siep Wijsenbeek.

De heer Siep Wijsenbeek; ik wil er graag twee dingen over zeggen vanuit de partijvernieuwingscommissie. Ten eerste absoluut als we meer verantwoordelijkheid bij de leden geven en meer verantwoordelijkheid bij de afdelingen dan zal de rest van de partijstructuur daar op moeten aansluiten, dat zullen we zorgvuldig moeten doen en niet inderdaad zomaar even wat roepen. Wat wel zo is, het is juist zo aardig om het nou eens een keer om te draaien en niet het werk bij een commissie neer te leggen die daar heel geleerde dingen over gaat zeggen maar juist aan de leden te vragen hoe zij het willen en dan een commissie aan het werk te zetten.

De heer Prins; ja, kort voorzitter, een aanvullend voorstel eigenlijk, want ik ben het met de suggestie eens om die partijcommissie maar rustig zijn werk te laten doen. Ik zou eigenlijk willen voorstellen om het hele voorstel 12 daar ook bij te betrekken.

De heer Bas Eenhoorn; zullen we dat dan straks even doen? Om het overzicht te houden, meneer Prins, pak ik dat zo even op. We gaan eerst 121a, 121b en 121c houden we aan, iedereen akkoord? 122, dat is een redactionele kwestie, en de kwesties van de partijcommissies en de partijorganisatie onder de loep nemen die zijn dus in gang gezet en dat onderstrepen we op dit moment nog een keer.

Dan gaan we naar de evaluatie van de partijbestuurders. Ik denk dat het duidelijk is dat we het eerste zouden willen overnemen? En dan ontraden wij de duur van de profielschets, kan iedereen daarmee instemmen? Meneer van der Haar.

De heer van der Haar; ja, dat is natuurlijk een beetje merkwaardig dat u, zeg maar op een gegeven moment, 2003, zeg maar, een profielschets opstelt en dat die dan eeuwig lang blijft bestaan. Als u denkt dat u nu al kunt voorspellen dat hoe over tien jaar, of weet ik veel hoe lang, de profielschets dan nog steeds geldig is dat is natuurlijk een beetje gek. Het lijkt me juist logisch dat je zoiets aanpast op moment dat er weer een vraag is dus waar denkt u de kennis en de wijsheid vandaan gehaald te hebben om dat in één keertje te kunnen regelen, dat vraag ik me af.

De heer Mark Harbers; kijk voor een aantal bestuurlijke functies, want je spreekt niet alleen over een Hoofdbestuur maar ook over kamercentrale bestuurders, afdelingbestuurders, kun je best voor een reeks van jaren een soort modelprofielschets opstellen, sterker, hij is er ook nog wel zo midden jaren '90 is die binnen de Haya van Somerenstichting ontwikkeld en als je daar nu naar kijkt dan zeg je daar moet misschien wat op herzien worden maar ik denk niet dat het iets is wat je ieder moment hoeft te doen maar waar je zo eens in de paar jaar gewoon weer eens even naar moet kijken van klopt het verhaal nog, voldoet dit nog aan de hedendaagse werkelijkheid van de VVD, dus volgens mij zijn we het ook daarin niet echt oneens maar het moet ook niet zo zijn dat er ieder moment een partijfunctionaris bezig is om voortdurend al die profielschetsen tegen het licht te houden.

De heer van der Haar; maar dan hebben we het eigenlijk over iets waar we het überhaupt beter niet over kunnen hebben want dan is het zo algemeen want dan komt er een rijtje van ze moet kunnen samenwerken en ze moet wat kunnen zeggen in het openbaar, en ze moet een beetje weten hoe de VVD in elkaar zit, laten we daar dan elkaar helemaal niet mee bezighouden laat die mensen dat gewoon maar zelf uitzoeken.

De heer Mark Harbers; de charme van de profielschets, als je die zo mag noemen, die er lag is dat die net iets uitvoeriger is dan inderdaad de gebruikelijke profielschets, ik zie ze ook wel eens van burgemeestersbenoemingen en dan denk ik nou dat is weer een gemeente die een schaap met 6, 7 of 8 poten wil, niet dat soort profielschetsen hebben we voor het oog maar meer ook een soort beschrijving van ja en dan ben je secretaris geworden of dan ben je opleidings- en trainingsfunctionaris geworden en wat er dan van je verwacht en hoe kun je dat aanpakken en heb je een set handreikingen of tips of iets dergelijks, ik denk dat je met dat soort profielschetsen veel meer geholpen bent want dan kun je daarmee ook wel uitspraken doen over het type mens wat je dan voor zo'n soort klus zou willen hebben.

De heer Bas Eenhoorn; ik vraag even of er stemming over nodig is of dat we het voorstel van het Hoofdbestuur kunnen volgen? We gaan stemmen. 126, wij ontraden de opmerking over de duur van de profielschets, aan u het woord, voor of tegen het wijzigingsvoorstel. Bij deze is de stemming geopend. Uitslag is duidelijk tegen dit voorstel $\frac{3}{4}$ van u en ervoor de anderen.

Dan gaan we naar bemiddelaar troubleshooter, de strekking overnemen kan iedereen daar mee akkoord gaan? Dan komen wij bij voorstel 12, ik meld even ook de opmerking zonet van de heer Prins als ik het goed heb, het voorstel van het Hoofdbestuur is om dit gewoon te behandelen als richtinggevend, dus niet als een vast besluit maar richtinggevend vanuit deze Algemene Vergadering naar de commissie van Zanen.

Met andere woorden, de commissie van Zanen, niet omdat ze het wel moeten zeggen zeg ik dan in de richting van de heer van Pruisen, maar omdat men het heel gewoon heel plezierig vindt om richtinggevend iets te horen, dus u stelt geen besluit maar u geeft een richting aan en de commissie van Zanen neemt zijn eigen verantwoordelijkheid om voorstellen te doen, die dus kunnen afwijken, geargumenteed van de richting die u aangeeft, zo liggen de verhoudingen en volgens mij is dat ook heel verstandig.

Ik zou dat graag willen ondersteunen wat de commissie van Zanen daarmee voor heeft, aan u het woord. 128 en 129 stellen wij voor de strekking over te nemen.

De heer...; maar voorzitter, we hebben in onze laatste afdelingsvergadering drie weken geleden er nog een keer over gesproken, A over hoe dat in Noordwijkerhout gegaan is en B is nog eens een keer eens te meer vastgesteld dat bij het totale proces dat wij toch eigenlijk de analyse die er aan vooraf had moeten gaan om te kijken van nou welke stappen gaan we nu doen, dat die analyse toch niet echt grondig is geweest zo die al überhaupt aanwezig is geweest. En hier gaan we nu weer zo'n zelfde pad op dat we zeggen we nemen nu al een koers, laten we maar die kant op gaan, en naderhand zien we wel waar het schip strand. Ik denk, en onze hele afdeling denkt, dat het wijzer is om eerst dat rustig op een rij te laten zetten en dan pas concrete stappen daadwerkelijk uit te werken.

De heer Bas Eenhoorn; anderen nog over 128 en 129?

De heer Engelsman; ja voorzitter, ik was het zeer eens met wat mijn voorganger zei. Wij zijn op zichzelf genomen helemaal niet zo voor die zwaardere taak van de partijraad maar dat zou kunnen zijn dat we daar wel voor zijn als dat in het totaal van voorstellen past dus het lijkt mij zeer wijs om, net zoals we bij de voorstellen vanaf 121 hebben gedaan, de zaak gewoon aan te houden en zeer te vertrouwen op wat de commissie van Zanen allemaal op dit punt ons zal brengen.

De heer Mark Harbers; twee dingen. Eerst op het punt van de analyse, ik denk zelf dat er stevig geanalyseerd is het afgelopen jaar in de VVD. De

weerslag daarvan vindt u in de inleiding van dit rapport voordat de 18 voorstellen komen, maar die vindt u ook terug in het rapport dat hiervoor lag vorig jaar september het rapport wat naar de ideeëndag is gegaan, en dat vindt u ook, en dat was weer daarvoor, een stuk in de partijraad van vorig jaar juli dus dat is wel trapsgewijs opgebouwd maar de weerslag daarvan dat hebben we hier in de inleiding van dit stuk nog eens weer proberen te geven en dat is natuurlijk niet een analyse op precies datgene wat er nu mis is met de partijorganisatie maar wel op het grote geheel van wat gebeurde er nu en wat zit er in die VVD waardoor het vorig jaar op 15 mei niet meer lukte bij de kiezer.

Wat er specifiek voor dat onderdeel van de partijorganisatie, en daar reken ik ook de rol van, dat was voorstel 11, de POK en partijraad toe, dat er specifiek op dat punt nog wat nadere analyse nodig is ook in het licht van alle andere vernieuwingvoorstellen die vandaag behandeld worden, dat ben ik met u eens en dat is precies ook datgene wat we ook gevraagd hebben aan de commissie van Zanen.

Dus denk ik dat het zinvol is om met betrekking tot die hele partijorganisatie te wachten op dat rapport, te kijken wat daar aan doorlichting en analyses en bijbehorende maatregelen wordt voorgesteld, maar het voorstel 11 en 12 zoals ze hier verwoord worden, inclusief de aangehouden amendementen, meegeven aan die commissie om ook daar straks wat van te gaan vinden.

De heer Bas Eenhoorn; ik denk dat het goed is om even een soort van ordevoorstelletje te doen. Een aantal van u zegt voorstel 12 hou dat nou gewoon aan, behandel het nu niet, laat het aan de commissie van Zanen over, hij kan wel zeggen dat hij richtinggevend wat wil horen maar dat is alleen maar verwarrend laat die nou zelf z'n verhaal houden en dan zien we wel wat we daar dan verder in de partij mee doen dus in feite is dat een ordevoorstel om dus het voorstel 12, althans de amendementen behorend bij voorstel 12, nu allemaal aan te houden en af te wachten wat de commissie van Zanen zegt, ik zou dat ordevoorstel eerst maar even willen behandelen.

De heer Wijsenbeek; ja, voorzitter, op zichzelf zijn we nu weer bezig met iets wat we zo vaak doen in de partij. Er blijken ergens verschillende meningen te zijn, ons eerdere voorstel om die hele partijraad af te schaffen werd afgeschoten, vervolgens roepen we dat geven we aan de commissie, die commissie komt dan met nieuwe voorstellen, dat gaan we weer opnieuw behandelen en daar wordt weer een stuk van uitgesteld, ik zie de commissie van Zanen, als ze niet teveel afgeleid worden, daar ijverig zitten schrijven daar achter in de zaal, maar ik zou nu eigenlijk wel willen weten dat als we in

november dan die voorstellen krijgen kunnen we daar dan over stemmen en besluit nemen of moeten we eerst die hele nota van Zanen dan weer eens gaan bespreken, dan hebben we weer een volgende Algemene Vergadering waarin we daarover stemmen, dan stellen we natuurlijk weer een gedeelte uit enz. enz.

De heer Bas Eenhoorn; oké, dit is dus, laten we zeggen, het ordevoorstel is ingediend door de heer Prins en overigens ook uit de kamercentrale Groningen, sorry neem me niet kwalijk. Tenzij daar de commissie geen behoefte aan heeft, maar dat we even weten want ik zat nou te praten over mijn contact met de voorzitter van de commissie van Zanen maar misschien, ik heb de heer van Zanen niet gezien, oh wel nou zou je dan er iets van kunnen zeggen want misschien zeg jij van joh je zit uit je nekharen te kletsen voorzitter want ik heb helemaal geen behoefte aan al dit soort gepraat, ik bedenk het allemaal zelf wel? Dus ik stel voor dat we even rechtstreeks van de voorzitter van de commissie horen hoe hij erin zit,

De heer van Zanen; voorzitter, het was precies zoals u zei. Kijk wij gaan gewoon ons werk doen, wij hebben een opdracht van u gekregen dus wij doen ons werk, of het 25 augustus lukt weet ik niet maar daar hebben we het nog wel even over zeker na wat ik vanmiddag zag.

Wij hebben als commissie gezegd het is ons om het even, wij kunnen ons werk doen, wij zitten hier niet voor niks alleen als de vergadering al iets vindt geef het ons dan als richting mee, dat stond overigens ook in de opdracht, want dat scheelt al weer, het geeft ons meer ruimte maar tegelijkertijd alles wat u al aan richting wilt meegeven is mooi meegenomen, scheelt in november of het volgend voorjaar. En e gaan met heel veel van u allemaal praten, dat weet u ook, dus het ons een beetje om het even maar u had wel gelijk als het aan ons had gelegen had u ons zo veel mogelijk in de knapzak meegegeven.

De heer Bas Eenhoorn; oké, het ordevoorstel. Ik stel voor dat we er nou niet verder over debatteren, iedereen zijn standpunt is duidelijk, het ordevoorstel is als u op voor stemt dan bent u voor het ordevoorstel en dat betekent dat we dus verder dit onderwerp niet behandelen, dus alles onder 12, bent u tegen dat ordevoorstel dan gaan we zo meteen de punten onder 12 even langslopen. Dus voor het ordevoorstel betekent 12 overslaan en geen richtinggevend signalen aan de commissie van Zanen.

Het ordevoorstel bent u daar voor; voor, bent u er tegen; tegen.

Voor het ordevoorstel is zo'n $\frac{3}{4}$ van de zaal dus dat betekent dat wij punt 12 laten zitten en de commissie van Zanen nog meer ruimte krijgt dan de

commissie al was gegund. Dan gaan wij naar 13, liberaal netwerk, doe ik het goed? Ja, want 132 hoort nog bij het stukje onder 12. Ontraden dus de rechtsbescherming, iedereen akkoord daarmee? De communicatie en informatiebehoefte, wij ontraden Politiek af te schaffen.

Mevrouw van Kerkum, de vertegenwoordiger van de kamercentrale Amsterdam; je mag best Henny zeggen voorzitter. Vindt u het goed dat ik mijn verhaaltje voorlees anders vergeet ik wat. De afdeling Amsterdam wil de stelling over het blad Politiek nog wat sterker onderbouwen, onze stelling dus. In de eerste plaats is het advies van het Hoofdbestuur niet bevredigend. Bezig zijn met verbetering van de interne communicatie is ons veel te vaag. Dat Politiek mede uit bezuinigingsoogpunten is ingevoerd was ons helemaal niet bekend. Nogmaals het blad is fraai maar het lezersonderzoek zou niet op waardering moeten worden gericht maar op doelmatigheid. Zoals gezegd de interviews erin zijn niet actueel en ook elders te lezen. Leden hebben recht op alle soorten informatie die het Hoofdbestuur behoort te verstrekken. De lezer bepaalt zelf wel wat hem of haar interesseert, eigen verantwoordelijkheid weet u nog wel? De oplage is circa 38.000 het contact is duurder geworden en de advertentieopbrengsten lager, dat is nogal voor de hand liggend bij een blad dat zo'n lage en onregelmatige frequentie heeft. Als wij in de VVD de inhoudelijke discussie willen bevorderen dan zijn er beslist meer mogelijkheden. Helaas is de VVD express van de Tweede Kamer verdwenen en ik mis dat abonnement wat zo'n 80 gulden per jaar kostte heel erg, de Eurofractie brengt een eigen nieuwsbericht uit, de Teldersstichting is de discussie begonnen met de rubriek kortom, dat is prima maar de oplage van Liberaal Reveille is maar 1.000 exemplaren dat schiet dus ook niet op.

In onze partij zitten veel knappe koppen die een advies kunnen uitbrengen over de wijze waarop men middelen en mogelijkheden kan stroomlijnen waardoor alle leden kennis kunnen nemen van de discussies in de partij en die niet uit de pers moeten halen. Als het digitale nieuws te koop is ga er dan mee door maar vergeet de andere leden niet. Het Thorbeckewebnieuws heeft nu circa 5.500 lezers terwijl de gedrukte versie steeds meer gegadigden krijgt. Thorbecke webnieuws komt dus alleen bij degene die tot het circuit behoren, dat was natuurlijk precies waartegen in de vernieuwingsdiscussie geageerd werd, men noemde dat de partijklik. Tenslotte, de afdeling Amsterdam vindt dat u uzelf in de eigen staart bijt want de Algemene Vergadering van vandaag heeft een nieuw nummer 112 gekregen en is dus geen verdaging van nummer 111 meer maar is niet conform artikel 23.4 van het huishoudelijk reglement aan alle leden bekend gemaakt, het blad Politiek verschijnt namelijk pas in september. Alleen degene die op 16 en 17 mei in Noordwijkerhout waren en

degene die Thorbeckewebnieuws ontvangen weet dat we vandaag in Arnhem vergaderen. Volgens ons hebt u zich dus niet aan dat huishoudelijke reglement gehouden.

Zou een eenvoudig partijblad veel vaker verschijnen dan zou dit niet gebeurd zijn. Zou de toch wat kleine opkomst van vandaag daar toch wel mee te maken hebben? Het sterkt ons tot onze zoektocht tot terugkeer naar een zeer eenvoudig maar wel informatief frequent versijjnend partijblad.

De heer Bas Eenhoorn; dank u wel mevrouw van Kerkum.

De heer Stegweg, afdeling Rotterdam; ja, vorige week hebben wij op het LPC weekend besloten om een commissie communicatiemiddelen in te stellen, en die krijgt ook nog een opdracht mee van het Hoofdbestuur, en die gaan onder andere ook het blad Politiek onder de loep nemen en alle andere communicatiemiddelen en wij komen dus met een advies.

De heer Bas Eenhoorn; dus daarmee zou u willen suggereren om dit voorstel verder aan te houden en dit nu niet te behandelen in afwachting van de uitslag van dat verhaal? Oké, meneer van der Haar.

De heer van der Haar; ik steun Henny van Kerkum van harte en ik denk dat ze volledig gelijk heeft. Het weer wachten op voorstellen dat is natuurlijk ook weer, ik weet niet wat ze er zelf van denkt, maar dan zijn we ook weer een half jaar verder. Ik denk dat u toch ook met de strekking van Amsterdam nu ook al mee aan de slag kunt.

De heer Mark Harbers; dank u wel. Kijk ik zit hier met één probleem want voordat ik in het bestuur zat was ik ook gewoon lid van de VVD en net zoals dat je elders lid bent hebben we denk ik allemaal gewoon één droom, waar je lid van bent daar wil je heel vaak iets van horen. Ik zou dus denk ik, net als mevrouw van Kerkum, en net als iedereen in de zaal en ik denk ook net als iedereen achter de tafel, het liefst gewoon wekelijks of twee wekelijks, en maandelijks zou ik al minder vinden, een leuk blad in de bus krijgen zeg maar dus de Elsevier of de Vrij Nederland van de VVD. Nou dat kunnen we onmogelijk betalen, sterker er is niet zo heel vreselijk veel meer wat we op dit gebied meer kunnen betalen als het ons ook menens is met een aantal andere prioriteiten, we hebben vanmorgen al een wens gekregen van de Teldersstichting en er zitten nog wel meer ideeën hierin die op termijn nogal wat geld kosten. In die zin was Politiek, toen dat drie, vier jaar geleden is ingevoerd, echt een bezuiniging en dat is heel moeilijk duidelijk te maken maar het oude krantje Vrijheid en Democratie, wat ook al niet meer zo vaak

verscheen het laatste jaar nog maar zes of zeven keer per jaar, zou op dit moment aan portokosten al meer kosten dan wat we op dit moment aan Politiek betalen.

We hebben het namelijk heel bewust ondergebracht bij een externe uitgever die ook via de daar bestaande professionele middelen bijvoorbeeld advertentiewerving voor Politiek opzet en ervaring heeft met dit soort relatie magazine-achtige bladen. Dat dat op een aantal punten terecht vragen en zorgen oplevert ben ik helemaal eens met mevrouw van Kerkum en ik denk met een aantal andere mensen ook in de zaal en ik denk ook met de mensen van de landelijke PR commissie die ook in zijn gegaan op die vraag naar de communicatiemiddelen. Maar het is dus niet een probleem wat je hier op een achternamiddag zou kunnen oplossen omdat als je echt de droom zou willen realiseren daar heel veel meer geld voor nodig is.

Terzijde overigens het lezersonderzoek, en we hebben dat ter inzage voor mensen die dat ook echt zwart op wit willen zien, laat wel degelijk zien dat de doorsnee lezer van Politiek daar dik tevreden over is. De doorsnee lezer van Politiek is namelijk één van de naar schatting zo'n 30 á 35.000 leden waar we niet dagelijks, laat staan jaarlijks, persoonlijk contact mee hebben, dat zijn de mensen die thuis zitten, die contributie betalen als morele steun soms ook nog alleen aan de vereniging en die daar zo af en toe iets eens even iets voor terug willen zien.

Wat ik meteen eens ben is dat het voor de mensen die een dieper gaande betrokkenheid hebben bij de VVD, dat ze ook echt actief willen participeren, absoluut onvoldoende is als informatievoorziening, daar is aanvullend het Thorbeckeweb voor bedacht, Thorbeckeweb met nu inderdaad dik 6.000 abonnees, wat we door middel van een gerichte actie in het najaar zullen proberen om dat bestand in één klap heel fors te gaan uitbreiden zodat we in principe de leden die we digitaal kunnen bereiken ook digitaal zullen bereiken en daarnaast de mogelijkheid om Thorbeckeweb uitgeprint op papier thuis te ontvangen, een service die we kort geleden zijn gaan aanbieden en die ook gewaardeerd wordt.

In het licht van dit verhaal, want ik bedoel wij willen natuurlijk ook dichterbij die droom komen en we zien natuurlijk ook dat er meerdere bladen en dat er op meerdere plekken gewerkt wordt aan de communicatiestroom. VVD express die zal nu geïntegreerd gaan worden in Thorbeckeweb, de Eurofractie heeft zijn inspanningen, de Teldersstichting, de bestuurdersvereniging, de VVD met Thorbeckeweb en Politiek, daar is wellicht nog best wat te halen als je daar kritisch naar gaat kijken, dat zijn we ook absoluut van plan, dat is de

intentie van de commissie waar de heer Stegweg zojuist over sprak. Het is niet voor niets dat die opdracht ook binnen de landelijke PR commissie is gelegd omdat die direct gelieerd is aan de portefeuillehouders in het Hoofdbestuur en wij hopen dat dit één van die stevige opgaven is, net zoals die andere vormen van betrokkenheid, net als die steun aan de Teldersstichting, net als talentmanagement waar we de komende jaren nog een slag kunnen maken maar dat gaat niet vanzelf, dat zal hier en daar pijn doen, en we kunnen dat alleen doen als we daar ook echt uit die efficiency als we daar nog ergens de middelen beschikbaar krijgen.

Ik hoop dat we met deze uitleg in het achterhoofd elkaar kunnen vinden en helaas is het zo dat dat nog even wat tijd kost, dat er nog even op gestudeerd moet worden en ik zou het ook voor de heer Wijsenbeek wel plezieriger willen maken door nu een besluit te kunnen nemen wat we gaan doen maar u zult het even met deze uitleg moeten doen en ik hoop zeker dat we daar de komende jaren nog een verdere slag in kunnen maken.

Ik zou wel graag namens de werkgroep partijvernieuwing daar wat aan toe willen voegen want het gaat niet alleen denk ik om frequentie, aantallen en geld maar ook over inhoud, tenminste ik weet dat ik namens de werkgroep spreek als we gezegd hebben dat we vooral in Politiek wat missen in de zin van het is allemaal leuk om te lezen maar of je nu echt de liberale opinie uit kan krijgen en of je nou echt warm wordt en hard gaat rennen achter liberale standpunten als je het leest, dat is op het moment niet zo. De opdracht die vanuit de werkgroep, als ik zo vrij mag zijn misschien ook namens de rest van de zaal, aan LPC meegegeven zou moeten worden is om niet alleen naar frequentie en dergelijke te kijken maar ook vooral naar de inhoud van het blad wat onze leden aan elkaar moet binden.

De heer Bas Eenhoorn; ik denk dat het ontraden, zoals het hier staat, is natuurlijk heel hard. U hebt de toelichting gezien en de toelichting die komt tegemoet aan datgene wat er is gezegd namelijk dat we daar naar gaan kijken, hoe dat in de toekomst gaat binnen de kaders zoals dat net door Mark Harbers is aangegeven. Een tweede rondje, mevrouw van Kerkum.

Mevrouw van Kerkum; ik heb geen antwoord gekregen op mijn toepassing van het huishoudelijke reglement.

De heer Marco Swart; we hebben ook in het verleden, dan moet u wel terug naar de discussie over het liberaal manifest, de situatie dat we genoodzaakt waren op een vrij korte termijn extra Algemene Vergaderingen bijeen te

roepen en ook toen is gekozen voor de werkwijze die we nu hebben gehad, we informeren de leden via het inlichten van de afdelingen, dat is op zichzelf een in de partij gangbare zaak, het is nog mooier als we ieder lid individueel thuis die informatie kunnen geven, wanneer dat mogelijk is doen we dat ook, wanneer dat niet kan dan weegt zwaarder de mogelijkheid om de Algemene Vergadering bijeen te kunnen roepen op korte termijn dan het feitelijk ieder lid aan huis kunnen informeren, dat was in het verleden niet altijd mogelijk en dat is het nu ook niet.

Mevrouw van Kerkum; dan moet u het reglement veranderen meneer.

De heer Bas Eenhoorn; suggestie van mevrouw van Kerkum kan worden meegenomen om te kijken of we zodanig flexibiliteit kunnen brengen in het reglement dat daar geen strijdigheid is en dat is de porté van haar opmerking en ik denk dat dat heel goed als signaal naar ons kan worden opgepakt. Dan stel ik aan de orde 134, dus met de toelichting, let wel zoals die gegeven is door Mark Harbers. Heeft iemand nog behoefte aan stemming? Niet?

Dan 135, het overnemen van de mogelijkheden, dus inderdaad meer discussie voor zaken in Politiek, dus ingezonden stukken en dergelijke, daarvoor meer ruimte te creëren.

De heer van der Haar; ik verbaas mij een beetje over de toevoeging 'binnen de mogelijkheden' want dan . zou u mij toch moeten uitleggen wat de onmogelijkheden hiervan zijn, u kunt toch meer aandacht besteden aan meer inhoud in dat blad aansluitend bij wat Judith zegt, wat is er nou onmogelijk aan.

De heer Bas Eenhoorn; nou, laten we zeggen, er komen 100 ingezonden stukken dan is het niet mogelijk, tenzij je een zo klein lettertype zodat u en ik het allebei niet kunnen lezen, dat op te nemen.

De heer van der Haar; ik ben nog wat jonger en wat scherpere ogen wellicht maar u kunt natuurlijk best ingezonden brieven in dat blad kwijt. U kunt er wel veel meer nog in kwijt, u kunt daar best toch veel meer inhoud in kwijt?

De heer Bas Eenhoorn; meer, en binnen de mogelijkheden. Nee, maar de intentie is duidelijk, we bedoelen hetzelfde, we proberen die stappen echt te doen wat er is behoefte aan. Iemand daar nog over? Dan gaan we naar 136, Internetsite verder uitbouwen, we stellen voor dat over te nemen, iedereen

akkoord? 137 zouden we willen ontraden namelijk om geen Intranet in te zetten, ik kijk even naar mevrouw Ribbeling.

Mevrouw Ribbeling; voorzitter, dank u wel. Ook hier gaat u mij iets te snel maar dan inhoudelijk. U heeft namelijk ons standpunt samengevat als geen intranet en dat is niet wat er staat, dat is niet wat ons voorstel is. Ons voorstel behelst dat er nu zo weinig zicht is op de kosten dat we bang zijn dat het een compleet drama wordt en wij nu niet voldoende inzicht hebben in die kosten om een goed besluit te kunnen nemen.

En zoals u weet ben ik altijd zeer voor het scheiden van politieke en organisatorische uitspraken maar dat verlet volgens mij niet dat we van elkaar kunnen leren, dus ik wil de Algemene Vergadering graag het advies geven om niet net als de Tweede Kamer over een Betuwelijn te stemmen en over een paar jaar met een hele moeilijke begroting geconfronteerd te worden.

De heer Stegweg; ja, ik zou zeggen aanhouden dit want ook de werkgroep communicatiemiddelen gaat hier weer naar kijken.

De heer Maco Swart; ja, ik denk dat er nu twee opmerkingen zijn gemaakt. De ene, de laatste zal ik even mee beginnen, is een opmerking van ja, hoe zit het dan met de relatie tussen de communicatiemiddelen. De bedoeling van het Intranet is niet in de eerste plaats om alleen maar gebruikt te worden als communicatiemiddel maar heel uitdrukkelijk ook als middel om transacties te verwerken. Er is nogal wat rompslomp in deze partij in het verkeer ook tussen de actieve leden, formulieren die moeten worden ingevuld, informatie die moet worden geboden en weer worden terugverschafft, vaak één op één maatwerk waar we nu niet snel genoeg kunnen inspelen op de behoeften die er zijn. Ons wordt met enige regelmaat gevraagd kunnen wij op maat bepaalde gegevens in een bepaald formaat uit de ledenadministratie krijgen, nou dat zijn vragen die willen wij in feite via het intranet gaan bedienen.

Dus dat zijn geen zaken die wij moeten gaan laten wachten op het informatieonderzoek. Het is andersom een dermate open structuur dat als daar bepaalde conclusies uitkomen van informatieaanbod wat er wel of niet moet komen dan kan dat gewoon tegen die tijd worden verwerkt, in dat opzicht biedt het meer een kader dan dat het al helemaal definieert wat er wel en niet in mag zitten.

Ik kan mevrouw Ribbeling als het gaat om met name het financiële aspect en dan de kostenkant wel geruststellen, wij hebben als Algemene Vergadering in de jaarvergadering een begroting aangenomen, in die begroting staat ook een bedrag geraamd voor de invoering van het intranet, we hebben dat keurig ook

geregeld in de ontwikkelingsplannen die ervoor zijn om ervoor te zorgen dat het ook binnen de bedragen die ervoor geraamd zijn zal worden uitgevoerd dat heeft ook nogal wat hoofdbrekens gekost om dat inderdaad waterdicht te garanderen, dat gaat ons ook lukken.

Aan de andere kant hebben we een aantal praktische zaken, die in dat kader gaan gebeuren, domweg nodig om andere vernieuwingvoorstellen zoals bijvoorbeeld de ledenraadpleging het komend najaar ook inderdaad te kunnen gaan bieden. Ik denk niet dat het verstandig is dat voorstel nu letterlijk te volgen maar als er zorg is leidt dit niet tot een kamelenneus en gigantische uitgaven die niet te beheersen zijn nee, dat hebben we afgegrensd, het bedrag binnen de begroting is maatgevend.

Mevrouw Ribbeling; ja, dank voor de toelichting. Op het gebied van kosten ben ik zeer gerustgesteld, dank daarvoor. Maar volgens mij gaat het in ons voorstel om de verhouding tussen kosten en baten en die baten die laten zich op verschillende manieren uitrekenen. Natuurlijk wil iedereen een zo min mogelijke formulierestroom maar wat ik nog niet helder voor ogen heb is hoe wij zeker weten dat de juiste correcties worden uitgevoerd, dat is één, en twee dat niet uiteindelijk ofwel het Thorbeckehuis 20 mensen extra moet aannemen om al die suffe afdelingen, waaronder ik dan natuurlijk, moeten uitleggen wat ze nu weer verkeerd hebben gedaan waardoor de Politiek bijvoorbeeld helemaal niet meer bij mij verschijnt ofwel dat er bij de afdelingen zo'n grote werkdruk komt dat we ons standpunt over dubbelmandaten misschien weer moeten herzien.

De heer Marco Swart; nou op beide punten kan ik mevrouw Ribbeling opnieuw geruststellen. In de specificaties die we hebben geschreven staat uitdrukkelijk dat we rekening moeten houden met het feit dat er ook kaderleden zullen zijn die uitdrukkelijk de voorkeur zullen hebben voor het gebruiken van papier als informatiemedium. Het hele systeem wordt dus zo ontwikkeld dat je dus ook parallel met papier kunt blijven werken, dus het ene probleem hebben we op die manier ondervangen.

Aan de andere kant zijn er zeker voor dit soort toepassingen tamelijk extreme eisen gesteld om ervoor te zorgen dat het gebruiksvriendelijk is ook voor mensen die verder minimale ervaring met Internet hebben dus ik deel uw zorg maar we hebben daar juist ook heel erg op gelet.

De heer Bas Eenhoorn; mevrouw Ribbeling is er behoefte om het amendement te handhaven of is er op die twee punten voldoende geruststelling dat u zegt nou, dat vastgelegd hebbende in verslag van deze

vergadering binnen budget en op de wijze zoals de Algemeen Secretaris heeft gezegd kunnen wij daarmee uit de voeten, we hebben het signaal afgegeven, het Hoofdbestuur heeft dat opgepakt. Ja, is dat akkoord? Dank u wel dan gaan we op die wijze het aanpakken en nemen het signaal van de kamercentrale Amsterdam mee.

Dan gaan we naar 183a, de strekking uitbreiden, wij stellen u voor dat te ontraden en bij b tijdig beginnen en dat gaan we overnemen, iedereen daarmee akkoord? Dan het schrappen van het gewenst profiel bij de campagne, we nemen dat over zowel 139 als 140, iedereen daarmee eens? Dat is aldus besloten. En dan het uitvoeren op het beste geschikte niveau 141 daarvan willen we de strekking overnemen, akkoord? Dan gaan we naar de voorstellen met betrekking tot de voorkeursacties, het schrappen onverkiesbare plaats is een overbodig amendement, 142, iedereen akkoord met deze vaststelling? 143 zouden we willen ontraden de individuele uitzonderingen, meneer van der Haar.

De heer van der Haar; zou u dat willen toelichten want de huidige reglementen laten dat namelijk wel toe dat een kandidaat zich van te voren onthoud of een bepaalde voorbehouding maakt bij een punt dus waarom zou dat dan niet meer kunnen?

De heer Marco Swart; maar dan begrijpen we misschien elkaar verkeerd. Wat wij hebben willen zeggen in het vernieuwingvoorstel is niet dat een kandidaat die een voorkeurscampagne voert geen voorbehoud mag maken op het verkiezingsprogramma, dat mag hij net als iedere kandidaat op dat punt is er ook niets gewijzigd in de regels, maar wat wij duidelijk onwenselijk vinden is dat er een voorkeurscampagne gevoerd gaat worden om een punt waarvan een kandidaat zegt kijk mij eens afwijken van het VVD verkiezingsprogramma want dan krijgen we de onwenselijke situatie dat de VVD campagne voert, ik zeg maar wat, voor de mogelijkheid de OZB af te schaffen en dat er dan gelijktijdig mensen opstaan die zeggen ja, ik ben ook VVD kandidaat maar ik ben daar juist tegen. Dan wordt het heel moeilijk als partij om ondubbelzinnige boodschappen uit te stralen, het is natuurlijk wel mogelijk dat een kandidaat zegt ik heb mijn bedenkingen bij dit voorstel, maar het kan niet zover gaan dat hij op basis van die bedenking en juist met die bedenking zijn campagne gaat vorm geven, dan zijn we bezig in ons eigen voet te schieten en dat is de bedoeling van het voorstel zoals dat in de vernieuwingvoorstellen zit.

De heer Bas Eenhoorn; akkoord? Ja, de heer van der Haar en de Algemeen Secretaris zijn het eens, u volgt het Hoofdbestuur in deze? 144, gedragscode

voor de Algemene Vergadering we *stellen u voor* dat te ontraden, of wij ontraden u dat.

De heer Touw; ja, dat heb ik gelezen en ik kan natuurlijk uitleggen waarom gedragscode door de vergadering zou moeten worden onderschreven. We hebben vandaag toch een hele grote stap gezet naar, laten we zeggen partijvernieuwing en datgene wat besloten wordt dat dat door de leden wordt besloten? Als wij met elkaar vinden dat er een gedragscode moet zijn voor voorkeursacties, en ik denk dat dat heel verstandig is, dan zou het denk ik ook heel verstandig zijn dat de ledenvergadering nu of ooit, nou ooit is dan laten we maar zeggen in de najaarsvergadering, een keer onderschrijft wat er dient te gebeuren als je je netjes ordentelijk gedraagt binnen de lijnen en kaders van de VVD. Vernieuwing van de partij mag niet zijn dat er geen grenzen zijn die wij met elkaar afspreken en om te zeggen ja, binnen de liberale beginselen blijven we allemaal is wat dit betreft iets te ruim dus ik zou erg graag willen weten waarom het wordt ontraden en aan u mee willen geven waarom zou u het niet vernemen.

De heer Marco Swart; de gedachte achter het advies is niet een principiële dat wij vinden dat dit nooit aan de Algemene Vergadering zou kunnen worden voorgelegd maar dat wij juist in die beginsituatie dat wij nog bezig zijn ervaring op te doen er als partij ook enig belang bij hebben dat we redelijk snel kunnen inspelen op situaties die zich voordoen en we hebben nu eigenlijk alleen nog maar één keer ervaring opgedaan met dit punt.

Wij zouden ons goed kunnen voorstellen dat we, als we de reglementen gaan behandelen in 2004, we dan ook kijken of de discussie over de gedragscode zover is uitgekristalliseerd, dan hebben we weer een keer verkiezing extra ervaring dat we dan ook een tekst op dit punt laten vaststellen door de Algemene Vergadering .

De heer Touw; we hebben nu geloof ik al 40 jaar ervaring met verkiezingen dus dat....

De heer Marco Swart; maar niet met voorkeursacties en daar gaat het over.

De heer Touw; oh nee? Is dat pas voor het eerst dat dat gebeurd is? Ik zou eigenlijk willen zeggen laten we dan ervaring opdoen bij de eerstkomende verkiezingen, dat is Europees Parlement, laten we dat analyseren of we daarmee uit de voeten hebben gekund, of het fair was, of het eerlijk was, naar de kandidaten en dan bij de Tweede Kamer zinvol in een meer definitieve vorm.

De heer Marco Swart; in 2004 met de kandidaatstellingsreglementen aan de orde stellen.

De heer Touw; nee, nu met de kandidaatstelling voor de Europese Parlementverkiezingen en dan in 2004 kunt u op basis van de ervaringen van de verkiezingen nu overnemen wat we moeten doen. Maar nou stelt u het ineens drie jaar uit om een proef te nemen. En bij het scheiden van de markt, het eerste voorstel was van ons dat werd overgenomen, het zou natuurlijk leuk zijn als u letterlijk bij Harry Potter zou zeggen het laatste voorstel nemen we ook over.

De heer Bas Eenhoorn; zoals u het verteld, we gaan nu ervaringen opdoen in het najaar en het komt de volgende keer in 2004 in de Algemene Vergadering komt het aan de orde.

De heer Touw; is dat dan voor of na de Europese Parlementverkiezingen?

De heer Bas Eenhoorn; dat is al voor de verkiezingen.

De heer Touw; oké, dan zijn we het eens.

De heer Bas Eenhoorn; ja, dat kan toch, dat is dan toch in mei? Ja, het is in mei en het is een beetje campagne half, half, maar het zou dus in mei aan de orde kunnen komen toch?

De heer Marco Swart; nou, laten we in ieder geval afspreken dat wij materieel het stuk aan de Algemene Vergadering voorleggen zodat u kunt zien waarover u kunt uitspreken maar laten we nu niet in de regeltechniek gaan zitten en het onmogelijk maken dat je als Hoofdbestuur ziet dat er iets fout gaat dat je inderdaad optreedt en regels stelt en daar gaat het eigenlijk om.

De heer Bas Eenhoorn; ik maak een vergissing, we hebben in november nog een Algemene Vergadering dus het is geen enkel bezwaar om die gedragscode in november voor te leggen dus oké.

De heer Touw; dan ben ik helemaal gelukkig vandaag.

De heer Bas Eenhoorn; sorry, ik vergat de novembervergadering. We nemen dat over in die zin dat in november deze gedragscode die we nu al hebben

wordt voorgelegd aan de Algemene Vergadering. Akkoord, althans ik zeg akkoord, zegt u akkoord? Aldus.

De heer Neeb; nog even over dit punt. U heeft het al afgetikt en wat mij betreft kan dat maar ik zou u dan ook willen voorstellen als we evaluatie gaan doen in november dat u niet alleen gaat evalueren over kandidaatstelling van rechtstreekse verkiezingen maar ook kandidaatstellingen voorkeursacties bij getrapte verkiezingen en in wezen via kiesmannen en dan doel ik op de Eerste Kamer. Ik zou willen aanraden dat ook in het pakket dan mee te willen nemen.

De heer Bas Eenhoorn; nee maar, even om de vergissing. De gedragscode is wat we voorleggen, dat is geen evaluatie dat is gewoon de gedragscode zoals die nu werkt en die leggen we voor in de Algemene Vergadering en iedereen kan op basis van zijn ervaringen zeggen ja, dat vinden we goed of onze ervaring is je moet dit of dat anders doen.

De heer Marco Swart; over dat punt wat de heer Neeb aansnijdt zullen wij ook met een voorstel komen.

De heer Neeb; het gaat om twee soorten, een rechtstreekse en een getrapte.

De heer Bas Eenhoorn; oké, dan heb ik een formeel punt aan het eind van dit lijstje nog even te vervullen en dat, of heeft u nog iets mevrouw Ribbeling?

Mevrouw Ribbeling; althans ik heb het niet zozeer over punt 144 maar ik hoop dat u mij toch het woord even verleend. Namens de afdeling Amsterdam zou ik namelijk van dit laatste punt op deze agenda gebruik willen maken om het Hoofdbestuur te bedanken voor deze vergadering. De Amsterdamse leden hier aanwezig zijn van mening dat u heel open met de zaal gediscussieerd heeft, dat u buitengewoon goed voorbereid was en dat stellen wij zeer op prijs.

De heer Bas Eenhoorn; dank u wel, mevrouw Ribbeling.

De heer Wijsenbeek; voorzitter, ik sluit mij uiteraard geheel bij de woorden van collega Ribbeling, zolang we nog collegae mogen zijn en heten in het nieuwe reglement, sluit ik mij aan. Ik heb nog één vraag waar ik nog mee zit die heb ik de vorige vergadering ook gesteld en daar is toen van uw zijde op gezegd van ja, daar heb je gelijk in om dat punt te stellen, we hebben vandaag bevestigd dat wij zowel lijsttrekker als opvolgende kandidaten voor diverse vertegenwoordigende lichamen als leden gaan vaststellen.

Daarop stort de partij ineen. Ik kom u nader voorzitter en het wordt steeds gevaarlijker. Er blijft staan dat we nog steeds niet weten hoe we in die verkiezingen, ja nou is die van u uitgeschakeld kan ik even doorpraten, dat we nog niet weten hoe we met diverse kandidaten voor diverse posities om moeten gaan. We krijgen dan meer kandidaten voor een lijsttrekker, wat gebeurt er dan met de kandidaten die afvallen, hoe wordt er doorgeschoven van de een naar de ander?

Ik weet dat de heer Swart, zo langzamerhand een meester in het Ierse 'Preferential votesystem', daar een variatie op heeft bedacht maar ik denk toch dat het verstandig is als we daar als ledenvergadering toch iets nader inzichten krijgen, dank u.

De heer Bas Eenhoorn; u hebt over hetzelfde ook een opmerking? Nee, dan stel ik voor dat de Algemeen Secretaris even kort in gaat op de vraag door de heer Wijsenbeek gesteld.

De heer Marco Swart; ik denk dat het goed is dat ik niet ga proberen hier nog een keer te herhalen wat de informatie was zoals we die op de vorige Algemene Vergadering in de parallelsessie hebben gegeven, wat ik wel kan toezeggen dat we die informatie op onze website zetten zodat iedereen zelf kan zien hoe dat kiessysteem werkt. Als het echt gaat om de vraag die hij ook aan de orde stelde van hoe ga je nou om met eerst de verkiezing van de lijsttrekker en daarna de verkiezing van plaats 2 tot en met 30 van die Europese lijst dan zeg ik even heel precies dat zijn twee aparte procedures.

Als je zegt ik wil van plaats 2 tot 30 eventueel op de lijst staan dan heeft u na vandaag tot 1 juli de tijd om uw kandidaten te stellen als afdelingsvergadering, wij hebben als Hoofdbestuur ook de tijd om die kandidaten tot dat moment te stellen en daarna vindt verderop in het najaar in feite de vaststelling van de kandidatenlijst op dat punt plaats. Los daarvan kunnen mensen zich aanmelden, kunnen ze worden gekandideerd ook tot 4 september parallel met de kandidering voor de partijvoorzitter voor het lijsttrekkerschap voor de verkiezingen voor het Europees Parlement, dat kunnen mensen zijn die zich ook hebben gemeld voor de groslijst van plaats 2 tot en met 30 maar het kunnen ook mensen zijn die zeggen nee, ik ben alleen maar beschikbaar als lijsttrekker en als dat niet het geval is dan haak ik verder af, dus daar is de mogelijkheid in feite iets ruimer maar als u eventueel kandidaat wilt zijn voor plaats 2 tot en met 30 dan moet u echt door een afdelingsvergadering daarvoor gekandideerd worden. Dus de mensen die afvallen voor het lijsttrekkerschap, als zij ook kandidaat waren voor plaats 2 tot en met 30, doen

ze daar gewoon in mee en waren ze *dat niet dan* zijn ze met het einde van die campagne ook uit de procedure verdwenen.

De heer Bas Eenhoorn; bedankt Algemeen Secretaris. Hebt u ook een vernieuwingvoorstel of een andere vraag?

De heer Kroes, afdeling Boskoop; het heeft betrekking op de vernieuwing voorzitter. Overigens ook mijn waardering. Wij hebben de structuurcommissie wat extra vrijheid gegeven en daar ben ik het volslagen mee eens. Ik zou daaraan willen toevoegen een suggestie die al eerder genoemd is en, die ik wellicht tot nu toe mis, en dat is dat het op prijs zou worden gesteld als de commissie haar aanbevelingen ten aanzien van de toekomstige structuur van de VVD ook voorziet van een duidelijk organogram.

Daar is grote behoefte aan en dat kan zeer verhelderend werken als je de desbetreffende voorschriften leest, dank u.

De heer Bas Eenhoorn; ik zie de heer van Zanen knikken dus dat zal ongetwijfeld gaan gebeuren.

De heer van Zanen; het staat in de opdracht dat gaan wij doen.

De heer Kuipers, Meersum; ik wou in verband met de vernieuwing aandacht vragen voor de JOVD, dat is misschien een sector van de VVD waar meer ruimte in politiek ingeruimd moet worden en dus meer te betrekken bij de politieke discussie. Ik denk dat u dan de automatisch vernieuwing krijgt waar we hier eigenlijk allemaal dus zo'n voorstander van zijn, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; over de vernieuwing nog één formeel punt even. We hebben natuurlijk contact met onze notaris gehad over de besluitvorming vandaag met betrekking tot de ledenraadpleging en de wijze waarop die kunnen worden gehouden en op welke wijze ze straks kunnen worden gehonoreerd en gerespecteerd door de Algemene Vergadering. De notaris heeft gezegd u kunt die uitspraken als Algemene Vergadering doen, dat is voortreffelijk, in de zin dat dat juridisch allemaal sluitend is maar dan is het wel verstandig dat u nog eens uitspreekt als Algemene Vergadering dat u die ledenraadpleging ook inderdaad ook serieus neemt, beschouwd als een bindende zaak maar met dien verstande, omdat de statuten niet gewijzigd zijn, dat altijd de Algemene Vergadering het laatste woord houdt dus de Algemene Vergadering dient uit te spreken, de uitkomsten, te accepteren of niet.

Hij zegt dat moet je even expliciet aan de orde stellen aan het eind van de discussie, we hebben daar een tekst voor en die tekst die luidt dan dat de ledenraadplegingen zullen worden gehouden zoals we dat hebben afgesproken vandaag en dat wijzigingen van de statuten, het huishoudelijke reglement dan zijn geagendeerd voor de vergadering in november en dat daarmee de bedoeling is dat die raadplegingen een bindend karakter hebben, en dan komt het, dat die uitkomsten van die ledenraadplegingen aan de Algemene Vergadering zullen worden voorgelegd, dat moeten we formeel doen omdat wij natuurlijk die statuten nog niet hebben aangepast. Dank voor uw instemming en dan geef ik het woord aan Mark Harbers.

De heer Mark Harbers; dank u wel. We hebben 144 amendementen behandeld op het rapport minder partij meer maatschappij. En ik ben ook heel blij dat ik vandaag een beetje achterover kon leunen na alle inspanningen die we met de werkgroep partijvernieuwing en de commissie toekomstvisie het afgelopen jaar hebben gehad dat u, de ledenvergadering, vandaag op al deze hoofdlijnen en met al deze punten heeft ingestemd met de koers waarlangs wij de VVD willen gaan vernieuwen.

Gezien de wijze waarop je zo'n vergadering inricht is het natuurlijk zo dat je hier even heel snel alle onderwerpen langsloopt en vooral stil blijft staan bij die zaken waar we het nog even met elkaar eens moesten worden of waar we met elkaar een uitspraak over moesten doen en dat zijn de amendementen. Maar daarmee gaan we ook nog voorbij aan datgene wat er nog veel meer in dat stuk stond. In dat hele stuk, 29 bladzijden tekst waarvan de helft voorstellen maar nog veel belangrijker de eerste helft aangeeft wat eigenlijk de opdracht aan onszelf is hoe we moeten voorkomen wat er vorig jaar op 15 mei gebeurde maar ook in de bijlage daarbij nog eens 20 bladzijden met alle uitspraken van de ideeëndag vorig jaar en nog een hele groslijst aan ideeën, die nu nog niet in voorstellen zijn vervat maar waarvan je misschien over twee of drie jaar als je het nog eens uit de kast pakt zegt van nou, we zijn inmiddels zover met de partij dat we ook hier nog maar eens werk van moesten maken. Dat hele stuk is eigenlijk een opdracht aan ons allemaal als leden van de VVD en ondanks het feit dat we maar bij een beperkt deel daarvan vandaag hebben stilgestaan in de vorm van die amendementen wil ik heel graag aan u, en aan onszelf zeggen, dit is een opdracht, dit is heel veel werk, dit is niet alleen iets wat we nu naar de letter kunnen gaan uitvoeren maar wat we vooral naar de geest moeten gaan uitvoeren zodat het gaat leiden tot een nieuwe cultuur in de VVD die we met z'n allen zo graag willen om met die vernieuwde cultuur in de toekomst nog veel meer kiezers, de 1 miljoen kiezers volgens Mark Rutte bijvoorbeeld op dit moment nog missen, dat we die

minimaal kunnen aanspreken en daar nog verder bovenuit kunnen gaan stijgen.

In dat hele proces van vernieuwing hebben we vorig jaar even gedacht dat we een enorme reuzenstap konden maken door vanaf de vier zaterdagen in juni tot aan een geplande Algemene Vergadering op 30 november het hele pakket in een reuzenstap vast te kunnen stellen, nou die reuzenstap dat is niet gelukt, we maken er drie stappen van we hebben vorige maand een stukje gedaan, deze maand hebben we de lijn van de hele partijvernieuwingsvoorstellen behandeld en de bezegeling van een aantal van die voorstellen in de vorm van statuten en reglementen komt dan in het najaar in november in de vergadering.

Maar ik denk dat we daarin vandaag wel een hele mijlpaal bereikt hebben en daar ben ik als voorzitter van de werkgroep partijvernieuwing, en ik denk ook namens de hele werkgroep partijvernieuwing, heel erg blij mee. En ik wil daarvoor in ieder geval dank zeggen aan alle betrokkenen en dat zijn in ieder geval gewoon de 48.000 leden van de VVD, in ieder geval alle mensen daarvan die de moeite namen om naar de ideeëndag te komen vorig jaar september en daarover mee te denken, de mensen die vier zaterdagen vorig jaar juni hebben bezocht, de mensen die, en dat waren er heel veel, schriftelijk hebben gereageerd met hun ideeën en u kunt dat ook nog eens allemaal nalezen op de VVD website want daar hebben we al die schriftelijke bijdragen gepubliceerd.

En de mensen die de afgelopen maanden in de meer dan 70 bijeenkomsten in afdelingen en kamercentrales in het land hebben gesproken, hebben gediscussieerd over de partijvernieuwing in aanloop naar de vergadering in Noordwijkerhout en de vergadering van vandaag. Maar heel in het bijzonder wil ik dank zeggen aan de mensen die de taak hadden om die hele stortvloed van bijdragen uit de partij bij elkaar te brengen en dat is die werkgroep partijvernieuwing waarin 52 mensen uit alle delen van het land, uit alle gremia die de VVD kent maar ook mensen die relatief kort lid waren en vanaf de zijlijn gewend waren te kijken en zeiden nu wil ik me er ook mee gaan bemoeien, kortom een representatieve afspiegeling van de VVD die werkgroep partijvernieuwing wil ik bijzonder bedanken voor het vele werk wat ze het afgelopen jaar hebben verricht. Die dank die gaan we ook nog in materiele vorm kracht bijzetten maar we hebben met z'n allen afgesproken dat we na deze vergadering nog een keer bij elkaar komen om te kijken of we ook verder nog een rol kunnen vervullen want er is nog veel werk aan de winkel en daarin hebben de leden van die werkgroep ook gezegd dat ze daar heel graag een

rol bij willen vervullen dus daar zullen we nog verder de werkgroep in de bloemetjes zetten maar ik zou op dit moment heel graag uw warme applaus willen voor het vele werk wat die mensen in die werkgroep hebben gedaan.

De heer Bas Eenhoorn; goed, ik denk dat het een beetje overbodig is om te zeggen, want als er één mister vernieuwing is dan is het Mark Harbers zelf wel dus ook voor hem een applaus.

Is er iemand van u die nog wil gebruik maken van de rondvraag alvorens ik u een wel thuis wens. Ik zie het graag, aan u het woord.

De heer Haarsma, Roerstreek; het kan zijn dat ik iets gemist heb maar volgens mij hebben we alleen maar amendementen behandeld en de voorstellen zelf niet?

De heer; oké, ja dat is een impliciete vergissing. In de VVD werkt het al jaren als zodanig dat de voorstellen worden behandeld door te stemmen over de amendementen, met instemming of afstemming van het amendement is het voorstel daarmee aangenomen. De wijze waarop wij dus tot nu toe alle voorstellen hebben behandeld is op de wijze zoals we dat altijd hebben gedaan. Vandaar dat ik ook nog even zonet dat laatste punt aan de orde stelde maar ik denk dat als ik alle misverstanden zou willen wegnemen dan kunnen we ook vaststellen met zijn allen, dan kunt u gerust naar huis gaan, dat wij hebben besloten overeenkomstig de vernieuwingsvoorstellen met inachtneming uw besluitvorming in de amendementen.

Dan rest mij vooral aan Gerit Zalm, en zijn ploeg, aan Jozias van Aartsen in de Tweede Kamerfractie, aan Nicolien van den Broek die als nieuwe voorzitter van de Eerste Kamerfractie aan de slag gaat en haar fractie en Jules Maaten in het Europees Parlement alle sterkte om ons liberale gedachtegoed voort te brengen, de VVD als moderne eigentijdse partij heeft hier laten zien jullie daarin ten volle te steunen en volle kracht vooruit, naar huis allemaal, dank u wel.

Programma 21 juni 2003

(112^e Algemene Vergadering)

Beschrijvingsbrief vastgesteld door het hoofdbestuur op 26 mei 2003

Voortzetting Vernieuwingsdiscussie

*De openbare
algemene vergadering
van de VVD wordt
gehouden op :*

zaterdag 21 juni 2003

in schouwburg:
**Musis Sacrum
te Arnhem**

adres:
Velperbuitensingel 25
Postbus 1103
6801 BC Arnhem

- Tel: 026-3720720
- Fax: 026-3720709
- Web: www.musissacrum.nl

*Dit programma wordt verzonden
aan:*

Per email of post:

- de secretarissen en voorzitters van afdelingen, ondercentrales en kamercentrales,
- de voorzitters van de kamercentrales,
- de leden van het hoofdbestuur,
- de secretariaten van het EP, EK en TK

Verder is deze agenda:

- te downloaden via www.vvd.nl
- verzonden via ThorbeckeWeb@vvd.nl
- opvraagbaar bij het algemeen secretariaat (070-3613061).

Na een levendige discussie werd wegens tijdgebrek op 17 mei jl. besloten de behandeling van de agendapunt 11 (vernieuwing) van de algemene vergadering te verdagen en voort te zetten op 21 juni.

Het hoofdbestuur roept daarom hierbij cfm. artikel 21.2 statuten een algemene vergadering bijeen, te houden op zaterdag 21 juni 2003 in Musis Sacrum te Arnhem.

In de vergadering van 17 mei werden voorstellen tot het schrappen van het principe van one man one vote en de ledenraadpleging door een meerderheid verworpen.

Vanaf dit punt in de vergadering zal de behandeling van de agenda worden voortgezet. De bijbehorende stukken zijn reeds in uw bezit of zijn te downloaden via www.vvd.nl of opvraagbaar via 070-3613061.

Om een goed verloop van de vergadering te bevorderen, zal het hoofdbestuur uiterlijk 14 dagen voor de algemene vergadering nog een nieuwe en betere leeswijzer publiceren.

Er zal elektronisch worden gestemd. Er worden derhalve chipkaarten met stemwaarden ter vergadering uitgereikt. De procedure hiervoor vindt u terug in deze beschrijvingsbrief.

Wij hopen weer op een grote opkomst. Op 17 mei bleek al hoe groot de belangstelling is om de discussie over vernieuwing in de partij niet alleen bij te wonen, maar er ook aan deel te nemen. Het hoofdbestuur hoopt u allen te mogen weerzien of ontmoeten op 21 juni.

LET OP PROCEDURE VOOR HET STEMMEN
HET OVERDRAGEN VAN STEMMEN IS ALLEEN
MOGELIJK DOOR ONDERTEKENING VAN BIJGEVOEGD MODEL

Beknopt programma

112^e AV te Arnhem

(onder voorbehoud van wijzigingen)

Zaterdag 21 juni

10.00 uur   Opening door de voorzitter, Bas Eenhoorn

10.15 uur   Voortzetting discussie (Partij)Vernieuwing

- voortzetting behandeling van de voorstellen en wijziging van de statuten en reglementen.
- NB. voortzetting vanaf wijzigingsvoorstel 13

Alle nog niet afgehandelde voorstellen, documenten, moties en amendementen voor agendapunt 11, inclusief de moties die zijn aangehouden, blijven onderdeel uitmaken van de voortzetting van dit agendapunt

12.45 uur   Lunch

13.30 uur   Vervolg discussie (Partij)Vernieuwing

- voortzetting behandeling van de voorstellen en wijziging van de statuten en reglementen.

16.00 uur   Einde vergadering

VERSLAG 111^e ALGEMENE VERGADERING , 17 MEI 2003 BEHANDELING AGENDAPUNT 11 (PARTIJVERNIEUWING)

- Motie nr 1 (vernieuwingsdiscussie uitstellen) werd ingetrokken;
- Moties nr 2,3 en 4 (statuten en reglementen uitstellen) werden aangehouden tot het einde van de vergadering;
- Motie nr 5 (instellen cie analyse) werd ingetrokken;
- Moties nr 6 en 7 (gekozen burgemeester) werden niet behandeld, omdat het hoofdbestuur liet weten dat, gehoord de discussie tijdens de parallelsessie over de gekozen burgemeester, er dit najaar geen ledenraadpleging zal plaatsvinden. Het onderwerp (uitwerking van de modaliteiten) zal terug komen in het najaarscongres;
- Motie 8 (van structuur- naar cultuurverandering) werd overgenomen;
- Voorstel 9; (schrappen van one man one vote en de ledenraadpleging) werd na schriftelijke stemming afgewezen met 441 tegen en 416 voor, 50 ongeldige stemmen en 4 blanco stemmen;
- Voorstellen 10,11 en 12 (schrappen van alleen one man one vote) werden na schriftelijke stemming afgewezen met 486 tegen en 367 voor, 0 ongeldige stemmen en 1 blanco stem.

PROCEDURE VOORSCHRIFTEN STEMMEN

Bij het programma voor de 112e AV te Arnhem

---

1. Er wordt elektronisch gestemd.
2. Alleen afgevaardigden van afdelingen hebben stemrecht, zij dienen zich bij de aanvang van de vergadering te laten registreren, waarna chipcards met stemwaarden worden uitgereikt. Desgevraagd dient de bevoegdheid van de afgevaardigde te moeten kunnen worden aangetoond.
3. (art. 22 Statuten) De afgevaardigden kunnen hun vertegenwoordiging overdragen mits:
  - a. De vertegenwoordiging wordt overgedragen aan een of meer afgevaardigde(n) van een andere afdeling binnen de eigen kamercentrale; en
  - b. De afgevaardigde niet meer dan vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen uitbrengt; en
  - c. Overdracht van de vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt aan de hand van een door het hoofdbestuur voor te schrijven model (zie 4.), zonder mogelijkheid van substitutie;
  - d. Overdracht van vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt uiterlijk vóór de aanvang van de vergadering.
3. Afgegeven machtigingen voor de 111^e algemene vergadering van 16 en 17 mei zijn vervallen, evenals de ter vergadering uitgereikte stemkaarten en stembriefjes.
4. Nieuwe machtigen kunnen alleen worden gegeven op basis van een nieuwe handeling, door het volledig invullen en ondertekenen van de bij deze beschrijvingsbrief gevoegde machtiging voor de 112e algemene vergadering.

Overige bepalingen:

5. Voor iedere vijftig leden van één afdeling per één januari 2003 wordt een stem uitgebracht; daarbij wordt het aantal leden van elke afdeling naar boven afgerond tot vijftig of een veelvoud daarvan.
6. De aspirant-leden worden voor de bepaling van het ledental van een afdeling buiten beschouwing gelaten.
7. De afgevaardigden van een afdeling worden benoemd door de ledenvergadering van die afdeling. Als de ledenvergadering geen afgevaardigden heeft benoemd, treden de bestuursleden van een afdeling in ieder geval als zodanig op.
8. Iedere afgevaardigde stemt in de algemene vergadering zonder last, naar vrije overtuiging.

OPGAVE VAN AFGEVAARDIGDEN MODEL OAAV

Ondergetekende voorzitter/secretaris* van de afdeling: _____

verklaart hierbij dat door de ledenvergadering van zijn afdeling de volgende personen zijn benoemd als afgevaardigden naar de algemene vergaderingen van de VVD:

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

evt. vervolgen op de achterzijde

* doorhalen wat niet van toepassing is

datum:

Ondertekening:

De afgevaardigden van een afdeling worden benoemd door de ledenvergadering van die afdeling. Als de ledenvergadering geen afgevaardigden heeft benoemd, treden de bestuursleden van een afdeling in ieder geval als zodanig op.

Het verdient wellicht aanbeveling om dit 1x per jaar te doen in de verplichte jaarlijkse ledenvergadering vóór 1 juni; dus telkenmale voor de periode van 1 juni tot 1 juni.

Dit laat onverlet het recht van de afdelingsvergadering om tussendoor, indien gewenst of noodzakelijk, nog nieuwe afgevaardigden te benoemen.

OVERDRACHT VAN STEMMEN

GELDIG VOOR DE 112^e AV

VOLLEDIG INVULLEN EN ONDERTEKENEN !!

Ondergetekende (naam in blokletters)

Afgevaardigde van de afdeling:

in de kamercentrale:

draagt hierbij zijn/haar stembevoegdheid in de algemene vergadering over
aan (naam in blokletters)

hij/zij is afgevaardigde van de afdeling:

in de kamercentrale:

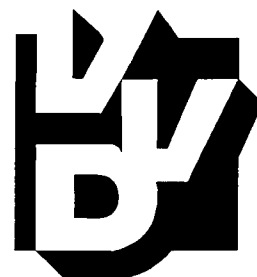
Datum:

Ondertekening:

De afgevaardigden kunnen hun vertegenwoordiging overdragen mits:

- a) De vertegenwoordiging wordt overgedragen aan een of meer afgevaardigde(n) van een andere afdeling binnen de eigen kamercentrale; en
- b) De afgevaardigde niet meer dan vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen uitbrengt; en
- c) Overdracht van de vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt aan de hand van een door het hoofdbestuur voor te schrijven model, zonder mogelijkheid van substitutie;
- d) Overdracht van vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt uiterlijk vóór de aanvang van de vergadering.

MODEL OSAVX

Aanmeldingsbon
Lunch
Algemene Vergadering
21 juni 2003 te Arnhem

Ondergetekende, de heer/mevrouw

Naam:.....

Adres: .....

Postcode/woonplaats:.....

E-mailadres:.....

**Is aanwezig op de AV en
maakt graag gebruik van de volgende reserveringsmogelijkheid:**

Aantal personen = _____ x
Lunch op zaterdagmiddag à € 11,00 = ...

Totale kosten van reservering: = ...

Hierbij machtig ik éénmalig de VVD het totaalbedrag van bovenstaande
keuzemogelijkheden af te schrijven van:

Bankrekening/postgirorekening:.....

Datum:

Handtekening:

Wij attenderen u er op dat bij annulering ná 17 juni 2003 betaling van de volledige
kosten verplicht is.

Dit formulier vóór 16 juni 2003 opsturen naar
**algemeen secretariaat VVD, t.a.v. Mathieu Borsboom, postbus 30 836, 2500 GV
Den Haag. Fax: (070) 360 82 76, e-mail: m.borsboom@vvd.nl**

LEESWIJZER, 2^e editie

Bij de wijzigingsvoorstellen partijvernieuwing

13 juni 2003

Het hoofdbestuur heeft naar aanleiding van de ingediende wijzigingsvoorstellen een wijziging aangebracht in zijn standpunt terzake van de corrigerende algemene vergadering na een ledenraadpleging, alsmede ten aanzien van het kiezen van de lijsttrekker door de algemene vergadering. Het hoofdbestuur heeft deze keuze niet geformuleerd in een nota van wijziging, doch bereikt dit door een tweetal groepen amendementen over te nemen. Concreet betreft dit de volgende voorstellen:

Groep 27,14b, 52a (Apeldoorn, Hummelo en Keppel en Ede)

De uitkomst van een ledenraadpleging is bindend. De uitslag kan niet worden gecorrigeerd door een algemene vergadering.

Groep 19a, 32,33,38,39,40,42 (Brussel, Leiden, Rijnwoude, Wassenaar, Rotterdam, Apeldoorn, Haarlem kc en afd.)

De lijsttrekkers van TK, EK en EP worden rechtstreeks door de leden via een ledenraadpleging gekozen en niet door de leden in een algemene vergadering.

In deze aangepaste leeswijzer is de besluitvorming van de algemene vergadering op 17 mei jl. , alsmede enkele errata en de in de brief van het hoofdbestuur van 13 juni jl. aangegeven wijzigingen verwerkt.

ONDERWERP	NR	ADVIES HOOFDBESTUUR

Aan de orde geweest in de algemene vergadering op 17 mei 2003

MOTIES		
Besluit partijvernieuwing uitstellen INGETROKKEN	1	Ontraden
Besluit statuten uitstellen AANHOUDEN TOT EINDE VERGADERING	2	Ontraden
Besluit kandidaatstellingsreglementen uitstellen AANHOUDEN TOT EINDE VERGADERING	3	Ontraden
Besluit statuten en kandidaatstellingsreglementen uitstellen AANHOUDEN TOT EINDE VERGADERING	4	STREKKING OVERNEMEN
Instellen commissie analyse INGETROKKEN	5	Ontraden
Ledenraadpleging "gekozen burgemeester" schrappen NIET BEHANDELD	6	Ontraden
"Gekozen burgemeester" anders behandelen NIET BEHANDELD	7	Ontraden
Aandacht van structuurverandering naar cultuurverandering AANGENOMEN	8	Overnemen
VOORSTEL 1: ONE MAN ONE VOTE		
One man one vote én ledenraadpleging schrappen VERWORPEN	9	Ontraden
Ledenraadpleging schrappen VERWORPEN	10,11,12	Ontraden

ONDERWERP	NR	ADVIES HOOFDBESTUUR

Voortgang behandeling in algemene vergadering op 21 juni:

One man one vote in alle bestuurslagen	15	Ontraden
• OVER DE LEDENRAADPLEGING		
Invoeren individueel stemrecht gefaseerd laten verlopen	16	STREKKING OVERNEMEN
Ledenraadpleging over specifiek aantal onderwerpen	17	Ontraden
Ledenraadpleging door partijraad cq aantal leden aan te geven onderwerpen	18	Ontraden
Beslissing over ledenraadpleging bij de algemene vergadering of partijraad leggen	20,23,25	OVERNEMEN
Nieuw artikel 24.3	19b	Ontraden
Schrappen artikelen 1.1 t/m 1.16	29	Ontraden
Ledenraadpleging gelijktijdig in simultaan in afdelingen houden	21,22,24	Ontraden
Stemprocedure nader uitwerken	26	Ontraden
• OVER DE CORRIGERENDE ALGEMENE VERGADERING		
De uitkomst van een ledenraadpleging is niet corrigeerbaar	27,14b, 52a	Overnemen (zie blz 1)
Versterking van de partijraad ipv de algemene vergadering	28	Ontraden
Uitslag ledenraadpleging alleen geldend bij 50% deelname en 2/3	30	Ontraden
Initiatief ledenvergadering alleen bij 10% leden	31, 52b, 101	Ontraden
• OVER DE LIJSTTREKKER		
Lijsttrekker rechtstreeks door ledenraadpleging laten kiezen	19a, 32,33,38,39,40,42	Overnemen (zie blz 1)
Kandidaten tenminste één jaar lid	35	Ontraden
Kandidaatstellingsreglementen aanpassen	34,36	Ontraden
Lijsttrekker is politiek leider	37	Ontraden
Tekstuele aanpassing één of meer kandidaten in bij voorkeur meer dan één	41	Strekking overnemen
• OVER BIJEENROEPEN EN PUBLICATIE		
Verzending aan de leden	43	Strekking overnemen
Termijn van één naar twee maanden	44,45	44 Overnemen, niet de note. 45 daardoor ontraden

ONDERWERP	NR	ADVIES HOOFDBESTUUR
• OVER STEMRECHT VAN LEDEN		
Stemrecht vanaf 1 januari	46	Ontraden
Aanduiding van het kiessysteem	47	Ontraden
Registratie vrijer	48	Ontraden
Wijze van registratie	49	Ontraden
• OVER HET VASTSTELLEN VAN HET PROGRAMMA		
Aanpassing tekst statuten	50	Overnemen
Ook individueel stemrecht voor programma	13,51	Ontraden
VOORSTEL 2: ZICHTBAAR IN HET DEBAT		
Ontbinding partijraad	53	Ontraden
HB, partijraad?	54	Ontraden
Jaarplan aanpassen	55	Overnemen
Afgevaardigden in AV kunnen jaarplan van inhoud voorzien	56	Ontraden
Frequentie politieke onderwerpen	57	Overnemen
Fractie moet aangeven, politieke verantwoording	58,59	Ontraden en strekking overnemen
Tijdens campagne niet interne debat beperken	60	Ontraden
VOORSTEL 3: RUIMTE VOOR DEBAT IN DE PARTIJ		
Redactionele aanpassing	61,64	Overnemen
Combinatie partijraad en themadagen schrappen	62	Strekking overnemen
Prikkelende stelling in de partijraad	63,66	Overnemen
Inhoudelijke voorbereiding bij de partijcie	65	Strekking overnemen
VOORSTEL 4: DE TELDERSSTICHTING		
Schrappen voorstellen	67	Ontraden
Beknopte notities individueel opvraagbaar	68	Strekking overnemen
Begrijpelijk schrijven	69	Overnemen
Entameren liberaal debat buiten de VVD	70	Strekking overnemen

ONDERWERP	NR	ADVIES HOOFDBESTUUR
VOORSTEL 5: INSPRAAK IN HET VERKIEZINGSPROGRAMMA		
Redactionele aanpassingen	71,72,73, 74	Overnemen
VOORSTEL 6: LEDEN DENKEN MEE		
Regionale spreiding	75,76	Strekking overnemen
Leden niet uit partijcircuit	77	Ontraden
Geldt voor TK, EK en EP	78	Overnemen
VOORSTEL 7: ZICHTBARE KAMERLEDEN		
Verwachting van kamerleden	79,80,81,82	Overnemen
VOORSTEL 8: INDIVIDUELE GESPREKKEN MET POLITICI		
Gesprekken met volksvertegenwoordigers schrappen	83	Ontraden
Gesprekken ook op decentraal niveau	84b	Ontraden
Gesprekken wordt evaluatiegesprekken	85, 84a	Overnemen
VOORSTEL 9: NIEUWE KANDIDAATSTELLINGSPROCEDURE		
Rol van de scoutingscommissie inhoudelijk uitwerken en vast leggen in huishoudelijk reglement	86	OVERNEMEN
Over de taak van de scoutingscommissie	99	overnemen
Committent voor duur termijn	87	Overnemen
Procedure ook voor PS en GR	88	Strekking overnemen
Dubbel mandaten afwijzen (cumulatie van functies)	89,115	Ontraden
Regionale spreiding voorschrijven	90	Ontraden
Benoeming van de permanente scoutingscommissie laten plaatsvinden door de algemene vergadering	91,95,96	STREKKING OVERNEMEN
Schoutingscommissie vs kandidaatstellingscommissie	92,93,94,97,103	Ontraden, maar 97 tekst overnemen, niet toelichting
Inspraak over samenstelling scoutingscommissie		Overnemen
Permanente groslijst schrappen	98,100	Ontraden

ONDERWERP	NR	ADVIES HOOFDBESTUUR

Een geaggregeerd advies van de afdelingsvergaderingen bij kandidaatstellingen (naast het technisch advies en het oordeel van de scoutingscommissie) betrekken	102,107,109	STREKKING OVERNEMEN
Een voorverkiezing houden	108,110	Ontraden
Ledenraadpleging kandidatenlijst schrappen	104,105,106	Ontraden
Recht van amendement, corrigerende vergadering	111,112	Overbodig
Norm maximale zittingstermijn	113,114	Strekking overnemen

VOORSTEL 10: NIEUWE VORMEN VAN LIDMAATSCHAP		
Schrappen, uitgangspunten aangeven, additionele voorstellen	116,117,118,119	Aanhouden
Donateur	120	Overnemen

VOORSTEL 11A: DE PARTIJORGANISATIE		
a. Provinciebesturen ipv kamercentralebesturen	121a	a. aanhouden,
b. POK wordt algemeen bestuur	121b	b. afwijzen
c. Eigentijdse benamingen	121c	c. reeds in gang gezet
Redactioneel	122	Overnemen
Toegankelijk partijcies vergroten	123	In gang gezet
Partijorganisatie onder de loop nemen	124	In gang gezet

VOORSTEL 11B: EVALUATIE PARTIJBESTUURDERS		
Modelprofielschets, jaarplan, evaluatie	125	Overnemen
Duur profielschets	126	Ontraden
Bemiddelaar/trouble shooter	127	Strekking overnemen

VOORSTEL 12: NIEUWE ROL POK EN PARTIJRAAD		
Partijraad zwaardere taak,	128,129	Strekking overnemen, toelichting niet
Kritisch naar partijraad kijken	129	Strekking overnemen
Rol partijraad en POK onder de loop	130	In gang gezet
POK schrappen	131	Ontraden

ONDERWERP	NR	ADVIES HOOFDBESTUUR
Adviseurs partijraad schrappen	132	Ontraden
VOORSTEL 13: LIBERAAL NETWERK		
Rechtsbescherming	133	Ontraden
VOORSTEL 14: COMMUNICATIE EN INFORMATIEBEHOEFTE		
Politiek! afschaffen	134	Ontraden
Ruimte voor discussie activiteiten in Politiek!	135	Overnemen binnen de mogelijkheden
VOORSTEL 15: MEER GEBRUIK INTERNET		
Internetsite verder uitbouwen	136	Overnemen
VOORSTEL 16: OPZETTEN INTRANET		
Geen intranet	137	Ontraden
VOORSTEL 17: DE VOLGENDE TK CAMPAGNE		
a. Strekking uitbreiden	138a	a. ontraden
b. Tijdig beginnen	138b	b. overnemen
Schrappen gewenst profiel bij campagne	139,	Overnemen
Schrappen selectie en beoordeling professionaliseren bij campagne	140	
Uitvoeren op het best geschikte niveau	141	Strekking overnemen
VOORSTEL 18: VOORKEURSACTIES		
Schrappen onverkiesbare plaats	142	Overbodig
Individuele uitzonderingen	143	Ontraden
Gedragscode vaststellen door algemene vergadering	144	Ontraden

NB. Voorstellen 2,3,4 behandelen.

Partijvernieuwing

**Besluiten genomen door de Algemene Vergadering
van 17 mei en 21 juni 2003**

hierin opgenomen:

- 1. de inleiding (partijvernieuwing binnen de VVD);**
- 2. de uitwerking van de voorstellen (partijvernieuwing vastgesteld d.d. 17 mei en 21 juni);**
- 3. de bijlage met de aangehouden voorstellen en de toezeggingen van het hoofdbestuur aan de algemene vergadering.**

§1 Partijvernieuwing binnen de VVD

De partijvernieuwing stopt niet! Nu begint het veranderingsproces eigenlijk pas echt. Nu moeten alle voorstellen die door de algemene vergadering zijn aangenomen in de praktijk worden toegepast. Nu moeten al die ideeën worden gerealiseerd en moeten in de structuur en de cultuur van de partij daadwerkelijk veranderingen gaan plaatsvinden. Dit vraagt erom dat alle betrokken VVD-ers elkaar de komende jaren scherp houden. Bovendien zet de reeds in februari 2002 ingestelde commissie toekomstvisie haar missie dan voort, is de commissie partijstructuur druk bezig om haar bevindingen tijdens de algemene vergadering van 28 en 29 november 2003 te kunnen presenteren en ook het hoofdbestuur zal zich bezig blijven houden met het verbeteren van belangrijke taakopdrachten.

Traject

Met het instellen van de commissie toekomstvisie in 2001 is een intensief vernieuwingstraject gestart dat uiteindelijk heeft geleid tot de 18 vernieuwingsvoorstellen die zijn aangenomen door de algemene vergadering van 17 mei en 21 juni 2003.

Na de teleurstellende verkiezingen van 15 mei 2002 is het vernieuwingsproces van de VVD in een stroomversnelling geraakt. Vele leden hebben op tal van plaatsen over de noodzakelijke vernieuwing van de partij gesproken en vele meningen zijn op het internet gepubliceerd.

Om alle leden in de gelegenheid te stellen mee te denken over de vernieuwing is op 21 september 2002 de ideeëndag georganiseerd. Hier konden alle leden op constructieve wijze een bijdrage leveren aan de partijvernieuwing. Aan het eind van de dag is een 15-puntenplan opgesteld.

Met de resultaten van de ideeëndag, discussiebijeenkomsten naar aanleiding van de verkiezingen van mei 2002 en één uit de partij is een brede werkgroep partijvernieuwing aan de slag gegaan. Dat resulteerde in oktober 2002 in de notitie "minder partij, meer maatschappij" met daarin opgenomen de 18 concrete vernieuwingsvoorstellen.

De algemene vergadering van 16 en 17 mei 2003 in Noordwijkerhout stond in het teken van de partijvernieuwing. De 18 voorstellen en vele amendementen stonden geagendeerd. Na een levendige discussie werd wegens tijdgebrek besloten de verdere behandeling van agendapunt 11 (Vernieuwing), voorstel 1, vanaf amendement 13, te verdagen.

De behandeling van deze agenda werd voortgezet tijdens de algemene vergadering van 21 juni te Arnhem. In deze algemene vergadering werden met veel betrokkenheid de vernieuwingsvoorstellen en de wijzigingsvoorstellen besproken. Tijdens deze algemene vergadering zijn vele voorstellen en amendementen omgezet in besluiten waar de partij achter staat.

De wijziging van de statuten en het huishoudelijk reglement is uitgesteld tot het najaarscongres van 2003. Met uitzondering van het kandidaatstellingsreglement dit is uitgesteld tot het najaarscongres van 2004. Het kandidaatstellingsreglement voor de Europese verkiezingen is echter wel vastgesteld op 21 juni, met dien verstande dat

het reglement door het hoofdbestuur in overeenstemming wordt gebracht met de verdere besluiten van de algemene vergadering.

Vooruitlopend daarom heeft de algemene vergadering van 21 juni ingestemd met het houden van een raadpleging onder de leden voor het benoemen van de lijsttrekker EP, de kandidatenlijst EP en de partijvoorzitter. De ledenraadpleging van de lijsttrekker EP wordt gehouden voor de 113^e algemene vergadering op 27 september 2003. Beide andere ledenraadplegingen, voor de lijst EP en de partijvoorzitter, worden gehouden voor de 114^e algemene vergadering van 28 en 29 november 2003.

Om te voldoen aan het verzoek van de algemene vergadering blijvend op de hoogte te worden gehouden over de vernieuwingsdiscussie, zal het hoofdbestuur jaarlijks een rapportage (evaluatie) van de vernieuwingsdiscussie aan de algemene vergadering voorleggen.

Alle aangehouden amendementen zijn opgenomen in de bijlage. In deze bijlage wordt per aangehouden amendement de strekking toegelicht. In de bijlage zijn op dezelfde manier de toezeggingen van het hoofdbestuur opgenomen.

§2 Partijvernieuwing

vastgesteld d.d. 17 mei en 21 juni

1: One man, one vote   - Individueel stemrecht in de algemene vergadering
- Ledenraadpleging

Inleiding

“Leden moeten directe invloed op de besluitvorming in alle lagen van de VVD krijgen. Dit betekent ook individueel stemrecht in de algemene vergadering.” Dit is één van de punten uit het 15-puntenplan dat is opgesteld tijdens de ideeëndag van 21 september 2002.

De algemene vergadering heeft voorgesteld naar een situatie te gaan, waarin leden meer te zeggen hebben. Een situatie met meer transparantie en betrokkenheid. Een situatie ook waarin leden rechtstreeks toegang hebben tot de besluitvorming op dat niveau wat hen het meest interesseert.

De algemene vergadering heeft naar aanleiding hiervan de volgende besluiten genomen:

1. In beginsel krijgt ieder lid een stem in de algemene vergadering. Dát wordt de basis voor de besluitvorming in de VVD. De naam van deze vergadering wordt daarmee algemene ledenvergadering.
2. Het individueel stemrecht op de algemene vergadering wordt gefaseerd ingevoerd. Eerst politieke onderwerpen, daarna verenigingszaken en tenslotte het verkiezingsprogramma. Het hoofdbestuur geeft het tempo aan, de algemene vergadering kan corrigeren.
3. Daarnaast wordt de mogelijkheid geschapen om een ledenraadpleging te houden. Dat betekent dat leden zich allemaal kunnen uitspreken over een bepaald voorstel. Dat zou bijvoorbeeld telefonisch en/of via internet kunnen.
4. Tot het houden van een ledenraadpleging wordt besloten door de algemene vergadering óf bij spoed en in uitzonderingsgevallen, door de partijraad. Het initiatief voor een ledenraadpleging gaat uit van het hoofdbestuur of van tien afdelingen.
5. De uitkomst van een ledenraadpleging is bindend. De uitslag kan niet worden gecorrigeerd door de algemene vergadering.
6. Onder andere de verkiezing van de lijsttrekker van de Tweede Kamer, Eerste Kamer en het Europees Parlement vindt plaats door middel van ledenraadpleging.
7. Het hoofdbestuur streeft er in principe naar om meer dan één persoon voor het lijsttrekkerschap kandidaat te stellen, zodat de leden daadwerkelijk keuze hebben.

Het hoofdbestuur heeft tijdens de algemene vergadering van 21 juni voorgesteld alsnog aan de wens van de afdeling Rotterdam tegemoet te komen om de wijziging van de statuten en reglementen apart te behandelen van de vernieuwingsvoorstellen. Hiermee wordt bereikt dat een zorgvuldige vertaalslag van alle inhoudelijke besluiten in de statuten en reglementen goed kan worden voorbereid.

De besluitvorming van de wijziging van de statuten en het huishoudelijk reglement wordt uitgesteld tot het najaarscongres 2003 op 28 en 29 november.

2: Zichtbaar in het debat, leidend over maatschappelijke thema's

Inleiding

De VVD is voortdurend zichtbaar in het maatschappelijk debat en steekt de nek uit met discussies over thema's die in de maatschappij leven. De VVD luistert naar kiezers en geeft antwoorden op de gevoelens van kiezers aan de hand van liberale standpunten. De VVD is vooral bezig met de maatschappij waarin alle inwoners van Nederland leven.

Het verkiezingsprogramma is geen momentopname eens in de vier jaar, maar wordt voortdurend getoetst aan de dynamiek van de samenleving. Discussie binnen een partij en met de samenleving is een teken van kracht. De VVD moet daarom niet bang zijn om het onderling oneens te zijn. Een fractie wordt verkozen en gaat het door de partij vastgestelde verkiezingsprogramma uitvoeren. Tijdens de zittingsperiode moet ook de partij voortdurend discussiëren over politieke onderwerpen. Een fractie geeft aan wat ze met de aan de orde gestelde thema's doet in de politiek en bepaalt vanzelfsprekend zelf haar standpunt. Discussie binnen de VVD geldt voor een fractie met name als steun in de rug, om ook binnen een regeerperiode ideeën uit te wisselen over belangrijke vraagstukken die ofwel niet in het verkiezingsprogramma staan, ofwel onvoldoende zijn uitgewerkt in het verkiezingsprogramma, ofwel een nieuwe visie verlangen gelet op ontwikkelingen in de maatschappij.

- 2.1 Jaarlijks geeft de VVD in het jaarplan aan hoe en wanneer de inhoudelijke discussie in de partij wordt georganiseerd.
- 2.2 Jaarlijks geeft de VVD in het jaarplan concreet aan hoe het contact met kiezers vorm krijgt. Indien nodig kan het hoofdbestuur het jaarplan aanpassen aan de politieke actualiteit.
- 2.3 Tenminste twee keer per jaar komen tijdens de algemene vergadering politieke onderwerpen aan de orde. Tijdens algemene vergaderingen kunnen de leden zich uitspreken over resoluties en moties. Deze resoluties worden opgesteld door partijcommissies, ad hoc ingestelde werkgroepen of afdelingen. De resoluties en moties worden in de ledenvergaderingen van afdelingen vooraf besproken.
- 2.4 De uitkomsten van de algemene vergadering worden aan de fracties van de Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement meegegeven. De leden van deze fracties discussiëren in de algemene vergadering mee, maar overheersen of bepalen deze niet. De fracties moeten na aanneming van een resolutie of motie aangeven wat zij ermee doen. Mochten zij de wens van de algemene vergadering niet over willen nemen, dan dienen ze dit beargumenteerd aan te geven tijdens de eerstvolgende algemene vergadering.
- 2.5 Gedurende de verkiezingsperiodes zal voor het interne debat minder ruimte aanwezig zijn, het verkiezingsprogramma uitdragen staat dan centraal.

3: Ruimte voor debat in de partij

- 3.1 Het debat in de VVD krijgt alle ruimte, met name geïnitieerd door de afdelingen.
- 3.2 Landelijk organiseert het hoofdbestuur enkele themadagen per jaar, waarin bij voorkeur wordt gestemd over prikkelende stemmingen. De inhoudelijke voorbereiding wordt gedelegeerd aan de betreffende partijcommissie.

- 3.3 In partijraadvergaderingen wordt gesproken aan de hand van prikkelende stemmingen, waarover wordt gestemd.
- 3.4 Decentraal geeft het hoofdbestuur alle ruimte en stimuleert dat afdelingen, kamercentrales, partijcommissies en groepen leden die dat wensen het debat over politieke onderwerpen organiseren.
- 3.5 Als stimulans voor dit debat is in facilitaire zin de mogelijkheid beschikbaar om aankondigingen te doen via de website van de VVD en het ThorbeckeWeb.

4: De Teldersstichting

- 4.1 De Teldersstichting werkt onderwerpen wetenschappelijk uit waarna ze worden samengevat in goed leesbare notities met politiek relevante conclusies of stellingsnames voor bredere verspreiding. De Teldersstichting heeft tevens een rol in het entameren van het liberale debat buiten de VVD.
- 4.2 Daarnaast neemt de Teldersstichting het voortouw in een voortdurend debat in de VVD over de vraag wat het betekent een liberale partij te zijn in deze tijd.
- 4.3 Alle rapporten van de Teldersstichting worden in beginsel in het politiek-inhoudelijke debat binnen de VVD aan de orde gesteld.

5: Inbreng in het verkiezingsprogramma

Bij de start van het proces om tot een nieuw verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamer of het Europees Parlement te komen, meteen na de instelling van de commissie die het verkiezingsprogramma schrijft, wordt de inbreng van de achterban gevraagd. Dat wil zeggen:

- 5.1 Leden krijgen de mogelijkheid om aan te geven welke onderwerpen zij het belangrijkst vinden voor het programma.
- 5.2 Leden en kiezers kunnen onder andere via internet hun ideeën aandragen.
- 5.3 De inbreng van de partijcommissies wordt gevraagd.
- 5.4 De programmacommissie betreft de inbreng van de partijcommissies bij het schrijven van het verkiezingsprogramma.

6: Leden denken mee

Inleiding

Het is van groot belang dat politici regelmatig signalen uit de samenleving, van de "gewone man op straat", krijgen. Wat leeft er, waar maakt men zich druk over, welke problemen ervaart men?

Tevens is gebleken dat binnen de VVD een grote behoefte is aan meer debat. Leden willen graag meedenken en leden willen betrokken zijn bij de liberale politiek. Hier moet beter gebruik van worden gemaakt. Analooq aan reeds gestarte en succesvolle initiatieven van enkele politici (ledenpanel, denktank van 100) wordt voorgesteld dit op grotere schaal in te voeren. Primair met en door de leden van de Tweede-Kamerfractie, maar zoveel mogelijk gevolgd door leden van andere vertegenwoordigende organen.

De algemene vergadering heeft besloten dat elk Tweede-Kamerlid en andere volksvertegenwoordigers met een zekere regelmaat (twee à drie keer per jaar) een

ad hoc panel (vier tot acht personen) creëren dat samen met de politicus nadenkt over een bepaald onderwerp waarvoor de politicus in de Kamer (of ander vertegenwoordigend lichaam) woordvoerder is. Zo mobiliseert de politicus op een efficiënte wijze denkkraft, houdt goed voeling met wat er over een bepaald onderwerp onder de leden leeft en een grotere groep leden dan nu wordt actief bij de partij betrokken. Door het kortstondige karakter onderscheidt zo'n ad hoc commissie zich van de partijcommissies. De partij erkent de eigen verantwoordelijkheid van de politici in deze.

6.1 De algemene vergadering verwacht van iedere volksvertegenwoordiger dat hij/zij op een eigen wijze te vormen klankbordgroepen organiseert waarbij "leden kunnen meedenken". Deze groepen dienen voldoende regionaal te worden samengesteld.

7: Zichtbare Kamerleden

Inleiding

VVD-politici zijn het gezicht van de VVD, direct in de maatschappij en via de media. Politici moeten zichtbaar zijn, er moet voldoende binding zijn met achterban in de regio of bij specifieke doelgroepen. Politici moeten meer inhoud geven aan het contact met kamercentrale(s) en contact met maatschappelijke organisaties, door geregelde aanwezigheid en aanspreekbaarheid.

7.1 Volksvertegenwoordigers behoren aanwezig te zijn bij kamercentrale vergaderingen. Niet alleen om te vertellen wat er in Den Haag gebeurt, maar vooral ook om te luisteren naar de politieke en bestuurlijke signalen en de problemen uit de regio.

7.2 Een actief contact van politici met maatschappelijke organisaties is noodzakelijk. Politici moeten op de hoogte zijn van de maatschappelijke problemen en belangen, maar moeten ook zichtbaar en aanspreekbaar zijn.

8: Individuele gesprekken met politici

8.1 Het hoofdbestuur houdt zo mogelijk jaarlijks, maar in ieder geval halverwege de zittingstermijn, individuele evaluatiegesprekken met volksvertegenwoordigers.

8.2 In deze evaluatiegesprekken komen in ieder geval taakopvatting en taakinhoud, taakvervulling, werkomstandigheden, samenwerking en ontwikkelingsmogelijkheden aan de orde, alsmede liberale stellingnamen, herkenbaarheid en bereikbaarheid voor kiezers en VVD-leden.

8.3 Ook afdelingen en kamercentrales wordt geadviseerd om dergelijke evaluatiegesprekken te houden met raads- en statenleden.

9: Nieuwe kandidaatstellingsprocedure (landelijk)

Inleiding

De opgave uit het 15-punten plan in het kader van de partijvernieuwing is helder. De werving en selectie van kandidaten moet professioneler. Kandidaten moeten daadwerkelijk komen uit de doelgroepen waaruit de VVD-kiezers komen. Ze moeten herkenbaar zijn voor de achterban. Bij de manier waarop volksvertegenwoordigers

verkozen worden is het credo: "Leden aan het stuur". Dat betekent een rechtstreekse verkiezing (ledenraadpleging) van de lijsttrekker, geen koehandel over plekken op de lijst meer en principieel invloed in welke vorm dan ook van de leden op de samenstelling van lijst.

N.B. In de partijvernieuwingsdiscussie is geregeld het begrip 'politiek leider' aan de orde gekomen. De VVD kent wel een lijsttrekker en een fractievoorzitter, maar niet de officiële term partijleider of politiek leider.

De besluiten ten aanzien van de kandidaatstellingsprocedure zullen van toepassing zijn op de kandidaatstelling voor;

- Leden van het Europese Parlement;
- Leden van de Eerste Kamer;
- Leden van de Tweede Kamer;
- Leden van de Provinciale Staten;
- Leden van de Gemeenteraad.

Naar aanleiding van de ervaringen met de ledenraadplegingen in het najaar van 2003 en de evaluatie die daarop volgt zal het hoofdbestuur tijdens het najaarscongres van 2004 met een nieuw voorstel komen ten aanzien van de kandidaatstellingsprocedure. Dat is ruim voor de procedure voor de eerstvolgende verkiezing van start gaat.

10: Nieuwe vormen van lidmaatschap/betrokkenheid

Tijdens de algemene vergadering van 21 juni 2003 is besloten voorstel 10 aan te houden. Over de nadere invulling van dit voorstel en de aangehouden amendementen zal tijdens het najaarscongres van 2003 worden gesproken.

Inleiding

Bij het opzetten van een nieuw lidmaatschapssysteem is één van de financiële randvoorwaarden het tegengaan van 'kannibalisatie' op het huidige ledenbestand. Dat vraagt dus om het schrijven van een businessplan voor diverse aan leden, donateurs en kiezers aan te bieden diensten en de prijs die daarvoor wordt gevraagd. Gelet op de daarvoor benodigde tijd is het niet haalbaar een kant-en-klaar voorstel te presenteren, maar kunnen wel de uitgangspunten worden vastgesteld.

10.1 Het hoofdbestuur doet in overleg met de commissie Toekomstvisie in een algemene vergadering van 2003 een voorstel voor nieuwe vormen van lidmaatschap of betrokkenheid bij de VVD. Centraal staan daarbij de doelstellingen om 1) meer kiezers actief betrokken te krijgen bij de VVD, 2) meer betalende kiezers te krijgen.

10.2 De uitgangspunten voor het nieuwe stelsel zijn:

- Er komen nieuwe vormen van lidmaatschap en/of donateurschap die gericht zijn op gradaties in de mate van betrokkenheid bij de VVD. Daarbij wordt gekeken naar een mogelijkheid voor registratie van kiezers die (nog) geen lid willen worden om bij de VVD betrokken te zijn.

- Er komen drempelverlagende mogelijkheden voor lidmaatschap zoals een maandelijkse incasso in plaats van jaarafdrachten en een proeflidmaatschap.
- Er komt een mogelijkheid om lokaal en/of landelijk lid te worden van de VVD.
- Het nieuwe stelsel moet een doel- en doelgroepgerichte ledenwerving mogelijk maken.
- Een nieuw stelsel moet leiden tot een grotere betrokkenheid van meer mensen bij de VVD en de kosten moeten opwegen tegen de baten.

11A: De partijorganisatie

Inleiding

In de Ideeëndag van 2002 kwam naar voren, dat de partijorganisatie moet worden doorgelicht. Een dergelijke analyse moet helpen om inefficiënties weg te nemen én te bepalen welke onderdelen van de partij goed functioneren. Kenmerken van de toekomstige organisatie moeten zijn: de leden staan centraal en meer bottom-up werking. De partijorganisatie moet transparanter en duidelijker worden.

De VVD moet haar leden koesteren. De partijorganisatie moet daarbij geen hindernis vormen, maar juist facilitair zijn voor de leden.

Het hoofdbestuur vraagt de commissie partijstructuur om de partijorganisatie te analyseren en in 2003 met voorstellen te komen, waarbij onderstaande besluiten als richtinggevend zijn meegenomen:

- 11a.1 Helpen om inefficiënties weg te nemen;
- 11a.2 Van de VVD-organisatie het platform maken voor liberaal voelende en denkende mensen in het land;
- 11a.3 Meer ruimte geven aan de inbreng van leden;
- 11a.4 Van de partijorganisatie een meer bottom-up organisatie maken;
- 11a.5 Van de afdelingen sterke organisaties maken die in de eerste plaats facilitair zijn voor de leden die hun betrokkenheid willen tonen en minder dan nu facilitair aan de besluitvorming binnen andere lagen van de VVD;
- 11a.6 De partijorganisatie transparanter en duidelijker maken.

11B: Evaluatie partijbestuurders

Inleiding

Een goed werkende politieke partij vraagt om goede bestuurders, mensen die inspirerend en motiverend werken.

Het hoofdbestuur vraagt de commissie partijstructuur om de partijorganisatie te analyseren en in 2003 met voorstellen te komen, waarbij onderstaande besluiten als richtinggevend zijn meegenomen:

- 11b.1 In 2003 stelt het hoofdbestuur per bestuursfunctie een modelprofielschets op.
- 11b.2 Ieder bestuur moet een jaarplan opstellen dat door de algemene vergadering wordt goedgekeurd.
- 11b.3 Op basis van het door de algemene vergadering goedgekeurde jaarplan heeft de algemene vergadering de mogelijkheid het bestuur collectief en ieder bestuurslid afzonderlijk te evalueren en te beoordelen. Daartoe werkt het

hoofdbestuur een modevaluatieplan uit, indien nodig voor afzonderlijke bestuursfuncties.

- 11b.4 Het hoofdbestuur stelt een bemiddelaar / troubleshouter aan die afdelingen behulpzaam kan zijn bij het oplossen van conflicten en / of spanningen tussen bestuur en fractie en die tevens als vraagbaak kan dienen voor afdelingsbesturen bij eventuele plaatselijke besturen.

12: Nieuwe rol voor POK en Partijraad

De algemene vergadering heeft een ordevoorstel aangenomen. De in voorstel 12 behandelde onderwerpen en bijbehorende amendementen worden aangehouden tot de behandeling van het rapport van de commissie partijstructuur tijdens het najaarscongres op 28 en 29 november 2003. Datgene wat wel besproken cq besloten is, zal richtinggevend zijn voor de commissie. De commissie maakt eveneens een organogram van de partij. De aangehouden amendementen zijn bijgevoegd in een aparte bijlage.

13: Liberaal netwerk voor functies en benoemingen

- 13.1 De VVD zet een breed netwerk op waardoor functies en benoemingen in politiek en samenleving door liberalen kunnen worden bekleed. Op een doelmatige wijze wordt het reusachtige netwerk van kundige sleutelpersonen dat de VVD bezit daartoe ingeschakeld en verbonden. De doelstelling van het (opnieuw in gang gezette) beleid voor Talentmanagement is om netwerken in en buiten de VVD, op alle bestuurlijke niveaus, efficiënt aan elkaar te koppelen om zodoende meer bewust en systematisch talent te ontdekken, te ontwikkelen en tot actieve functie vervulling en gerichte begeleiding, zowel binnen als buiten de VVD, te komen. Talentmanagement stelt de onderlinge communicatie tussen alle bestuurlijke lagen in de VVD, afstemming, het ontsluiten van best practices, het aanreiken van concrete ondersteuning en het werven van kader op basis van competenties en talenten centraal. Als onderdeel hiervan wordt door de Stuurgroep Talentmanagement in samenwerking met actoren in de partij beleid ontwikkeld om het werven, opleiden, beoordelen, selecteren, begeleiden, en (her)plaatsen van liberale politici, politiek-bestuurders, vrijwilligers en ambtenaren effectiever te maken en worden voorstellen geformuleerd voor het verbeteren van de aansluiting van de verschillende 'personeelsactiviteiten' op elkaar. De voortgang van de activiteiten is jaarlijks toetsbaar in het jaarverslag en jaarplan.

14: Communicatie en informatievoorziening

- 14.1 Met als uitgangspunt de behoeftes van leden en kiezers, dienen de bestaande in- en externe communicatiemiddelen in kaart te worden gebracht (inclusief doelgroep, inhoud, oplage, verspreiding). Bovendien moet worden gezocht naar mogelijkheden voor integratie en/of vernieuwing van een aantal middelen. Zowel om een kwalitatieve verbetering tot stand te brengen, als ook om een efficiency slag te maken. Binnen de mogelijkheden zullen activiteiten die worden georganiseerd in het kader van het inhoudelijke debat binnen de partij zoveel mogelijk worden gepubliceerd in het blad Politiek!, waarin tevens,

binnen de mogelijkheden, opiniërende stuker van leden en niet-leden kunnen worden opgenomen.

15: Meer gebruik van internet

Inleiding

Tijdens de vernieuwingsdiscussies is het heel duidelijk gebleken: er is behoefte aan debat in de partij, aan interactie, aan meer invloed van leden en kiezers. Internet is één van de middelen die daarvoor zeer goed kunnen worden benut. Internet vormt immers een uitstekende mogelijkheid om het debat en de opinievorming verder te stimuleren, ook met prikkels van buiten de partij. Internet kan worden gebruikt als kennismachine. Via het internet kunnen standpunten worden uitgedragen, maar kan ook worden geïnventariseerd hoe mensen in het land over bepaalde zaken denken. Door middel van polls, enquêtes of discussiefora bijvoorbeeld.

Het internet kan veel actiever worden gebruikt voor de communicatie binnen de partij. Steeds meer mensen beschikken over een internetaansluiting, dus is het mogelijk om als politieke partij – op alle niveaus – direct en vaker dan nu het geval is via het internet met leden en kiezers communiceren.

Voor leden kunnen extra voordelen aan de internetsite worden verbonden. Bijvoorbeeld door een ledenservice in te richten, die slechts toegankelijk is voor leden. Leden moeten zo Kamerleden kunnen benaderen, inzicht krijgen in de agenda van volksvertegenwoordigers, de kameragenda en hun politieke activiteiten zodat interactie makkelijker en adequater wordt. Aangezien de algemene vergadering heeft ingestemd met 'ledenraadpleging', kan bovendien aan deze ledenservice het stemmen via internet worden toegevoegd.

15.1 Het hoofdbestuur vraagt de internetwerkgroep – samengesteld uit afgevaardigden vanuit partij en fracties – om de internetsite verder uit te bouwen en te verbeteren en met voorstellen te komen om het internetgebruik te doen toenemen. Speciaal aandacht wordt gevraagd voor:

- Toepassing van discussieplatforms;
- Gebruik van polls en enquêtes;
- Stemmen via internet;
- Beter en veelvuldiger gebruik maken van de mogelijkheid om via de site direct met leden en kiezers te communiceren;
- Het bevorderen van de kwaliteit van de websites van de afdelingen.

16: Opzetten van een intranet

Inleiding

1. ledenadministratie

Er is duidelijk onvrede over de ledenadministratie. Het gaat hierbij om twee te onderscheiden invalshoeken. Aan de ene kant komen bij herhaling klachten over de juistheid en actualiteit van de gegevens. Aan de andere kant bestaat een toenemende behoefte om individuele en geaggregeerde persoonsgegevens te gebruiken op allerlei gebieden, terwijl dat niet soepel mogelijk blijkt te zijn.

2. ondersteuning vergaderingen

Er wordt binnen de VVD heel veel vergaderd. Met de voorbereiding en ondersteuning van deze vergaderingen is veel menskracht en geld gemoeid. Desondanks komt men regelmatig tegen dat na afloop van een vergadering toch een gevoel overheerst dat het resultaat niet in verhouding staat met de bestede tijd.

3. afwikkelen correspondentie

Het komt teveel voor dat op correspondentie in ruime zin (brieven, e-mail, telefoontjes) niet wordt gereageerd zoals de afzender redelijkerwijs zou mogen verwachten.

Karakteristiek voor de drie hiervoor genoemde problemen is dat het uitwisselen van informatie persoonsafhankelijk is. Op alle drie de terreinen is de afgelopen decennia sprake geweest van geleidelijke professionalisering en centralisatie van die informatie-uitwisseling. Parallel aan het streven de partij weer meer aan de leden terug te geven, zoals dat in de vernieuwingsdiscussie naar voren komt, is het wenselijk die centralisatie weer wat terug te draaien. Kern van de oplossing is dat de inspanningen zoveel mogelijk worden gespreid, waarbij de technologie het gemakkelijk moet maken om het goed te doen.

4. inhoudelijke discussie

Het is voor de leden in de partij onvoldoende helder wat de partijcommissies doen. Door deze onzichtbaarheid worden de partijcommissies onvoldoende ingeschakeld door de diverse gremia in de partij. Dat is een gemiste kans. De partijcommissies vormen voor de VVD een uniek netwerk van inhoudelijk betrokken en deskundige VVD-leden. Deze commissies kunnen veel meer worden betrokken bij inhoudelijke initiatieven op alle niveaus in de partij.

Om de partijcommissies beter toe te rusten op hun taak in het inhoudelijke debat in de partij en om voor VVD-leden meer inzichtelijk te maken waar deze commissies mee bezig zijn, is het wenselijk dat zij een eigen platform krijgen, in de vorm van een digitaal discussieplatform.

Een intranet is een eigen informatienetwerk dat alle actieve deelnemers van een organisatie met elkaar verbindt. Zowel organisaties die geheel in één gebouw zitten, als verspreide locaties kunnen door middel van een intranet heel goed met elkaar worden verbonden. Het voorvoegsel intra- slaat dus niet op ruimtelijke, maar organisatorische grenzen. Daarmee is ook het verschil met internet gegeven dat op zichzelf juist zowel ruimtelijke als organisatorische grenzen overschrijdt. Het ontwikkelen van een VVD-intranet biedt onmisbare mogelijkheden om de partij beter te laten functioneren. 🤖

16.1 Het verbeteren van de ledenadministratie door het in- en uitvoeren van gegevens zoveel mogelijk te decentraliseren.

16.2 Het bieden van een basis voor kaderplanning en –begeleiding, door van een beperkte groep leden een ruimere verzameling gegevens bij te houden, en voor uitwerking van het drie cirkelmodel, waarbij mogelijkheden worden geboden voor variabele terreinen en mate van betrokkenheid bij de VVD.

- 16.3 Het verbeteren van voorbereiding en 'nazorg' verhoging van de kwaliteit van vergaderingen en andere bijeenkomsten en het verminderen van factoren tijd en plaats als belemmeringen om mee te doen.
- 16.4 Het bieden van een persoonlijke ingang naar de VVD voor (actieve) leden, met de mogelijkheid om correspondentie in de ruimste zin van het woord zo snel mogelijk op de goede plaats te krijgen en te zien hoe het met de afhandeling daarvan gaat.
- 16.5 Het stroomlijnen van interne processen; verhoging van het rendement van vrijwillige inspanningen (meer bereiken met minder moeite).
- 16.6 Het beter faciliteren van de gewenste en/of noodzakelijke doorstroming onder functionarissen door betere informatievoorziening (uitgebreide jaarboek- en vademecumfaciliteiten).
- 16.7 Het aanbieden van mogelijkheden voor enquêtes en referenda onder de leden.
- 16.8 Iedere partijcommissie krijgt de beschikking over een eigen pagina op de VVD-site.

Het systeem bevat in ieder geval tamelijk gevoelige persoonsgegevens. Dit vereist een fatsoenlijk niveau van beveiliging.

Het hoofdbestuur heeft de toezegging gedaan dat kosten worden afgegrensd via de begroting (door de algemene vergadering vast te stellen) en dat het systeem zodanig is opgebouwd, dat zowel gewone leden als bepaalde groepen VVD-functionarissen geautoriseerd toegang hebben tot de voor die groep bepaalde gegevens.

17: De Tweede-Kamercampagnes

Inleiding

Het prepareren op de volgende verkiezingen vereist te zijner tijd weer een aantal unieke keuzen en creativiteit. De maatschappelijke problemen verschillen dan meer of minder van de huidige, de economische situatie kan anders zijn en er zullen wellicht andere concurrenten (partijen) in de piste verschijnen. Dat kan ertoe leiden dat een deel van het electoraat zich anders opstelt. Er zijn nu echter veel lessen te trekken ten behoeve van volgende verkiezingen.

Voor verkiezingscampagnes wordt grote waarde gehecht aan:

- 17.1 Duidelijk en heldere verantwoordelijkheden vastleggen;
- 17.2 Meer gebruik maken van expertise in en buiten de partij;
- 17.3 Professioneel omgaan met de huidige 'mediacratie';
- 17.4 Datgene moet worden behandeld of uitgevoerd op dat niveau waar dat het beste kan gebeuren.
- 17.5 Tijdig beginnen met de voorbereiding van de campagnes.
- 17.6 Een grote eigen verantwoordelijkheid bij de politici.

18: Voorkeursacties

Inleiding

De verkiezingen in 2002 en 2003 hebben laten zien dat het tijd is om de gedragscode en het protocol voor voorkeursacties aan te passen aan de huidige tijdsgeest. Daarom is voorgesteld voorkeursacties de ruimte te geven, maar daarvoor wel een paar spelregels als basis af te spreken. Bij verkiezingen worden de afspraken in een gedragscode breed uitgedragen naar alle kandidaten.

In financiële zin wordt ervan uitgegaan dat de gelden uit campagnefondsen van de VVD ten goede komen aan de algemene verkiezingscampagne(s) van de VVD. Als kandidaten zelf fondsen werven voor hun voorkeursactie, moeten deze inzichtelijk zijn en aan alle regels die de wet en de VVD stellen, voldoen.

Voorkeursacties bij verkiezingen zijn volop mogelijk. Voor het houden van een voorkeursactie gelden de volgende voorwaarden:

- 18.1 Er wordt gebruik gemaakt van de VVD-huisstijl, waaronder het VVD-logo.
- 18.2 Alle kandidaten houden zich aan het VVD-verkiezingsprogramma.
- 18.3 Kandidaten spreken zich niet negatief uit over andere VVD-kandidaten.
- 18.4 Eventuele fondsenwerving voor de kandidaat en/of de voorkeurscampagne is transparant, inzichtelijk en voldoet aan alle wettelijke regels voor fondsenwerving door politieke partijen en de regels van de sponsorcode van de VVD.
- 18.5 De gedragscode voor voorkeursacties wordt aan de leden van de VVD voorgelegd en door de leden van de VVD vastgesteld. De diverse reglementen moeten conform worden aangepast.

§3.1 Aangehouden vernieuwingsvoorstellen

De volgende amendementen en voorstellen worden meegenomen in het rapport van de commissie toekomstvisie, dat wordt behandeld tijdens het najaarscongres van 2003:

Over “Nieuwe vormen van lidmaatschap” (voorstel 10)

- Amendement 116 (afdeling Apeldoorn) stelt voor om vernieuwingsvoorstel 10 als geheel te schrappen.
- Amendement 117 (afdeling Groningen) stelt voor de contributie voor het eerste lidmaatschapsjaar vast te stellen op 10 euro.
- Amendement 118 (afdeling Brussel) stelt een proeflidmaatschap voor (zowel beperkte als onbeperkte duur) en een donor lidmaatschap dat een lid extra faciliteiten geeft. Daarnaast stelt het bij punt 3 van voorstel 10.2 dat lokaallidmaatschap geen stemrecht geeft in de algemene vergadering alsmede in de ledenraadpleging en voorverkiezingen.
- Amendement 119 (afdeling Amsterdam) stelt voor om een maandelijkse heffing van de contributie mogelijk te maken en het invoeren van een proeflidmaatschap. Daarnaast roept het op de lidmaatschapsvormen niet verder te differentiëren.
- Amendement 120 (afdeling Waalre) stelt een zinswijziging voor bij voorstel 10.2: “Er komt een mogelijkheid om lokaal en / of landelijk en / of donateur te worden van de VVD.

De volgende amendementen en voorstellen worden meegenomen in het rapport van de commissie partijstructuur, dat wordt behandeld tijdens het najaarscongres van 2003:

Over “Partijorganisatie” (voorstel 11A), “Evaluatie partijbestuurders” (voorstel 11B) en “nieuwe rol POK en partijraad” (voorstel 12)

- Met betrekking tot de partijorganisatie, evaluatie partijbestuurders en nieuwe rol POK en partijraad is door de algemene vergadering een ordevoorstel aangenomen. Dit voorstel luidt als volgt:

“De in de voorstellen 11A, 11B en 12 behandelde onderwerpen en de bijbehorende amendementen (amendementen 121a, 121b, 121c, 128, 129, 131 en 132) worden aangehouden tot de behandeling van het rapport van de commissie partijstructuur. Datgene wat wel besproken is, is richtinggevend voor de commissie (amendementen 122, 125 en 127). De commissie zal ook een organogram van de partij maken.”

Over “Nieuwe rol voor POK en partijraad” (voorstel 12)

- Amendement 128 (afdeling Apeldoorn) stelt dat de partijraad een zwaardere politieke taak en invulling moet krijgen. Mede op advies van de partijcommissies en themabijeenkomsten.
  - Amendement 129 (kamer-centrale Groningen) roept op om kritisch te kijken naar de rol van de partijraad.
  - Amendement 131 (Afdeling Schouwe-Duiveland) stelt voor artikelen 28.2, 28.3 en 28.4 van de statuten te schrappen.
  - Amendement 132 (Afdeling Rotterdam) stelt voor een extra vernieuwingsvoorstel in te voegen (12.5) wat stelt dat artikel 34.2 (huishoudelijk reglement) wordt geschrapt.
-

De uitwerking van de volgende amendementen is aangehouden tot het najaarscongres 2004.

Over “De kandidaatstellingsprocedure” (voorstel 9)

- Amendementen 102 (afdeling Gorssel), 107 (afdeling Haarlem) en 109 (kamercentrale Haarlem) stellen een verandering van de kandidaatstellingsprocedure voor.

Deze amendementen stellen samengevat het decentraliseren van de kandidaatstellingsprocedure voor. De ledenvergaderingen van elke afdeling stelt een lijst samen in de volgorde van voorkeur van de personen die zij voor de landelijke verkiezingen kandidaat willen stellen (een geaggregeerd advies van de afdelingen naast het advies van de scoutingcommissie). Deze lijst is de basis waarop hoofdbestuur en kc-voorzitters een voorstel doen aan de leden die de lijst uiteindelijk vast stellen. Afdelingen behouden het recht om amendementen in te dienen op de voorgestelde lijst door het hoofdbestuur.

De uitleg van de werkgroep partijvernieuwing

De oorspronkelijke gedachte van de werkgroep was het organiseren van voorrondes (vergelijkbaar met de primaries in de Verenigde Staten). Het doel hiervan was om personen die op een landelijke lijst willen staan te ‘verplichten’ de afdelingen / regio's te bezoeken zodat de afdelingen weten wie de kandidaten zijn er waar ze voor staan. Op basis van de uitkomst van de voorrondes worden de landelijke kandidatenlijst vastgesteld

Deze uitleg is overgenomen door de algemene vergadering en wordt tegelijk met de bespreking van de voorstellen ten aanzien van een nieuwe landelijke kandidaatstellingsprocedure tijdens het najaarscongres van 2004 behandeld.

§3.2 Toezeggingen hoofdbestuur

Naar aanleiding van de algemene vergadering van 21 juni heeft het hoofdbestuur de algemene vergadering enkele toezeggingen gedaan.

Over “Stemrecht van leden” (voorstel 1)

- In amendement 48 vraagt afdeling Den Haag het hoofdbestuur het registreren van stemrecht ter vergadering mogelijk te maken (Vernieuwingsvoorstel 1, 1.6, artikel 22.1, lid b). De algemene vergadering heeft een sterk signaal gegeven hieraan te hechten. Het hoofdbestuur heeft de algemene vergadering beloofd met een nieuw voorstel te komen, rekening houdend met de wensen van de algemene vergadering en de technische mogelijkheden (in overleg met de notaris). Het nieuwe voorstel op dit punt zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de algemene vergadering tijdens het najaarscongres van 2003.

Over “Het vaststellen van het programma” (voorstel 1)

- Afdeling Brussel roept het hoofdbestuur, in amendement 50, op om in de statuten vast te leggen wie stemrecht heeft in een algemene vergadering. Het hoofdbestuur heeft toegezegd hieraan te werken.

Over “Communicatie en informatiebehoefte” (voorstel 14)

- In amendement 134 vraagt de afdeling Amsterdam aan het hoofdbestuur nog een keer kritisch te kijken naar het blad Politiek!. Tijdens de algemene vergadering in mei 2003 heeft het hoofdbestuur toegezegd na het aflopen van het huidige contract (dit jaar) een nieuw kortlopend contract te sluiten met de uitgever van Politiek!. In de looptijd van dit nieuwe contract (één jaar) zal een nieuw lezersonderzoek worden gehouden. Op basis hiervan zal de algemene vergadering tijdens de behandeling van het jaarplan gedurende de algemene vergaderingen van 2004 of uiterlijk 2005 opnieuw zich uit kunnen spreken over het beleid ten aanzien van het blad Politiek!. Tijdens de algemene vergadering van juni 2003 is toegezegd dat de LPC ook nog een advies zal uitbrengen over het blad Politiek!.

Over “Communicatie en informatiebehoefte” (voorstel 14)

- In amendement 135 vraagt de afdeling Den Haag, de activiteiten die georganiseerd worden in het kader van het inhoudelijke debat binnen de partij worden zoveel mogelijk gepubliceerd in het blad Politiek!, waarin tevens opiniërende stukken van leden en niet-leden kunnen worden opgenomen.

Over “Opzetten intranet” (voorstel 16)

Ten aanzien van het intranet zegt afdeling Amsterdam, in amendement 137, “*De Amsterdamse ledenvergadering meent dat het opzetten en onderhouden van een intranet te veel inspanning en geld kost. De baten en kosten zijn nog ongewis. De afdeling Amsterdam is tegen totdat een gedegen voorstel, waaruit blijkt dat de baten ruimschoots opwegen tegen de kosten, is uitgewerkt.*” Het hoofdbestuur heeft aan de algemene vergadering beloofd dat de kosten afgegrensd worden via de begroting (door de algemene vergadering vast te stellen) en dat het systeem zodanig is opgebouwd, dat zowel gewone leden als bepaalde groepen VVD-functionarissen geautoriseerd toegang hebben tot de voor die groep bepaalde gegevens.